
13-

APPENDIX
CODICIS THEODOSIANI
Nouis Conſtitutionibus cumulatior.

Cum Epiſtolis aliquot veterum Conciliorum & Pontificum Romanorum, nunc primùm editis.

Opera & ſtudio IACOBI SIRMONDI Preſbyteri Societatis IESV.

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM CRAMOISY, viâ Iacobæâ, ſub Ciconiis.

M. DC. XXXI.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

LECTORI.

De diuersis Opusculis, quæ in hoc volumine continentur.

QVANTI sit ad legum ciuilium sacrarûmque intelligentiam constitutiones principum, aut epistolas pontificum, ex quibus decreta legum excerpta sunt, integras atque illibatas contueri, & ipsa vnumquemque res docet, & fidem iudicio suo fecerunt viri docti, qui in his propterea inuestigandis proferendísq; in publicum magno studio versati sunt. Quo minus mihi ambigendum, LECTOR, putaui, cùm vtriusque generis nonnulla in manus meas venissent, quin & ea in lucem dari tua interesse censeres, & nostram hoc etiam in conatu operam, quod præcipuè optandum erat, minimè improbares.

I. Habes igitur primo loco Imperatoriarum aliquot legum collectionem. cui dum nomen ac titulum quærimus, Appendix codicis Theodosiani dici posse idcirco visa est, quòd ab iis tribus constitutionibus incipiat, quæ Codici Theodosij appendicis loco subiici consuerunt. Cum his enim tribus coniungi & reliquas consuesse, quas nunc damus, docent veteres Scintillæ, vt vocabant, seu breuiaria Codicis Theodosiani, in quibus harum quoque nostrarum titulos sub finem & lemmata videre est. Ceterùm codex Lugdunensis Ecclesiæ,

Vnde has primùm descripsimus,& Anitiensis alter, cum quo postea contulimus,non Theodosianas leges, sed Synodos partim Africanas, partim Gallicas continebant.

II. Quæ posthæc sequuntur Epistolæ Conciliorum,ex Bibliotheca regia prodierunt: nouæ omnes, præter vltimam,quam etsi alibi vulgatam,diuelli à ceteris non placuit. Ex his binæ Ambrosij nomen præferunt: nec aberrabit fortasse, qui Ambrosianas omnes esse coniecerit. His ergo, quoniam ad Imperatores scriptæ sunt, locum dedimus post Imperatorias sanctiones; daturi simul & principum ad eas rescriptis, si nancisci omnia licuisset. Vnicum autem extabat, Gratiani Aug. ad Aquilinum, de reliquiis factionis Vrsicinæ: quod à Card. Baronio prolatum Tomo IV. Annalium, hoc etiam loco post epistolam Concilij Romani, cuius petitu datum fuerat, reddendum censuimus, mendis quæ irrepserant ex parte sublatis, restitutáque Inscriptione, quam vocula ex contextus initio temere adscita corruperat, Aquilinum, qui Vicarius Vrbis erat, Vicarium faciens Ordinariorum: cuius generis aut nominis Vicarius nusquam gentium fuit.

III. Inter Epistolas pontificum, quæ vltimum locum tenent, primæ sunt Felicis III. epistolæ septem, quas suppeditauit codex noster Virdunensis, nonnullo, vt speramus, adiumento historiæ Acacianæ. Ad quam ipsam pertinet etiam vetus incerti scriptoris præfixa narratio, quam Breuiculum historiæ Eutychianistarum appellauimus, veteres libri vocant *Gesta de nomine Acacij*.

Hanc auctor scriptam innuit anno CHRISTI CDXXCVI. hoc est biennio post damnatum à Felice Acacium. Quare aptiùs his temporibus congruit, quàm quo hactenus loco posita est inter epistolas Cælestini & Leonis. Ex prima rursus Felicis ad Zenonem epistola sumptum liquet fuisse caput *Certum est* Dist. x. vt suppleri iam queat, quod eius capitis titulo deest apud Gratianum, hoc modo, *Item Felix Papa Zenoni Augusto.* Gelasij Papæ epistolæ duæ mutilæ sunt, vt patet. atque haud scio an ad vnum eundémque Tractatum ambæ referendæ sint, qui à Nicolao Papa in epistola ad Michaëlem Imp. dicitur *Tomus Gelasij ad Orientales Episcopos.* Ita vt quæ ibidem ex Tomo illo citantur à Nicolao, & alia rursus, quæ Nicolaus idem ad Gallos scribens in epistola *Quamuis singularum* de præscriptione XXX. annorum commemorat ex epistola Gelasij ad Orientales, quæ ipsa citat etiam Gratianus XVI. q. 3. *Post quingentos,* ea cùm in his nostris fragmentis non repeciantur, in aliis quæ desiderantur fuisse credendum sit. Vigilij demum Encyclicam, antehac desideratam, & priore tantùm sui parte notam, excipiebat in codice Remensi altera eiusdem epistola de damnatione Theodori Cæsariensis, cuius in Encyclica fit mentio. Tum deinde sequebatur cleri Romani de iisdem Vigilij calamitatibus relatio ad Legatarios Francorum. cui edendæ hîc etiam locus erat, nisi à nobis edita iam esset Tomo I. Conciliorum Galliæ anno DLII.

INDEX.

FAVT OSTER

CE CARTON.

INDEX CONSTITVTIONVM,

quæ in Appendice Codicis Theodoſiani continentur.

INDEX EPISTOLARVM
Conciliorum Italiæ.

INDEX EPISTOLARVM
Romanorum Pontificum.

Summa Priuilegij.

CAutum est LVDOVICI XIII. Franciæ & Nauarræ regis priuilegio, ne quis in regno ipsius intra sex proximos annos ab hac impressione numerandos, excudat, vendat, aut excudendum, vendendum curet Librum, qui inscribitur *Appendix Codicis Theodosiani*, &c. *cum Epistolis aliquot veterum Conciliorum & Pontificum Romanorum, nunc primùm editis opera Iacobi Sirmondi Presbyteri Societatis* IESV, præter Sebastianum Cramoisy Bibliopolam Parisiensem. Ne quis item ex regis subditis Librum eundem extra regni fines excudendum curet, vel alios, vbicumque fuerint, ad excudendum instiget, sine consensu dicti Sebastiani, sub pœna confiscationis Librorum, & aliis contra delinquentes expressis in diplomate dato Parisiis die 13. Ianuarij 1631.

Signatum RENOVARD.

APPENDIX

APPENDIX
CODICIS
THEODOSIANI.

Cum tribus iis, quæ in fine libri XVI. legebantur, quindecim alias diuersorum principum constitutiones continens.

LEX I.

De confirmando etiam inter minores ætates iudicio Episcoporum: & testimonium vnius Episcopi accepto ferri.

IMP. CONSTANTINVS AVG. Ablauio Præfecto præt.

RELIGIONIS est clementiam nostram sciscitari voluisse, quid de sententiis Episcoporum vel antè moderatio nostra censuerit, vel

nunc ſeruari cupiamus, Ablaui parens cariſſime. Itaque quia à nobis inſtrui voluiſti, olim prærogatæ legis ordinem ſalubri rurſus imperio propagamus. Sanximus namque, ſicut edicti noſtri forma declarat, ſententias Epiſcoporum quolibet genere latas, ſine aliqua ætatis diſcretione, inuiolatas ſemper incorruptáſque ſeruari. Scilicet vt pro ſanctis ſemper ac venerabilibus habeatur, quicquid Epiſcoporum fuerit ſententia terminatum. Siue itaque inter minores, ſiue inter maiores ab Epiſcopis fuerit iudicatum, apud vos qui iudiciorum ſummam tenetis, & apud ceteros omnes iudices, ad executionem volumus pertinere. Quicumque itaque litem habens, ſiue poſſeſſor, ſiue petitor erit, inter initia litis, vel decurſis temporum curriculis, ſiue cùm negotium perora-

tur, siue cùm iam cœperit promi sententia, iudicium eligit sacrosanctæ legis Antistitis, illico sine aliqua dubitatione, etiamsi alia pars refragatur, ad Episcopum cum sermone litigantium dirigatur. Multa enim, quæ in iudicio captiosæ præscriptionis vincula promi non patiuntur, inuestigat & promit sacrosanctæ religionis auctoritas. Omnes itaque causæ, quæ vel prætorio iure, vel ciuili tractantur, Episcoporum sententiis terminatæ, perpetuo stabilitatis iure firmentur: nec liceat vlterius retractari negotium, quod Episcoporum sententia deciderit. Testimonium etiam, ab vno licet Episcopo perhibitum, omnes iudices indubitanter accipiant: nec alius audiatur, cùm testimonium Episcopi à qualibet parte fuerit repromissum. Illud est enim veritatis auctoritate firmatum,

illud incorruptum, quod à ſacroſancto homine conſcientia mentis inlibatæ protulerit. Hoc nos edicto ſalubri aliquando cenſuimus, hoc perpetua lege firmamus, malitioſa litium ſemina comprimentes: vt miſeri homines, longis ac pene perpetuis actionum laqueis implicati, ab improbis petitionibus, vel à cupiditate præpropera, maturo fine diſcedant. Quicquid itaque de ſententiis Epiſcoporum clementia noſtra cenſuerat, & iam hac ſumus lege complexi, grauitatem tuam, & ceteros, pro vtilitate omnium latum in perpetuum obſeruare conueniet. Data III. Nonas Maias, Conſtantinopoli.

II.

Episcopos iudicio Episcoporum damnatos centum milibus ciuitate, in qua fuerunt, debere excludi.

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, & Theodosius AAA. Hadriano Præfecto præt.

VT veneratio sacerdotibus debetur innoxiis, ita & pœna moderata inquietis atque deiectis. Quemadmodum enim Deo seruientes, & diuini sacerdotij integritate lucentes, non solùm vitam suam proprio præstant ornamento, sed etiam subiectæ plebis atque obedientis exemplo: ita ij, quorum indigniora sunt sub integritatis professione peccata, si exclusi degradatíque ab Episcopis comprobentur, qui resupinos spiritus aduersum definita retulerint, separati ab his vrbibus, quas errore

proprio tenuerunt, & sibi debent esse reperti & aliis constituta ablegatione terrori. Plurimos enim bonos faciunt, & veneratio optimorum sacerdotum, & notabilis reprehensio pessimorum. Suggerentibus Episcopis didicimus, quosdam sacerdotes Christianæ legis, quorum delicta cœtu Episcopali & deprehensa fuerint, & eorum sententia vindicata, in sinu earum vrbium, in quibus talia commissa sunt, permanere; & quærere turbas populi conuocare, turbatores quietis existere, tumultus popularis auctores, innocentes se post iudicium dicere, plebem colligere, & velut adhuc Episcopos salutari, comitatum sacrum petere, mereri mendaciis oracula & furtiua rescripta. Sancimus itaque hac lege, vt * quicumque residentibus sacerdotibus fuerit Episcopali loco detrusus & nomine,

C. Th. De Episcopis L. 35.

ſi aliquid vel contra ſententiam, vel contra quietem moliri fuerit deprehenſus, rurſúſque ſacerdotium petere, à quo videtur excluſus, procul ab ea vrbe quam indignus infecit, ſecundum legem diuæ memoriæ Gratiani, centum milibus vitam agat. Sit ab eorum cœtibus ſeparatus, à quorum eſt ſocietate diſcretus, careat vrbe quam tenuit, ſegregetur à plebe, quam mentitus vitæ profeſſor infecit. Sit huiuſmodi perſonis tenore huius legis inlicitum ſacra noſtra adire ſecreta, & impetrare reſcripta. Omnia deiectis per culpam ſacerdotio perſonis quæ impetrata ſunt, infecta permaneant. Scituris his, quorum defenſione nituntur, abſque ſui reprehenſione non futurum, ſi his polliceantur ſuffragium, qui diuinum non videntur meruiſſe iudicium, Hadriane parens cariſſime at-

que amantiſſime. Hanc igitur legem ſublimis magnificentia tua cunctas per diœceſes ſibi creditas publicabit edictis, vt id quod pro quiete repertum, pro iudicij Epiſcopalis confirmatione conſtitutum, pro reprimendis culpis inuentum eſt, ab omnibus excolatur, à ſacerdotibus ſeruetur. Data pridie Nonas Februarias, Rauennæ. Stilicone II. Conſule.

III.

Non licere clericos in cauſis Eccleſiaſticis ad publicum pertrahere iudicium.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. ad Optatum Præfectum Auguſtalem.

GRauiter admodum mota eſt noſtra clementia, quædam ab his qui Epiſcoporum ſibi nomina vindicant perpetrata, & contra leges non

minus diuinas quàm humanas improba temeritate commiſſa. Vexatos etiam nonnullos orthodoxorum clericos, quorum ætas huic iniuriæ ac ſacerdotium repugnabat, flagitatos itineribus, quæſtionariis deditos: atque hæc omnia per eos commiſſa, qui ad tegumenta frontis ſacerdotij nominis titulos præferebant. Denique lectis in conſiſtorio precibus, quibus Epiſcopalis pietas aliquid poſtulans refragatur denegátque, idcirco continua lege ſancimus, nomen Epiſcoporum, vel eorum qui Eccleſiæ neceſſitatibus ſeruiunt, ne ad iudicia ſiue ordinariorum, ſiue extraordinariorum iudicum pertrahatur. Habent illi iudices ſuos, nec quicquam his publicis commune cum legibus: quantum ad cauſas tamen Eccleſiaſticas pertinet, quas decet Epiſcopali auctoritate decidi. Quibuſ-

cumque igitur mota fuerit quæstio, quę ad Christianam pertineat sancti-tatem, eos docebit sub eo iudice liti-gare, qui præsul est in suis partibus omnium sacerdotum, id est per Ægy-pti diœcesim, Optate carissime ac iu-cundissime. Quare laudabilis aucto-ritas tua, arbitrio temperato, quic-quid negotiorum aliunde incidet ter-minabit, habituro pontificium sacræ disceptationis Timotheo Episcopo, quem sibi omnes etiam suo iudicio prætulere. Est enim vir cum omnium sacerdotum suspectione venerandus, tum etiam nostro iudicio iam pro-batus. Data pridie Nonas Februarias, Constantinopoli.

IV.

Non debere ſeruos à Iudæis circumcidi, nec inquietari Iudæos qui Chriſtiani fiunt.

IMP. CONSTANTINVS AVG. AD Felicem Præfectum præt.

IAm dudum quidem conſtitutionis noſtræ ſaluberrima ſanctio promulgata eſt, quam noſtræ repetitæ legis veneratione geminamus, ac volumus, vt * ſi quiſquam Iudæorum Chriſtianum mancipium, vel cuiuſlibet alterius ſectæ, mercatus circumcidere non perhorruerit, circumciſus quidem iſtius ſtatuti menſura libertatis compos effectus, eiuſdem priuilegiis potiatur: non fas Iudæo ſit, qui circumciderit, mancipium generis memorati, in obſequium ſeruitutis retinere. Illud enim hac eadem ſanctione præcipimus, vt * ſi quiſpiam

C.Th. Ne Chriſtianum mancip. L.1.

C.Th. De Iudæis L.5.

Iudæorum, reſerans ianuam vitæ perpetuæ, ſanctis ſe cultibus mancipauerit, & Chriſtianus eſſe delegerit, ne quid à Iudæis inquietudinis vel moleſtiæ patiatur. Quòd ſi ex Iudæo Chriſtianum factum aliquis Iudæorum iniuria putauerit eſſe pulſandũ, volumus iſtiuſmodi contumeliæ machinatorem, pro criminis qualitate commiſſi, pœnis vltricibus ſubiugari, Felix parens cariſſime. Quare diuinitatis affectu conuidimus ipſum in omni orbe Romano cunctos pro debita veneratione ſeruare: ac volumus, vt excellens ſublimitas tua, literis ſuis per diœceſim ſibi creditam commeantibus, iudices moneat inſtantiſſimè, huiuſcemodi debitam reuerentiam cuſtodiri. Data XII. Kalendas Nouembris. Propoſita VII. Idus Martias Chartagine. Nepotiano & Facundo Coss.

V.

Collectitios eorum esse qui collegerint, aut pretij duplum numerari, & expensas.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. ad Proiectum Consularem.

INuerecunda arte defenditur, si hi ad conditionem vel originem reposcuntur, quibus tempore famis, cùm in mortem penuria cogerentur, opitulari non potuit dominus aut patronus. Porrò autem iniquum est, si expensis alterius seruatum hominem in lucem, quisq; sibi obnoxium quocumque titulo sperans audeat vindicare. Itaque magnificentia tua, inspecta serie de his qui per necessitatem aut comparati sunt, aut fortasse collecti, in eorum dominium eos faciet perdurare: aut si ab aliquo flagitantur, enumerata duplici pecunia,

quæ data eſt pretij nomine,atque expenſarum habita ratione, ita demum ad vindicantis auctoritatem eos redire permittimus.ne ſit miſerum ita exhibuiſſe alimoniam morienti,vt ſeruatus in vitam poſtea commodis alterius in diſpendio alterius proſit. Data xv. Kalendas Iunias Monaxio & Plenta vv. cc. Coss.

VI.

Non licere clericos iudicio litigare, & hæreticos debere de ciuitatibus proici. Chriſtianos non debere Iudæis ſeruire; nec Iudæos cauſas agere, vel militare.

IMP. THEODOSIVS, ET VALENTINIANVS Cæſar Amatio v. inl. Præfecto præt. Galliarum.

C. Th. De Epiſcopis & c. l. 47. PRiuilegia Eccleſiarum, vel clericorum omnium, quæ ſæculo noſtro tyrannus inuiderat, prona deuotione reuocamus. Scilicet vt quicquid

à diuis principibus constitutum est, vel quę singuli quique Antistites impetrarunt, iugi solidata æternitate seruentur, nec cuiusquam audeat titillare præsumptio. in quo nos nobis magis præstitum confitemur. Clericos etiam, quos indiscretim ad sæculares iudices debere deduci infaustus præsumptor edixerat, Episcopali audientiæ reseruamus, his manentibus quæ circa eos sanxit antiquitas. Fas enim non est, vt diuini muneris ministri temporalium potestatum subdantur arbitrio. Inlustris itaq; auctoritas tua omni æuo mansura quæ iussimus, in prouinciarum missa notitiam, præcipiet etiam sub pœna sacrilegij custodiri. specialiter id inlustribus comprehensura præceptis, vt in omnibus circa Ecclesiastica priuilegia veterum principum statuta seruentur. Diuersos verò Episcopos, ne-

ſarium Pelagiani & Cæleſtiani dogmatis errorem ſequentes, per Patroclum ſacroſanctæ legis Antiſtitem pręcipimus cōueniri. Quos quia confidimus emendari, niſi intra viginti dies ex conuentionis tempore, intra quos deliberandi tribuimus facultatem, errata correxerint, ſeſéque catholicæ fidei reddiderint, Gallicanis regionibus expelli, atque in eorum loco ſacerdotium fidelius ſubrogari. quatinus præſentis erroris macula de populorum animis tergeatur, & futuræ bonum diſciplinæ iuſtioris inſtituatur. Sanè quia religioſos populos nullis decet ſuperſtitionibus deprauari,* Manichæos, omnéſque hæreticos, vel ſchiſmaticos, ſiue mathematicos, omnémque ſectam catholicis inimicam, ab ipſo aſpectu vrbium diuerſarum exterminari debere præcipimus, vt nec præſentiæ quidem

C.Th. De hæreticis L.64.

dem criminoſorum contagione fœdentur. Iudæis quoque, vel paganis, cauſas agendi vel militandi licentiam denegamus. Quibus Chriſtianæ legis nolumus ſeruire perſonas, ne occaſione dominij ſectam venerandæ religionis immutent. Omnes igitur perſonas erroris infauſti iubemus excludi, niſi his emendatio matura ſubuenerit. Data VII. Idus Iulias, Aquileiæ. Coss. Theodoſio Auguſto XI. & Valentiniano Cæſare.

VII.

Vt exceptis quinque ſolitis criminibus, aliorum omnium rei carceris cuſtodia propter Paſchalem ſolennitatem liberentur.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. ad Eutropium Præfectum præt.

PLacida beneficia lenitatis, Dei omnipotentis arbitrio com-

moti, pro felicitate sæculi publicamus: vt illos, quos imminentis supplicij terror exagitat, insperatæ miserationis indultio, securitati perpetuę restitutos, ad communis vitę gaudia, depulsa culparum acerbitate, perducat: vt nouæ reparationis luce perfusi, melioris vitę teneant nouitatem. Ideo denique pro festiuitate Paschali, quam communi & præcelsa professione veneramur, noxas remittimus: vt ij quos mansuetudinis nostræ indulgentia liberauit, melioris instituti præcepta sectantes, nihil periculosum audeant perpetrare, Eutropi parens carissime atque amantissime, Exceptis his, quos quinq; immanitas criminum minimè patitur relaxare, ceteros carceris custodia liberatos statui pristino restituat, vt communi traditi libertati concessæ securitatis gratia perfruantur.

VIII.

Vt præter quinque capitalia crimina, omnes rei, quos Paschalis solennitas in carcere inuenerit, dimittantur pro gaudio & veneratione tantæ festiuitatis.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. Antiochino.

STudiis nostræ serenitatis, quibus etiam pręter consuetudinem statutæ atque annuæ lenitatis, ad propagandas ex more indulgentias naturali beneficio semper animamur, desideratum bonis mentibus tempus adhæret. Neque enim aliâs magis talibus beneficiis imperatoriam decet æquare pietatem, quàm cùm toto penitus orbe terrarum sacer dies festiua solennitate reparatur. Et nos quidem, præter hanc velut indictam, & maioribus traditam, pro religionis obseruatione clementiam, liberandis pene

omnibus,quos legum ſeueritas ſtrin-
xerit,effuſa penitus humanitate,ope-
ra ſacra mentis exſerimus. Quin per
omne hoc quod inter venerandos &
celebres dies medium fluit tempus,
catenis leuamus, exilio ſoluimus, à
metallo abſtrahimus, deportationi-
bus liberamus. cùm ſatis conſtet nul-
lum propè diem eſſe, quo non ali-
quid clemens ſanctúmq; iubeamus.
cenſentes nos etiam damnum quod-
dam horarum pati, ſi qui liberetur
nullus occurrerit. Ex quo apparet,
properatò nos ſemper arripere iſtam
neceſſariam exſoluendis, quatenus
tamen iuſta humanitas patitur, legi-
bus ſanctimoniam. quámque conti-
nuamus omnibus temporum metis,
eſſe voluntariam. Neque enim con-
uenit,inter feſtiuas ceremonias,& ve-
nerabiles ſacri temporis ritus, ſtrepe-
re infelicium diſſonas voces, trahi ad

communem misericordiam horrentes passis feraliter crinibus reos, audiri tractos ex imo pectore gemitus, cùm vtique bene sibimet sacra & læta conueniant, & non deceat inter serena votorum, ac dicatas æterno numini pias voces, aliquid triste sentire, audire, conspicere. Vnde notam beneficiis nostris non supprimimus lenitatem. Aperimus quinetiam carcerem, vincula deponimus, impexos tenebrosæ pædore custodiæ crines decenter amouemus. eripimus omnes feralibus pœnis, præter eos, quibus pro magnitudine scelerum non decet subueniri. Habeant illa generalibus excepta indulgentiis crimina suum fatum, vt competens maiorum scelerum reos exitus teneat. Nullius nos manibus in absoluendis iniuriam faciemus homicidis: nullius inultos toros remisso adulteriorum ac talium

ſcelerum ſupplicio deſeremus : cauſam quæ latè tenditur maieſtatis integram reſeruamus. non aliquos in aſtra peccantes, non venenarios aut magos, non falſæ monetæ reos abſoluendorum felicitati cõnectimus. Si quidem digni non ſunt feſtiuæ lucis vſura, à quibus grauiora commiſſa ſunt, quàm prudens ſolet liberare clementia. Et ne diutius in hac criminum ſerie latior verſetur oratio, exceptis ſolitis quinque criminibus, alios relaxamus, Antiochine cariſſime ac iucundiſſime. Quocirca ſpectabilitas tua noſtræ manſuetudinis ſcita quantocius iubebit impleri, vt velocius læta propagentur, atque in communi omnium celebritate ſuſpendi quicumque merentur abſolui. Data x. Kalendas Maias Conſtantinopoli. Honorio nobiliſſimo puero, & Euodio Coss.

IX.

Vt damnatos ab Episcopis clericos, & ab Ecclesia segregatos, curia sibi vindicet.

IMPP. ARCADIVS ET HONORIVS AVGG. Theodoro II. Præf. prætorij.

VTinam quidem hi tantùm clericorum nomen inducerent, quorum in deteriorem partem relabi vita non possit. Esset lætitia communis, & facilè pios ritus cultúsque diuinos veneratio humana sequeretur. Sed facilè vitia subripiunt, vt illuc etiam error inrepat, vbi esse nisi pura non possunt. Et si censura iudicij sacerdotalis in specula prouideat, vt inter bonos non sint qui boni esse non possunt: ne tamen crimina deprehensa luxurient, & sit libera peccantibus pertinacia, placet vt * quemcumque clericum indignum officio C.Th.De Episcopis &c.L.39.

ſuo Epiſcopus iudicauerit, & ab Eccleſiæ miniſterio ſegregauerit, aut ſi qui profeſſum ſacræ religionis obſequium ſponte dereliquerit, continuò eum curia ſibi vindicet, vt liber illi vltra ad Eccleſiam recurſus eſſe non poſſit, & pro hominum qualitate, vel quantitate patrimonij, vel ordini ſuo, vel collegio ciuitatis adiungat. modò vt quibuſcumque apti erunt publicis neceſſitatibus obligentur, ita vt conludio quoque locus non ſit. Vt per ſingulos binæ libræ auri inferendæ ærario noſtro à decem primis curialibus exigantur, ſi alicui inlicitam conhibentiam & conludia fœda præſtiterint. Omníſque hominibus improbiſſimis ab omnibus officiis militiæ aditus obſtruatur. Nuſquam enim fidi eſſe poſſunt, quos infideles Deo ſummo Eccleſia refutauerit, Theodore parens cariſſime atque

amantissime. Quod inlustris magnificentia tua in omnium notitiam datis ad singularum iudices prouinciarum literis faciet peruenire, vt vniuersis id proposita solenniter edicta declarent. Data v. Kalendas Decembris, Rauennæ. Basso & Philippo vv. cc. CONSS.

X.

Vt clerici cum extraneis feminis non habitent: & sacrarum virginum raptores deportatione plectantur.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS AA. Palladio Præfecto præt.

RELigiosi sacerdotis fida suggestio exigit probabilem sæculo disciplinam. Agit enim bonis moribus, ne clerici sacris ministeriis seruientes feminis iungantur externis, quas decolore consortio sororiæ ap-

pellationis excusant. Credimus quidem hanc deuotis mentibus Dei inesse reuerentiam, vt diuersorij huius habitaculum conscientia prauæ persuasionis ignoret, Sed hac societate, seu amicitia non penetret, fama contaminat, dátq; sinistris rumoribus locum alterni sexus adiunctio, cùm foris positos, ac publico iure viuentes, ad inlecebram criminis trahit obscenæ suspicionis exemplum. Quæ cùm ita sint, inlustris & præcelsa magnificentia tua præsentis oraculi sanctionem propositis vbique diuulget edictis, vt * nouerint cuncti, qui cuiuscumque gradus sacerdotio fulciuntur, vel clericatus honore censentur, extranearum sibi mulierum interdicta consortia. hac sibi tantùm facultate concessa, vt matres, filias, atque germanas, intra domorum suarum septa contineant. In his enim

C. Th. De Episcopis & c. L. 44

nihil scæui criminis æstimari fœdus naturale permittit. Illas etiam non relinqui castitatis hortatur affectio, quæ ante sacerdotium maritorum legitimum meruere coniugium. Neque enim clericis incompetenter adiunctæ sunt, quæ dignos sacerdotio sui conuersatione fecerunt. Illam verò desiderij partem legum quoque præeuntium scita solidarũt, vt * quisquis dedicatam Deo virginem prodigus sui raptor ambierit, publicatis bonis deportatione plectatur: cunctis accusatiouis huius licentia absque metu delationis indulta. Neque enim exigi conuenit proditorem, quem pro pudicitia religionis inuitat humanitas. Data VIII. Idus Maias Rauennæ D. N. Theodosio Aug. IX. & Constantio III. v. c. CONSS.

C. Th. De raptu vel matrim. sanctim. virg.

XI.

A quibus oneribus Ecclesiæ habeantur immunes.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Melitio Præf. prætorij.

RECtè clementiam noſtram, ſacroſanctæ religionis obſequiis deuotis adſiduitatibus ſeruientem, ad confirmationem priuilegiorum quæ Eccleſiis dicauit vetuſtas, magnificentiæ tuæ ſuggeſtio religioſa commonuit: vt temerariorum hominum conatibus penitus oppreſſis, quibus ſtudium eſt Chriſtianam innocentiam ſemper appetere, eam noſtri formam ſanciamus arbitrij, cui deinceps nullus impunè refragator exi-
c.Th.De Epiſcopis &c.L.40. ſtat. * Placet igitur, rationabilis conſilij tenore perpenſo, quoniam remedia confuſa nequiſſimis auſibus

viam relinquunt, diſtricta moderatione præſcribere à quibus ſpecialiter neceſſitatibus Eccleſiæ vrbium ſingularum habeantur immunes. Primò quippe illius vſurpationis contumelia depellenda eſt, ne prædia vſibus cæleſtium ſecretorum dicata ſordidorum munerum faſce vexentur. Nulla iugationem talium priuilegiorum ſorte gratulantem muniendi itineris conſtringat iniuria. nihil extraordinarium ab hac vel ſuperindictitium flagitetur: nulla pontium reſtauratio, nulla tranſlationum ſollicitudo gignatur. Non aurum ceteráque talia poſcantur. Poſtremò nihil, quod præter canonicam inlationem aduentitiæ neceſſitatis ſarcina repentina depopoſcerit, eius functionibus adſcribatur. Vacent Eccleſiæ ſolis, quibus bene conſciæ ſunt, diuinæ prædicationis officiis. cuncta in ora-

tionibus celebrandis horarum omnium momenta consumant. Gaudeant nostra in perpetuum liberalitate munitæ, quarum nos erga cultum pietatis æterna deuotione gaudemus. Quapropter sublimis magnificentia tua, religiosis motibus in huiuscemodi negotio nobiscum decenter adcincta, oraculi præsentis atque in omne æuum perpeti firmitate duraturi serie comperta, roboratis omnibus quæ sacrosanctæ venerationis intuitu huiusce sanctionis auctoritate præscribimus, prouinciarum iudices scriptis currentibus admonebit, quo euidenter agnoscant vniuersos, qui deinceps temerariæ præsumptionis adnisu in iniuriam Ecclesiarum nostrique præcepti aliquid forsasse tentauerint, seuerissima interminatione quatiendos. ita vt in talibus deprehensi, contumacia feruente

peccati, post debitæ vltionis acrimoniam, quæ erga sacrilegos iure promenda est, exilio perpetuæ deportationis vtantur. Data VIII. Kalendas Iulias, Rauennæ. DD. NN. Honorio IX. & Theodosio Aug. IV. Coss.

XII.

Aduersus hæreticos, & gentiles. & de vtrorumque ædificiis atque templis ad vsum publicum vindicandis.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Curtio Præf. prætorij.

PRofanos hæreticorum spiritus, superstitionémq; gentilium, vel sola quidem religiosorum virorum sacerdotum Dei in obseruandis sollicitudo criminibus, sedulitas in monendo, auctoritas in docendo, emendare debuerat. Nec nostrarum tamen legum scita cessarunt, quæ in Dei

omnipotentis cultum, pœnæ etiam terrore propoſito, reducerent deuiantes, ignaros quoque in miniſteria diuina formarent. Sed nimirum ipſa vis mali, humana pariter ac diuina permiſcens, deceptos pleroſque perſuaſionibus prauis, tam in præſens, quàm in futurum impellit exitium: & Deo ſimul ac nobis perdit infelicium vitas, quas & hîc legibus dedit, & illic cogit ferre iudicium. Compulſi igitur Donatiſtarum pertinacia, furore gentilium, quæ quidem mala deſidia iudicum, conhibentia officiorum, ordinum contemptus accendit, neceſſarium putamus iterare

C.Th. De hæreticis L.41. quæ iuſſimus. Quapropter * omnia quæ in Donatiſtas, qui & Monteſes vocantur, Manichæos, ſiue Priſcillianitas, vel in gentiles, à nobis generalium legum auctoritate decreta ſunt, non ſolùm manere decernimus,

verùm

verùm in executionem plenissimam effectúmque deduci. Ita vt ædificia quoque, vel horum, vel cælicolarum etiam; qui nescio cuius dogmatis noui conuentus habent, Ecclesiis vindicentur. Pœna verò lege proposita velut conuictos tenere debebit eos, qui Donatistas se confessi fuerint, vel catholicorum sacerdotum scæuæ religionis obtentu communionem refugerint, quamuis Christianos se esse simulent. Iam verò * templorum detrahantur annonæ, & rem annonariam iuuent expensis deuotissimorum militum profuturę. Simulacra, si qua etiam nunc in templis fanisque consistunt, & quæ aliquem ritum vel acceperunt, vel accipiunt paganorum, suis sedibus reuellantur, cùm hoc repetita sciamus sæpius sanctione decretum. Ædificia ipsa templorum, quæ in ciuitatibus,

C.Th. De paganis &c. L.19.

vel oppidis, vel extra oppida ſunt, ad vſum publicum vindicentur. aræ locis omnibus deſtruantur, omniáque templa in poſſeſſionibus noſtris ad vſus adcommodos transferantur, domini deſtruere cogantur. Non liceat omnino in honorem ſacrilegi ritus funeſtioribus locis exigere conuiuia, vel quicquam ſolennitatis agitari. Epiſcopis quoque locorum hæc ipſa prohibendi Eccleſiaſticæ manus tribuimus facultatem. Nam & agentum in rebus executionem, Maximi, Æliani, Eutychi, vt ea quæ generalibus legibus contra Donatiſtas, Manichæos, atque huiuſmodi hæreticos, vel gentiles ſtatuta ſunt impleantur, indulſimus. Qui tamen ſcient in omnibus modum ſtatutorum eſſe ſeruandum, vt ea quæ contra vetitum videntur eſſe commiſſa, mox Iudicibus iuxta vim legum de-

ſerant vindicanda. Quos quidem viginti librarum auri pœna ſtatutæ dudum multæ conſtringet, pari multa officiis ordinibúſque propoſita; ſi hæc quæ ſtatuimus eorum fuerint diſſimulatione neglecta, Curti parens cariſſime atque amantiſſime. Quod ad continendos hominum mores religionémque prouiſum, & ad rectores prouinciarum ſublimis magnificentia tua faciet peruenire, & digno per omnes iubebit vigore ſeruari. Data VIII. Kalendas Decembris, Romę. Propoſita Carthagine in foro, ſub programmate Porfyri Proconſulis, Nonis Iuniis: Baſſo & Philippo VV. CC. CONSS.

XIII.

De confugientibus ad Ecclesias, vt quinquaginta paßibus extra fores securi sint. Et vt Episcopo carceres visitanti liber aditus pateat.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Pij Augg. * *

CONuenit nostris præscita temporibus vt iustitiam inflectat humanitas. Nam cùm plerique vim fortunæ sæuientis aufugerint, atque Ecclesiasticæ defensionis munimen elegerint, patiuntur inclusi non minorem quàm vitauere custodiam. Nullis enim temporibus in luce vestibuli eis aperitur egressus. Atque ideo quinquaginta passibus vltra basilicæ fores Ecclesiasticæ venerationis sanctitas inhærebit. Ex quo loco quisquis tenuerit exeuntem, sacrile-

gij crimen incurrat. Nihil enim confugientibus miſerationis impenditur, ſi aura liberior negatur afflictis. Eam quoque ſacerdoti concedimus facultatem, vt carceris ope miſerationis aulas introeat, medicetur ægros, alat pauperes, conſoletur inſontes: & cùm ſingulorum cauſas cognouerit, interuentiones ſuas apud iudicem competentem ſuo iure moderetur. Scimus enim, idque crebris aditionibus ſupplicantum, frequenter ideo pleroſque in cuſtodia detrudi, vt adeundi iudicis libertate priuentur: & cùm ſemel cœperit humilior perſona pati cuſtodiam, antequam cauſa ſciatur, iniuriæ pœnam ſuſtinere compellitur. Confeſtim duas auri libras fiſco noſtro contumax ſoluet officium, ſi ſacerdotem negotia tam ſancta curantem ianitor feralis excluſerit. Data xi. Kalendas Decem-

bres, Rauennæ. Monaxio & Plenta vv. cc. Consulibus.

XIV.

De Episcopis in Africa vexatis, ut capitali sententia deinceps in eos vindicetur, qui Ecclesiis, vel Episcopis ac ministris, iniuriam intulerint.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Theodoro viro inl. Præfecto prætorij.

DVbium non est conhibentia iudicum fieri, & culpabili dissimulatione inultum relinqui, quod ad turbandam quietem publicam, in contemptum Christianæ religionis, quam debito cultu veneramur, sub publica testificatione commissum addiscimus, & pariter non punitum. Vicina peccato in iudice dissimulatio est, quem ignoratio commissi cri-

minis non defendit. Per prouinciam Africam tantum quorumdam temeritati licuisse comperimus, vt Christianæ legis Antistites, de propriis domibus raptos, vel quod est atrocius, de Ecclesiæ Catholicæ penetralibus protractos, cruciatibus diuersis afficerent: alios ad solam diuini cultus iniuriam, auulsa capillorum parte fœdatos, vel alio iniuriæ genere deformatos, concurrentium speculis exhiberent. vt esset circa eos venia grauior, quorum saluti cõtemptus ignouerat. Tanti sceleris nefas, & immane flagitium, nunquam antè compertum, Africanorum iudicum auctoritas, nec creditæ sibi potestatis iure persequitur, nec debita cura referendi in nostram facit notitiam peruenire. Ignorari ab his potuisse non credimus, quod commissum in ciuitatibus publicè memoratur: quod iugi & ma-

gistratuum & ordinum cura, stationarij apparitoris sollicitudo, quæ ministra est, nuntiorúmque indicium, absentiæ exhibet potestatum. Licet enim insinuare leuia, grauiora reticere, non tacuisse quod propriis innotescere rectoribus per alterum formidarent, nisi intelligerent nolle iudicem vindicare. Expectandum fuit institutis accusationibus, contra professionis propriæ sanctitatem, vt Episcopus suas persequeretur iniurias, & reorum nece deposcerent vltionem, quos inuitos decet vindicari. Deducitur in hanc necessitatem veniæ persuasor alienæ, præceptor indulgentiæ, vt de se non ipse tractasse videatur, quod & petenti alius non negaret, aut præceptis obsecuturus sacerdotij criminosorum impunitati subiaceat. Episcopos, & alios Ecclesiæ catholicæ ministros, nisi vigor po-

testatum & fides iudicum laudabili auctoritate tueatur, erunt addicti audaciæ pessimorum. Quapropter iubemus, vt eos qui talia commisisse dicuntur, diuersorum per Africam iudicum sine innocentum læsione requirat auctoritas, ac proprio exhibitos examini, si conuinci manifesta probatione cognouerit, cuiuslibet dignitatis & honoris reos probatos, aut metallo tradat, aut pœnam deportationis subire compellat, facultatibus eorum fisco nostro sociatis. vt habeant vitam sibi clementiæ nostræ more concessam, quæ similibus non donabitur tempore futuro criminibus. Siquidem præsentis legis æternitate cunctis obseruãdum constituimus, Theodore parens carissime atque amantissime, quod inlustris magnificentiæ tuæ prælatum literis, proponendum edictis, in om-

nium volumus notitiam peruenire, vt * si quisquam in hoc genus sacrilegij proruperit, vt in Ecclesias catholicas inruens, sacerdotibus & ministris, vel ipsi cultui locóque, aliquid importet iniuriæ, quod geretur literis ordinum, magistratuum, & curatoris, & notariis apparitorum, quos stationarios appellant, deferatur in notitiam potestatum. ita vt vocabula eorum, qui agnosci potuerint, declarentur. & si per multitudinem commissum dicitur, si non omnes, possunt tamen aliquanti cognosci, quorum confessione sociorum nomina publicentur. Atque ita prouinciæ moderator, sacerdotum & catholicæ ministrorum, loci quoque ipsius & diuini cultus iniuriam, capitali in conuictos vel confessos reos sententia nouerit vindicandam. Nec expectet vt Episcopus iniuriæ propriæ vl-

C. Th. De Episcopis &c. L. 31.

tionem deposcat, cui sacerdotij sanctitas ignoscendi solam gloriam derelinquit. Sítque cunctis non solùm liberum, sed etiam laudabile, factas sacerdotibus vel ministris atroces iniurias, velut crimen publicum persequi, ac de talibus reis vltionem mereri: vt hac saltem ratione, quod agi aduersum se per Episcopum non posse confidit, ex aliorum accusationibus malorum audacia pertimescat. Et si multitudo violenta ciuilis apparitionis exsecutione, & adminiculo ordinum possessorúmue, non potuerit præsentari, quod se armis, aut locorum difficultate tueantur, Iudices Africani armatæ apparitionis præsidium, datis ad virum spectabilem Comitem Africæ literis, prælato legis istius tenore deposcent, vt rei talium criminum non euadant. Et * ne Donatistæ, vel ceterorum vanitas hæ- C.Th.De hæreticis L.46.

reticorum, aliorúmue eorum, quibus catholicæ communionis cultus non poteſt perſuaderi, Iudæi, atque gentiles, quos vulgo paganos appellant, arbitrentur legum antè aduerſum ſe datarum conſtituta tepuiſſe, nouerint iudices vniuerſi præceptis earum fideli deuotione parendum, & inter pręcipua curarum quicquid aduerſus eos decreuimus exequendum. Si quiſquam iudicum peccato conhibentię, diſſimulandi arte, exſecutionem præſentis legis omiſerit, amiſſa dignitate grauiorem motum ſe noſtrę clementiæ ſubiturum. officium quoq; ſuum, quòd ſaluti propriæ contempta ſuggeſtione defuerit, punitis tribus primatibus, condemnationi viginti librarum auri ſubdēdum. ordinis quoque viri, ſi in propriis ciuitatibus vel territoriis commiſſum tale aliquid ſiluerint gratia obnoxiorum, depor-

tationis pœnam,& propriarum amiſſionem facultatum ſe nouerint ſubituros. Data XVIII. Kalendas Februar. DD.NN. Honorio IX.& Theodoſio V. Coss. Rauennæ.

XV.

Eos infamiæ notam ſubire,qui obiecta clericis crimina probare non poſſunt.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS ad Melitium virum inluſtrem Præfectum prætorij.

NOn caſſum veterum prudentia conſtituit,quod adpetitam innocentiam ſolaretur, & purgatis reperit vltionem, ne libera calumniantis intentio inſontes affligeret. Terret quidem reum propoſita pœna criminibus:ſed facit accuſatorem vindictę contemplatio cautiorem. ne quiſquam ſolis aliquando inimicitiarum

ſtimulis incitatus ingerat non probanda iudicibus. Quæ fori æquitas, reſponſis veterum & legum noſtrarum æternitate ſolidata, cunctis eſt delata perſonis, debet clericis nunc prodeſſe, quos non niſi apud Epiſcopos conuenit accuſari. Quibus nihil conuenit habere commune: ne cultus venerabilis ſacerdos, & Chriſtianæ legi dicatus miniſter, quibus intuitu religionis maior quàm ceteris talibus reuerentia deferenda eſt, ſecuro calumniantis arbitrio, cuiuſlibet criminis nondum probata obiectione maculetur: & talibus perſonis, quibus dignum eſt detuliſſe pro merito, peccatum iniuria fieri & ſine vltione inlicitè patiamur. Quapropter placituræ omnibus legis æternitate ſancimus, vt * ſi Epiſcopus, vel preſbyter, diaconus, & quicumque inferioris loci Chriſtianæ legis miniſter, apud Epi-

C. Th. De Epiſcopis l. 41.

ſcopos, ſiquidem alibi non oportet, à qualibet perſona fuerit accuſatus, ſiue ille ſublimis vir honoris, ſiue cuiuſlibet alterius dignitatis, qui hoc genus miſerandæ intẽtionis arripiat, vt homo peccatis aliquibus vel criminibus pollutus, mentiendo probatos obſequio, vel locum tenentes ſacerdotij, vel diuinis ſeruientes myſteriis dilaceret, nouerit docenda probationibus, monſtranda documentis ſe debere deferre. In qua ſi eſt culpa miniſter religionis, vitæ ſuæ pollutione remouendus, ſacris non poteſt intereſſe ſecretis. At ſi huius eſt veſaniæ, quæ nullis fulta probationibus compoſita criminatione talium virorum adpetiſſe propoſitum videatur. ſi quis igitur circa huiuſmodi perſonas non probanda detulerit, auctoritate huius ſanctionis intelligat ſe iacturæ famæ propriæ ſubiacere: vt damno pudo-

ris, existimationísque dispendio, discat sibi alienæ verecundiæ impune insidiari saltim de cetero non licere. Nam sicut Episcopos, presbyteros, diaconos, ceterósque, si his obiecta comprobari potuerint, maculatos ab Ecclesia venerabili æquum est remoueri, vt contempti post hæc, & miseræ humilitatis inclinati despectu, iniuriarum non habeant actionem: ita similis videri debet iustitiæ, quod appetitæ innocentiæ moderatam deferri iussimus vltionem. Ideóque huiusmodi duntaxat causas Episcopi sub testificatione multorum actis audire debebunt. Data Idibus Decembris, Rauennæ. Honorio IX. & Theodosio V. Augustis Coss.

XVI.

XVI.

Lex quæ redemptos de captiuitate iubet aut restituere pretium, aut ſi pauperes ſunt, quinquennio redemptoribus ſuis obſequi.

IMP. HONORIVS AD THEODORVM V. INL. Præf. prætorij.

PVnitis auctoribus mali publici, læſorum quidem dolori dedimus vltionem: ſed prouincialibus noſtris libertatis reſtituendæ feſtinatione ſentimus vno eodémque tempore armis & legibus conſulendum. Hinc denique bellorum curis mixta ratio, & ſalubris conſtitutio admonuit faciendum, vt * diuerſarum homines prouinciarum, cuiuſlibet ſexus, conditionis, ætatis, quos barbaricę feritatis diſcurſus captiua neceſſitate tranſduxerat, inuitos nemo retineat: ſed ad C.Th. De poſtliminio. L. 2.

D

propria redire cupientibus libera ſit facultas. Quibus ſi quicquã in vſum recuperandarum virium, veſtium vel alimoniæ dicatur impenſum, humanitati ſit preſtitum: nec maculet boni facti gloriam auara victualis ſumptus repetitio, cùm forſitan alimoniæ iſtius mercedes operarum reddiderit compenſatio. Quod in examen venire non patimur, ne ad propria redire cupientes indecoris contentionibus retardentur. Exceptis his, quos quis barbaris vendentibus emiſſe docebitur, à quibus ſtatus ſui pretium, propter vtilitatem publicam, emptoribus æquum eſt redhiberi: ne ingentis damni conſideratio in tali neceſſitate poſitis negari faciat emptionem; & inueniamur quorum libertati conſuli voluimus, ſaluti potiùs obfuiſſe. Hos decet aut datum pro ſe pretium emptoribus reſtituere, aut labore, ob-

ſequio, vel opere quinquennij, vicem referre beneficij, habituros incolumem, ſi in ea nati ſunt, libertatem. Nec honeſtas emptoribus quinquennij tempus, ad compenſationem maioris forſitan pretij datum, ingemiſcat exiguum: quia humanæ vitæ fragilitas fortè intra metas poteſt tẽporis conſtituti deficere, nec ad legis beneficium peruenire. Credant ſaltem perditum caſibus, quod humanitate detulerint: licet humana miſericordia, Deo iudice, quod alteri tribuit ſibi præſtet. Quapropter ſeruata definitione legis, cuius moderationem placere non dubium eſt, reddantur ſedibus propriis, quibus iure poſtliminij, & veterum reſponſis prudentium, incolumia cũcta ſeruata ſunt. Quam ſanctionem adeo volumus cuſtodiri, vt ſi quiſquam temeritate ſacrilega præceptis fuerit conatus obſiſtere,

actor, & conductor, procuratórque, qui ad tuendam absentis domini posſeſſionem eſſe detegitur, dari ſe metallo, aut pœnam deportationis non ambigat ſubiturum. Si verò poſſeſſionis dominus contra manſuetudinis noſtræ ſalubre conſtitutum venire tentauerit, rem ſuam fiſco nouerit vindicandam, ſéque per Rectoris prouinciȩ ſententiam deportandum. Et vt facilis executio proueniat imperatis, Chriſtianæ ſacerdotes, vicinorum & proximorum locorum Eccleſias retinentes, quorum moribus congruit effectus talium præceptorum, curiales quoque proximarum ciuitatum placuit admoneri, vt emergentibus talium neceſſitatum cauſis adeant Iudices legis noſtræ auxilium petituri. Et ne quis contumaciæ ſuæ culpam præcepti ignoratione tueatur, Theodore parens cariſſime at-

que amantiſſime, inluſtrîs magnificentia tua legis tenorem, literis ſuis edictíſque propoſitis, ad omnium Iudicum & prouincialium notitiam faciet peruenire. ita vt nouerint Rectores vniuerſi, decem libras auri à ſe, & tantumdem ponderis à ſuis apparitoribus exigendum, ſi quod præceptum eſt in gratiam cuiuſquam neglectum eſſe doceatur: cùm ſaluberrimæ ſanctionis executionem deferri ab omnibus quidem, ſed Iudicum maximè & officiorum cura obſequióque iubemus. Data III. Nonas Decembris Rauennæ, Baſſo & Philippo vv. cc. CONSS. Accepta XVI. Kalendas Ianuarias.

XVII.

Lex de Theodosiano, sub Titulo XXVII.
De Episcopali definitione.

IMP. CONSTANTINVS AVG.

IVdex pro sua sollicitudine obseruare debebit, vt si ad Episcopale iudicium prouocetur, silentium accommodetur: & si quis ad legem Christianam negotium trásferre voluerit, & illud iudicium obseruare, audiatur. etiamsi negotium apud iudicem sit inchoatum. & pro sanctis habeatur quicquid ab his fuerit iudicatum. Ita tamen, ne vsurpetur in eo, vt vnus ex litigantibus pergat ad supradictum auditorium, & arbitrium suum enuntiet. Iudex enim præsentis causæ integrè habere debet arbitrium, vt omnibus accepto latis pro-

nuntiet. Data IX. Kalendas Iulias Constantinopoli. Licinio Aug. & Crispo Cæsare CONSS.

XVIII.

Lex alia de Theodosiano, sub Titulo XXVII. *De Episcopali definitione, & hoc validior, quia omnibus posterior.*

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, ET Theodosius AAA. Theodoro PP.

EPiscopale iudicium ratum sit omnibus, qui se audiri à sacerdotibus adquieuerint. Cùm enim possent priuati inter cõsentientes etiam iudice nesciente audire, his licere id patimur, quos necessariò veneramur: eámque illorum iudicationi adhibendam esse reuerentiam, quam vestris deferri necesse est potestatibus, à quibus non licet prouocare. Per publicum quoque officium, ne sit cassa L. 8. Cod. De Episcopali audientia.

cognitio, definitioni executio tribuatur. Data Idibus Decembris, Basso & Philippo Conss.

Hucusque codex Ecclesiæ Lugdunensis. reliqua partim ex Pithœano, partim ex Corbeiensi descripta sunt.

XIX.

Qui libertum, vel manumissum inquietat, capitali sententiæ plectendus.

IMP. HONORIUS AVG. AD Constantium V. INL. Patricium.

INter publicas necessitates etiam hoc ad nos voluimus pertinere. Si quis libertum emere vt seruum, vel qualibet manumissione donatum inquietare voluerit, non solùm bona sua largitionibus nostris iussimus sociari, verùm etiam capitali sententia

plecti. Ergo cùm id nos indulsisse peruideas, Constanti parens carissime, ad notitiam omnium ordinariorum Iudicum facies peruenire, vt nostro lætentur imperio. Vale Constanti parens carissime atque amantissime nobis. Regestum Rauenna die xv. Kalendas Februarias, Honorio Aug. xi. & Constantio iii. Conss.

XX.

De accusatione Episcopi, presbyteri, vel diaconi. & quòd obnoxios cum illis ambulantes retinere non liceat.

IMPP. THEODOSIVS ET VALENTINIANVS Augg. ad Virum Præf. prætorij.

AVdemus quidem sermonem facere solito plus timore capti, de sanctis & venerabilibus sacerdotibus, & secundis sacerdotibus, vel

etiam Leuitis, & eos cum omni timore nominare, quibus omnis terra caput inclinat. Audiuimus enim perfidiam in Vrbe ad Deum viuum, & imperium nostrum fieri. Sed si quis
* ausus aut temerarius legi Ecclesiæ, vel clerico, per quos nostrum pollet imperium, audiri voluerit, si accusationem ditior persona protulerit, reposita pœna fisco nostro, id est centum pondo auri, & centum pondo argenti inferre cogatur, & sic cum actoribus Ecclesiæ causam dicat. Si autem infirmior fuerit persona, priùs
* cogitet animo suo percido, & sic accuset, & criminis causam dicat nunquam obrepto patrimonio nostro nescio qua perfidia temptare audeat militantes in palatio Christi terræ curiæ hinc adduci iussimus & manus eius implumbari. Si autem voluerit liberam degere vitam, nihil illi sit

curæ Ecclesiæ catholicæ. De obnoxiis verò, si qui ambulauerint cum Episcopo, vel cum presbytero, aut etiam diacono, siue in platea, siue in agro, siue in quolibet loco, nullo pacto eos retineri vel adduci iubemus: quoniam in sacerdotibus Ecclesia constat. Data xv. Kalendas Ianuarias. Theodosio x. & Valentiniano III. Augg. Consulibus.

XXI.

Lex Honorij aduersus Donatistas, multo quàm in vulgatis libris emendatior.

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, & Theodosius AAA. Hadriano Præfecto præt.

ADuersarios catholicæ fidei extirpare huius decreti auctoritate prospeximus. ideóque inter di- C.Th. Ne sacrum bapt. iter. L. 2.

cendam ſpecialiter eam ſectam noua conſtitutione cenſuimus, quæ ne hæreſis vocaretur, appellationem ſchiſmatis præferebat. In tantum enim ſceleris progreſſi dicuntur ij quos Donatiſtas vocant, vt baptiſma ſacroſanctum, ſemel apud catholicos traditum, myſteriis reculcatis temeritate noxia iterarint, & homines ſemel vt traditum eſt munere diuinitatis ablutos contagione profanæ repetitionis infecerint. Ita contigit vt hæreſis ex ſchiſmate naſceretur. Inde malè credulas mentes ad ſpem ſecundæ indulgentiæ blandus error inuitat. Facilè eſt enim perſuadere peccantibus, veniam priùs præſtitam denuo poſſe præſtari. Quæ ſi concedi iterum eodem modo poteſt, non intelligimus cur tertiò denegetur. Hi verò & ſeruos, vel homines iuri proprio ſubditos, itera-

ti baptiſmatis polluunt ſacrilegio. Quare hac lege ſancimus, vt quiſquis poſthac fuerit rebaptizaſſe detectus, Iudici qui prouinciæ præſidet offeratur, vt facultatum omnium publicatione multatus, inopiæ pœnam qua in perpetuum adficiatur expendat. Ita vt filiis eorum, ſi à paternæ ſocietatis prauitate diſſentiunt, ea quæ fuerint paterna non pereant. vt ſi ipſos forſitan ſæuitas paternæ deprauationis implicuit, ac reuerti ad catholicam religionem malunt, adipiſcendorum his bonorum copia non denegetur. Ea præterea loca, ſeu prædia, quæ feralibus ſacrilegiis deinceps conſtiterit præbuiſſe ſecretum, fiſci viribus applicentur: ſi tamen dominus, aut domina, aut præſens fortè fuiſſe, aut conſenſum præſtitiſſe prodetur. quos quidem iuſtam etiam per ſenten-

tiam notabit infamia. Si verò his nesciis, per conductorem procuratorémue eorum in domo agitatum huiusmodi facinus comprobatur, præiudicio à prædiorum publicatione suspenso, impliciti sceleris auctores coërcitos plumbo exilium, in quo omni vitæ suæ tempore afficiantur, accipiet. Ac ne forsitan sit liberum, conscientiam piacularis flagitij, perpetrati intra domesticos parietes, silentio celare secreto, his qui forsitan ad rebaptizandum cogentur, refugiendi ad catholicam Ecclesiam sit facultas: vt eius præsidio aduersus huius criminis & societatis auctores, attributæ libertatis præsidio defendantur. liceátque his, sub hac conditione fidem tueri, quam extorquere ab inuitis domini tentauerint. Nec adsertores dogmatis catholici ea, qua ceteros qui in potestate sunt po-

ſiti, oportet ad facinus lege conſtringi. & maximè conuenit omnes homines, ſine vllo diſcrimine conditionis aut ſtatus, infuſæ cœlitus ſanctitatis eſſe cuſtodes. Sciant ij verò, qui ex ſupradictis ſectis iterare baptiſma non timuerint, aut qui conſentiendo hoc facinus propriam huius ſocietatis permixtionem damnauerint, non ſolùm teſtandi ſibi, verùm adipiſcendi aliquid, ſub ſpecie donationis, vel agitandorum contractuum, in perpetuum copiam denegatam, niſi prauæ mentis errorem reuertendo ad veram fidem conſilij emendatione correxerint. Illos quoque par nihilominus pœna conſtringat, qui memoratorum interdictis cœtibus, ſeu miniſteriis prębuerint conhibentiam. ita vt moderatores prouinciarum, ſi in contemptum ſanctionis huiuſce conſenſum putauerint com-

modandum, ſciant ſe viginti librarum auri pœna eſſe multandos. officia etiam ſua ſimili condemnatione ſubiuganda. Principales vel defenſores ciuitatum, niſi id quod præcipimus fuerint perſecuti, vel his præſentibus Eccleſiæ catholicæ vis fuerit inlata, eadem multa ſe nouerint adtinendos. Data prid. Idus Februar. Rauennæ. Stilicone II. & Anthemio Coss.

CON-

CONCILIORVM
ITALIÆ
ANNO CHRISTI CCCXXCI.
EPISTOLÆ V.

AD GRATIANVM, VALENTINIANVM, ET THEODOSIVM IMPERATORES.

EPISTOLA I.

Concilij Aquileiensis ad Gratianum Imperatorem.

Ne aures præbeat Vrsicino, qui Romanam sedem repetere moliebatur.

IMPERATORIBVS CLEMENTISSIMIS, & principibus Christianis, gloriosissimis ac beatissimis Gratiano, Valentiniano, Theodosio, sanctum Concilium quod conuenit Aquileiæ.

PROVISVM est quidem, clementissimi principes, vestræ tranquillitatis statutis, ne Arrianorum perfidia vlteriùs possit latere vel serpere. Etenim effectum Concilij decretis putamus minimè defuturum. Sed tamen, quantum ad partes spectat Occidentis, duo tantùm reperti

ſunt, qui auderent profanis & impiis vocibus obuiare Concilio, iuxta angulum ripenſis Daciæ turbare conſueti. Aliud eſt quo magis angimur, de quo quoniam conuenimus fuit rite tractandum, ne totum corpus poſſet Eccleſiæ toto orbe diffuſum, & vniuerſa turbare. Nam licet frequenter compererimus Vrſinum non potuiſſe obrepere pietati veſtræ, quamuis quietum nihil eſſe patiatur, & inter bellicas neceſſitates obreptio importuna tentetur: tamen ne ſancta mens veſtra animíque tranquillitas, quæ omnibus conſulere geſtit, importuni hominis ſimulata adulatione flectatur; deprecandos vos & obſecrandos, ſi dignanter ducitis, æſtimamus: non ſolùm præcauentes futura, ſed etiam præterita, quæ iam ipſius temeritate geſta ſunt, perhorreſcentes. Nam ſi aliquam viam nactus

fuerit audaciæ, quid non ille confundat? Sed ſi vnius miſeratio inflectere poteſt, multo magis vos precatio omnium moueat ſacerdotū. Quis enim noſtrûm ei communionis ſocietate iungetur, cùm indebitum ſibi gradum vſurpare conatus, nec iure ad eum potuerit peruenire, & quem importunè affectauit, importuniſſimè repetere moliatur? Turbarum totiens damnatus inceſſit adhuc tamen, quaſi præteritis non perhorreſcēdus exemplis. Quid quòd, plerique ſicut in hoc Concilio cognouimus, & vidimus, cum Arrianis copulatus atque coniunctus erat eo tempore, quo turbare Mediolanenſem Eccleſiam cœtu deteſtabili moliebantur, cum Valente nunc ante Synagogæ fores, nunc in Arrianorum domibus, miſcens occulta conſilia, & ſuos iungens. & quoniam ipſe apertè in eorum congrega-

tiones prodire non poterat, instruens & informãs quemadmodum pax Ecclesiæ turbaretur? Quo furore sperabat, quòd eorum posset fautores & socios emereri. Cùm igitur scriptum
Tit.3.10. 2. Ioan.10 sit, *Hæreticum post vnam correctionem deuita.* cùm & alius vir sancto locutus spiritu dixerit declinandas huiuscemodi bestias, nec salutatione recipiendas atque congressu: quomodo fieri potest, vt eum, quem societati eorum insertum vidimus, non etiam assertorem perfidię iudicemus? Quod etiamsi deforet, tamen totius orbis Romani caput Romanã Ecclesiam, atque illam sacrosanctam fidem Apostolorum ne turbari sineret, obsecranda fuit clementia vestra. Inde enim in omnes venerandæ commonitionis iura dimanant. Et ideo petimus & rogamus, vt obripiendi ei adimere dignemini facultatem. Scimus

clementiæ veſtrę ſanctum pudorem. Ne auditu veſtro indigna ingerat, nõ aliena ab officio & nomine ſacerdotis interſtrepat, non inuerecunda vobis loquatur. Quę cùm habere oportuerit teſtimonium etiam ab his qui foris ſunt, quali teſtimonio ciues proprij proſecuti ſint, clementia veſtra meminiſſe dignetur. Pudet enim dicere, inuerecundũ eſt recenſere, quàm turpis fama eum cõuitio ſauciauerit. Quo ſaltem pudore perſtrictus conticeſcere debuiſſet. & ſi haberet aliquam conſcientiam ſacerdotis, pacem Eccleſiæ concordiámque ambitioni ſuæ & ſtudio præoptaret. Verùm longè alienus ab omni verecundia, per abſciſum hominem Paſchaſium ſigniferum furoris ſui miſſis literis, ferit turbas, gentiles quoque & perditos concitare conatur. Oramus ergo, vt iam & populo Romano, qui

post relationem Præfecti Vrbis pendet incertus, & nobis sacerdotibus securitatem interdictam importunissimi hominis abiectione tribuatis. Quo impetrato, apud Deum omnipotentem patrem, & Christum dominum eius filium, gratias iugi continuatione celebremus.

EPISTOLA II.

Concilij Aquileiensis ad Theodosium Imperatorem.

Vt Concilium Alexandriæ fieri iubeat propter Timotheum Episcopum, qui aliquorum dissidiis vrgebatur.

IMPERATORIBVS CLEMENTISSIMIS, Christianísque & gloriosis beatissimísque principibus, Gratiano, Valentiniano, & Theodosio, sanctum Concilium quod conuenit Aquileiæ.

QVamlibet redundãtibus actionibus gratiarum, nequaquam

tamen possumus beneficia vestrę pietatis æquare, Imperatores clementissimi, beatissimi & gloriosissimi principes, Gratiane, Valētiniane, & Theodosi, dilecti Deo patri, & filio eius domino nostro IESV Christo. Nam cùm post multa tempora, & persecutiones varias, quas catholicis intulerant Arriani, maximéque Lucius ille monachorum & virginū impia cæde grassatus, atque Demophilus dirum perfidiæ caput, omnes Ecclesiæ Dei per Orientem catholicis restitutæ sint, in Occidentalibus autem partibus vix duo hæretici, qui obuiare possent sancto Concilio, sint reperti, quis est qui putet se gratiarum vestrarum fore idoneum relatorem? Sed tamen si beneficia vestra verbis explicare non possumus, qui & si per singulas quasque Ecclesias viritim quotidianas apud Deum nostrum, pro imperio &

pro pace ac ſalute veſtra celebremus excubias; tamen conducti in vnum, quo munere nihil eſſe pulcrius opinamur, Deo noſtro omnipotēti gratias agimus, quòd per vos nobis pax & concordia ſit refuſa. Equidem per Occidentales partes duobus in angulis tantùm, hoc eſt in latere Daciæ ripenſis ac Mœſiæ, fidei obſtrepi videbatur. Quibus tamen nunc poſt Concilij ſententiam veſtræ fauore clementiæ opinamur illico conſulendum. Per omnes autem tractus atque regiones,* æthnicorum clauſtris vſque ad oceanum, manet intemerata fidelium atque vna communio. In Orientalibus autem partibus cognouimus quidem, ſummo gaudio atque lętitia, eiectis Arrianis, qui Eccleſias violenter inuaſerant, ſacra Dei templa per ſolos catholicos frequentari. Sed tamen, quoniam inuidia diaboli nun-

quam quiescere solet, inter ipsos catholicos audimus crebras dissensiones esse, impacatámque discordiam. totóque confundimur effectu, quòd innouata pleraque comperimus, eósque grauari nũc, quos oportuit adiuuari, qui in nostra semper communione durabant. Denique Alexandrinæ Ecclesiæ Timotheus Episcopus, sed & Antiochenæ Paulinus, qui semper communionis nobiscum intemeratam habuere concordiam, dissensionibus aliorum, quorum fides superioribus temporibus hæsitabat, feruntur vrgeri. Quos quidem, si fieri potest, & si fides plena commendat, ad consortia nostra optamus adiungi: sed ita vt vetustæ communionis sociis sua prærogatiua seruetur, quorum nobis non superflua cura est. Primò omnium, quia communis societas nullam habere debet offensam.

Deinde quia vtriusque partis dudum accepimus literas, præcipuéque illorum, qui in Antiochena Ecclesia dissidebant. Et quidem, nisi hostilis impedimento fuisset irruptio, aliquos etiam de nostro numero disposueramus dirigere, qui sequestres & arbitri refundendæ si fieri posset pacis existerent. Sed quia studia nostra tunc temporis habere effectum per tumultus publicos nequiuerũt, oblatas pietati vestræ opinamur preces nostras, quibus iuxta partium factum poposcimus, vt altero decedente penes superstitem Ecclesiæ permanerent, nec aliqua superordinatio attentaretur. Ideóque petimus vos, clementissimi & Christiani principes, vt & Alexandriæ sacerdotum catholicorum omnium concilium fieri censeatis, qui inter se pleniùs tractent, atque definiant, quibus impertienda

communio, quibus ſeruãda ſit. Nam & ſi Alexãdrinæ Eccleſiæ ſemper diſpoſitionem ordinémq; tenuerimus, & iuxta morem conſuetudinémque maiorum, eius communionem indiſſolubili ſocietate ſeruemus : tamen ne aut aliqui videantur eſſe poſthabiti, qui & pacto, quod ſtare voluimus, communionem noſtram rogarunt, aut vllius pacis & ſocietatis fidelium neglecta compendia, id obſecramus, vt cùm inter ſe cœtu pleniore tractauerint, etiam auxilia decretis ſacerdotalibus veſtræ pietatis adſpirent, & nobis deferri in notitiam cenſeatis, ne titubanti nutemus affectu: ſed læti atque ſecuri, pietati veſtræ apud Deum omnipotentem agamus gratias; non ſolùm quia excluſa perfidia eſt, ſed quia catholicis fides & concordia reſtituta. Quod à vobis & Africanæ & Gallicanæ Eccleſiæ per

legatos obſecrant. hoc eſt vt totos faciatis vobis in orbe Epiſcopos debitores: licet nõ mediocre ſit debitum, quod virtuti veſtræ debetur. Ad deprecandam autem clementiam veſtram, & impetranda quæ poſcimus, legatos fratres & compreſbyteros noſtros direximus: quos petimus vt & clementer audire dignemini, & redire maturiùs cenſeatis.

EPISTOLA III.

Concilij Romani ad Gratianum & Valentinianum Impp.

De damnatis è factione Vrſicini, qui Eccleſias ſuas contra interdictum retinebant, vt Epiſcoporum iudicium ſubire, & parere iubeantur.

ET hoc gloriæ veſtræ, clementiſſimi principes, pietatíſque eſt il-

lustre documentum, quòd innumeri ferè ex diffusis Italiæ partibus ad sublime sedis Apostolicæ sacrarium congregati, cùm quæreremus quid pro Ecclesiarum statu poscendum esset à vobis, nihil melius potuimus reperire, quàm quod spontanea vestrî prouidentia contulistis. Videmus quòd nec rogandi iam pudor esse debeat, nec impetranda beneficia iam vestra sint, & imperialium series decretorum pro nobis ambiat. Nam quod ad æquitatem petitionis attinet, iam dudum meruimus impetrare quæ poscimus. quod verò ad necessitatem spectat orandi, ita impetratorum caremus effectu, vt iterum impetrare cupiamus. Quod quidem, clementissimi principes, hominum perditorum exponit amentiam, vestræ autem iustitiæ munus accumulat, vt in Ecclesia vestra beneficia sæ-

pius conferantur. Namque à principio, diuino repleti spiritu, & sanctorum Apostolorum, quorum habetis in vestro honore suffragium, seruantes in dominica religione præceptū, statuistis ad redintegrandum corpus Ecclesiæ, quod furor VRSINI, qui honorem arripere est conatus indebitum, diuersas secuerat in partes, vt auctore damnato; cęterísque, quos ad turbarum sibi incentiua sociauerat, sicut oportebat, à perditi coniunctione diuulsis, de reliquis Ecclesiarum sacerdotibus Episcopus Romanus haberet examen: vt & de religione religionis Pontifex cum consortibus iudicaret, nec vlla fieri videretur iniuria sacerdotio, si sacerdos nulli vsquam profani iudicis, quod plerumque contingere poterat, arbitrio facilè subiaceret. Præclara ista planè, & religiosis principibus digna sententia,

tentia, quæ diuino miniſterio plurimum deferat, nec pateat errori. Quid enim dignius, quàm vt is demum iudicet de ſacerdotis errato, qui vel internæ conſcientiæ fauorem ſine periculo ſuo parere ſe non poſſe cognoſcat, ſéque reatu implicet, ſi abſoluat indignum, vel ſi damnet innoxium? qui poſtremò, dum iniuriam religionis vlciſcitur, non eam in lateribus innocentium, ſed accuſati quærat in moribus? Quàm multos etenim ſæpe patuit, quos abſoluerint iudicia, ab Epiſcopis eſſe damnatos, & quos iudicia damnauerint, abſolutos? vt melior eorum ſit cauſa, qui non ſæcularia iudicia, ſed diuina penſantes, abſtulerunt ſupplicium ſuum, ne vexarentur innoxij, quàm qui vitam ſuam tormentis innocentium probauerunt. Compluria texeremus, tranquilliſſimi principes,

nisi esset iniuria, asseri magis decreta imperialia, quàm teneri. Sed quoniam, licet iam dudum vestræ clementiæ iudicio relegatus VRSINVS, per eos quos illicitè sacrilegus ordinauit, vilissimum quemque occultè licet sollicitare cõnatur:eóque exemplo nonnulli Episcopi, qui malè Ecclesiis incubant, vsu temeritatis suæ, & profani conspiratione cõtemptus, ne adquiescant Romani sacerdotis iudicio, lacessunt. ita vt etiam qui se intelligunt pro meritorum suorum ratione damnandos, vel damnatos esse viderunt, redempta vulgi multitudine, iudices suos terrore mortis exagitent, contemptísque cognitoribus vel fugatis, illicitum obtineant sacerdotium. Idcirco statuti imperialis non nouitatem, sed firmitudinem postulamus. Indignum quippe est, vt conuentus quisque adhibita manu eo

ſit munitior, quo flagitioſior fuerit. Sicut Parmenſis Epiſcopus deiectus iudicio noſtro Eccleſiam tamen retinet impudenter. Damnatus æquè Florentius Puteolanus, poſteaquam deiectus eſt, cùm aures tranquillitatis veſtræ inquietaſſet, atque huiuſcemodi reſcriptum meruiſſet, vt ſi iudicio ſacerdotum in vrbe Roma fuiſſet depoſitus, ne vocem quidem in iudiciis proferre deberet, poſt ſextum annum repſit ad ciuitatem, tenuit Eccleſiam, multas in oppido Puteolano, de quo deiectus fuerat, ſeditiones inſolentia concitauit. Per Africam quoq; Reſtitutum nomine cauſam dicere, apud Epiſcopos iuſſit veſtra clementia. Debuit adquieſcere. ſed idem ſæua & inſolentium manu à cauſæ dicendæ neceſſitate diffugit. Per Africam rurſum ſacrilegos rebaptizatores nutu Dei præcepiſtis ex-

pelli. ſed ab expulſis Claudianus eſt ordinatus, & ad perturbandam vrbem Romam quaſi Epiſcopus deſtinatur. Qui contra ſcripturæ præcepta diuinæ, contra iura Euangelica, vacuos omnes myſteriorum, atque vt eius verbum exprimamus, paganos fuiſſe vel præteriti temporis dicat Epiſcopos, vel præſentis. Quem quidem iuſſit tranquillitas veſtra Roma pulſum patriam repetere propriam. Sed contemptis iudiciis, & quidem ſæpe conſtrictus, reſidet tamen, ſollicitans pretio frequenter pauperiores, & redemptos rebaptizare non veretur. Spoliat magis eo quod fuerant conſecuti, quàm tribuit quod manifeſtum eſt bis non poſſe conferri. Sic denique factio profecit VRSINI, vt Iſaac Iudæo ſubornato, qui facto ad ſynagogam recurſu cæleſtia myſteria profanauit, ſancti fratris noſtri

Damaſi peteretur caput, ſanguis innocentium funderetur, componerentur doli, quibus diuino planè inſtinctu prouidentia veſtræ pietatis occurrit, ſpoliaretur propè Eccleſia omnibus miniſteriis: eâ fraude videlicet, vt dum cauſam dicit qui in omnes iudex fuerat conſtitutus, nemo eſſet qui de lapſis, vel certè de factioſis poſſet Epiſcopatus inuaſoribus iudicare. Quia igitur veſtræ iudicio tranquillitatis probata eſt innocētia memorati fratris noſtri Damaſi, integritas prædicata eſt, Iſaac quoque ipſe, vbi ea quæ detulit probare non potuit, meritorum ſuorum ſortem tulit: quæſumus clementiam veſtram, ne rurſus in plurimis cauſis videamur oneroſi, vt iubere pietas veſtra dignetur, quicumque vel eius, vel noſtro iudicio, qui catholici ſumus, fuerit condemnatus, atque iniuſtè voluerit Ec-

clesiam retinere, vel vocatus à sacerdotali iudicio per contumaciam non adesse, seu ab illustribus viris Præfectis prætorio Italiæ vestræ, siue à Vicario, accitus ad vrbem Romam veniat. aut si in longinquioribus partibus huiusmodi emerserit quæstio, ad Metropolitani per locorum iudicia deducatur examen. vel si ipse Metropolitanus est, Romam necessariò, vel ad eos quos Romanus Episcopus iudices dederit, contendere sine dilatione iubeatur. Ita vt qui depositi fuerint, ab eius tantùm ciuitatis finibus segregentur, in qua gesserint sacerdotium, ne rursus impudẽter vsurpent quod iure sublatum sit. Certè si vel Metropolitani, vel cuiusce alterius sacerdotis suspecta gratia, vel iniquitas fuerit, vel ad Romanum Episcopum, vel ad Cõcilium certè quindecim Episcoporum finitimorum ei

liceat prouocare. Quicumque verò ita meruerit excludi, sileat & quiescat: & si Dei iudicium non veretur, minus tamen peccare vel necessitate cogatur. vt saltem de cetero pacifici atq; concordes serenitati vestræ congruas apud Dominum nostrum referre gratias possimus. Memoratus frater noster Damasus, quoniam in sua causa vestri tenet insigne iudicij, non fiat inferior his, quibus etsi æqualis est munere, prærogatiua tamen Apostolicæ sedis excellit; vt iudiciis publicis videantur esse subiecti, quibus sacerdotale caput lex vestra summouit. In quo post sententiam non videtur declinare iudicium, sed delatam à vobis honorificentiam flagitare. Nam quod ad leges publicas pertinet, quæ potest esse vita munitior, quàm vestra clementia qua innititur iudicata? Quòd verò ad præ-

dicandam Episcopi conscientiam seuerioribus se dedit ipse iudiciis sacerdotum, à quibus non nominis, sed etiam morum ratio pensatur, ne quis iterum calumniator existens, dum memoratum conatur appetere, virum quidem ipsum non queat lædere, quem innocentia sua munit, religioni tamen fiat iniuria in vexationibus ministrorum: accipite aliud quoque, quod vir sanctus vestræ magis conferre pietati, quàm sibi præstare desiderat, nec derogare cuiquã, sed principibus adrogare. Quoniam non nouum aliquid petit, sed sequitur exempla maiorum, vt Episcopus Romanus, si Concilio eius causa non creditur, apud concilium se Imperiale defendat. Nam & Siluester Papa à sacrilegis accusatus, apud parentem vestrum Constantinum causam propriam prosecutus est. Et de scripturis

ſimilia exempla ſuppeditant. quòd cùm à Præſide ſanctus Apoſtolus vim pateretur, Cæſarem appellauit, & ad Cæſarem miſſus eſt. Certè priùs examinet cauſam veſtra clementia, & ſi emerſerit quæſtio, interroganda diſtinguat, vt quemadmodum dudum eſtis cenſere dignati, factorum à iudice ratio quæratur, non arbitrium ſententiæ vindicetur. Ita enim fiet, vt nulli perdito, vel infami, aut accuſandi ſummi ſacerdotis, aut teſtificandi in eum facultas pateat illicita. Si quidem non modò in Epiſcopum, ſed ne in presbyterum quidem, accuſationem facilè ſuſcipiendam, niſi idoneis teſtibus, lectio ſancta præſcribat. Neque enim vel inimico, vel calumniatori, vel iſtiuſmodi viris, quales nuper inſimulatores patuit extitiſſe, tribuenda miſericordia eſt, quorum vita non me-

Act.25.11.

1. Tim.5. 19.

reatur fidem, tormenta abhorreat religio ſacerdotis.

RESCRIPTVM GRATIANI AVG. iuxta ſuperioris Epiſtolæ relationem datum ad Aquilinum Vicarius Vrbis.

GRATIANVS ET VALENTINIANVS Augusti Aquilino Vicario.

ORdinariorum ſententiæ Iudicum, aut quæ temporum limes, aut contumaciæ pronuntiatio, aut habitum coram patribus ſanxit examen, nec à mediocri auctoritate labefactari atque conuelli, nec à potentioribus, nec ab impudentibus pertimeſcunt. Noſtra præcepta, per veſtram negligentiam deſtituta, quæ tandem poterit firmare ſententia, quam quidem dum deſpicitis non excitetis, vt longæ tolerantiæ in deſperatos ſumat effectum, & officium metus cogat agnoſci? At nonne abſurdius eſt, quod VRSINI

iussit amentia, quàm quod serenitas nostra mitibus persuasit edictis, vt omnes qui impios cœtus profanata religione tentarent, vel ad centesimum Vrbis milliare pellerentur? vbi pertinax furor ab obsequentibus destitutus in eius tantùm perniciem rueret, qui solus erraret, & vt condemnati iudicio rectè sentientium sacerdotum, reditum postea vel ad Ecclesias quas contaminauerant non haberent, vel redintegrationem iudicij frustra à nobis impudenti peruicacia precarentur. Repetat laudanda & spectata tua sinceritas, quales ad virum clarissimum Simplicium quondam Vicarium literas clementia nostra transmiserit, & desinat iterationem sperare mandati: quia pigendus mansuetudinis nostræ pudor est instaurare præceptum. VRSINVM *quidem Gallia coërcet, & ne motus aliquos inquietos exerceat, cohibet Agrippina secessio. quem tamen ipsum per occursantes obtunden-*

tem sæpius, quàm monentem, ad hoc vt sequentes abijceret, audiuimus. Isacem remotus Hispaniæ angulus titulo damnationis inclusit. non bene capiti consultum, si quid turbarum vesanus agitauerit. Parmensis Episcopus, eo perniciosior, quòd inclytæ Vrbi magis proximus, & imperitorum multitudinem magis exagitat, & Ecclesiam, de qua iudicio sanctorum Præsulum deiectus est, inquietat: inanem videlicet gloriam sententiæ grauioris expectans. quem si quid decessor tuus deuoti vigoris habuisset, protinus vltra fines debuisset extrudere. Et Florentius Puteolanus, post damnationem, quam recto iudicio conuictus accepit, mansuetudinem nostram inquietare conatus, dignum tulit in progressione responsum. Post quintumdecimum annum Ecclesiam, de qua extrusus fuerat, rursus contaminare conatur: congressiones illicitas facere molitur, egentémque consilij multitudinem

perditi animi persuasione deprauat. Nostrorum videlicet Iudicum socordia fretus, qui priuatæ gratiæ Imperialia præcepta condonant; & religionem, quam nos iure veneramur, quam fortasse ipsi negligunt, inquietari patienter accipiunt. Claudianus etiam ab his qui contra diuina præcepta vitia religionis instaurant, ab his, inquam, quos expelli iusseramus accitus, quasi parum facinoris aggressus esset, si in Africa perstitisset, Romæ sese dicitur intimasse: falsúsque præceptor vel expertes adhuc deuio profanare mysterio, vel iam initiatos ex integro nititur flagitio maiore corrumpere. cùm religionis sanctissimæ disciplinam non cumulet iteratio, sed euertat. Quem nos Claudianum dissimili pœna ac meruit prosequentes, repetere tantummodo patriam hactenus, remota seueritate, præcepimus. Sed residere etiam nunc dicitur imperitos sollicitans, & cassam omnino mercedem requi-

rens perdit animas corporum redemptorum. Hinc illi insectatores sanctissimæ sedis, non solùm Dei numine, quod satis erat, sed etiam iudiciorum examine exploratum, mentis sanctissimæ virum, vt etiam diuo patri Valentiniano est comprobatum, turpissimis calumniis Episcopum Damasum inquietare non veriti, postquam desperauerunt posse percelli, populum pro quo ille diuinitati obses est inquietant. Sed hactenus stertit iners dissimulatio iudicantium. nec est admonere necesse, quò possit sanctio contempta procedere. hactenus, inquam, stertit apparitorum supina desidia. Post hæc nisi omnes, vt nominatim iussionis nostræ summa complectitur, vel quos turbas istiusmodi molientes sanctorum Episcoporum Concilia consensu ostenderint, vltra centesimum milliarium ab Vrbe depuleris, atque earum ciuitatum finibus extorres esse præceperis, quarum plebem, vel Ecclesias, vel

per se, vel per simile sui vulgus exercent, præter æstimationis iniuriam, cuius apud bonos non leuis iactura est, piaculum neglectæ sanctionis incurres. Volumus autem, vt quicumque iudicio Damasi, quod ille cum consilio quinque vel septem habuerit Episcoporum, vel eorum qui catholici sunt iudicio vel consilio condemnatus fuerit, si iniustè voluerit Ecclesiam retentare, vt qui euocatus ad sacerdotale iudicium per contumaciam non iuisset, aut ab illustribus viris Præfectis prætorio Galliæ atque Italiæ, siue à Proconsulibus, vel Vicariis, auctoritate adhibita, ad Episcopale iudicium remittatur, vt ad vrbem Romam sub prosecutione perueniat. aut si in longinquioribus partibus alicuius ferocitas talis emerserit, omnis eius causæ dictio ad Metropolitæ in eadem prouincia Episcopi deducatur examen. vel si ipse Metropolitanus est, Romam necessariò, vel ad eos quos Romanus Episcopus iu-

dices dederit, ſine dilatione contendat. Ita tamen, vt quicumque detecti ſunt, ab eius tantùm vrbis finibus ſegregētur, in quibus fuerint ſacerdotes. Minus enim grauiter meritos coërcemus, & ſacrilegam pertinaciam leniùs quàm meretur vlciſcimur. Quòd ſi vel Metropolitani Epiſcopi, vel cuiuſcumque ſacerdotis iniquitas eſt ſuſpecta, aut gratia, ad Romanum Epiſcopum, vel ad Concilium *quindecim finitimorum Epiſcoporum, accerſitum liceat prouocare : modò ne poſt examen habitum quod definitum fuerit integretur. Iam verò illud, quod in negotiis quoque rerum minorũ, & in leuibus cauſæ dictionibus, animis noſtris iuſtitia naturalis inſeruit, multo diligentius in cauſis iuſtiſſimis volumus conualeſcere, ne facilè ſit cuiquam prædito notabili prauitate morum, aut infami calumnia notato, perſonam criminatoris aſſumere, aut teſtimonij dictionem in accuſationem Epiſcopi profiteri.*

EPI-

EPISTOLA IV.

Concilij Italiæ ad Theodosium Imperatorem.

Inter cetera damnatos scribit in Synodo fuisse, qui Apollinaris dogma inducere conabantur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET clementissimo principi Theodosio, Ambrosius & ceteri Episcopi Italiæ.

FIdei tuæ diffusa toto orbe cognitio intimum nostræ mentis demulsit affectum. eóque, vt hæc quoque gloria imperio tuo crearetur, quòd vnitatem reddidisse Occidentalium iuxta atque Orientalium Ecclesiis videreris, clementiam tuam obsecrandam pariter ac super Ecclesiasticis negotiis instruendam nostris literis æstimauimus, Imperator-

tranquilliſſime ac fideliſſime. Dolori enim erat, inter Orientales atque Occidentales interrupta ſacræ communionis eſſe conſortia. Silemus iam quorum errore, quorúmue delicto, ne ſerere fabulas & alloquia caſſa videamur. Nec nos tentaſſe pœnitet, quod intentatum caderet in culpam. Iſto enim ſæpe arguebamur, quòd poſthabere Orientalium ſocietatem, & refutare gratiam videremur. Laborem quinetiam nobis indicendum putauimus, non pro Italia, quæ iamdudum ab Arrianis quieta atque ſecura eſt, nec vlla hæreticorum perturbatione vexatur. non inquam pro nobis, quia non quærimus quæ noſtra ſunt, ſed quæ ſunt omnium: non pro Gallia atque Africa, quæ omnium ſacerdotum concordi ſocietate potiuntur. ſed vt ea quæ communionem noſtram de Orientis parte

turbauerunt, cognoſcerentur in ſynodo, & omnis è medio ſcrupulus tolleretur. Non ſolùm enim de his quæ clementia tua dignata eſt ſcribere, ſed etiam de illis, qui dogma neſcio quod, Apollinaris aſſeritur, in Eccleſiam conantur inducere, nos pleraque mouerunt, quæ partibus fuerant reſecanda præſentibus. vt conuictus in dogmate nouo, & redargutus in errore, nequaquam ſub generali fidei lateret nomine: ſed illico, quod doctrinæ magiſterio non teneret, & officium deponeret, & vocabulum ſacerdotis: nec fibræ aliquæ poſthac fallere cupientibus, & præſtigiarum commenta remanerent. Nam qui conuictus non fuerit præſentibus partibus, quod verè auguſto principalíque reſponſo tua clementia definiuit, referendam ſemper anſulam quæſtionis arripiet. Eo igitur

obſecrauimus ſacerdotale Concilium, vt nemini liceret mendacium in abſentem componere, & in Concilio diſcuteretur quid eſſet in vero. Itaque non cadit in eos intentionis vel facilitatis vlla ſuſpicio, qui omnia præſentibus partibus obſeruarunt. Sanè allegata texuimus, non definiendi, ſed inſtruendi gratia. & qui iudicium petiuimus, non deferimus præiudicium. Neque vllum eorum æſtimandum conuitium fuit, cùm rogarentur ad Concilium ſacerdotes, quorum frequenter præſentior abſentia fuit, quando in commune conſuluit. Neque enim vel nos æſtimauimus eſſe conuitium, cùm vnus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ preſbyter, Paulus nomine, intra Achaiam ſynodum Orientalium iuxtâ atque Occidentalium poſtulauerit. Aduertit clemen-

tia tua, non fuiſſe irrationabile poſtulatum, quod etiam ab Orientalibus eſt petitum. Sed quia Illyrici ſuſpecta mouetur, ideo maritima ac tutiora quæſita ſunt. Neque planè nos tanquam ex forma aliquid innouauimus : ſed ſanctæ memoriæ Athanaſij, qui quaſi columen fidei fuit, & veteris ſanctitatis patrum noſtrorum in Conciliis definita ſeruantes, non euellimus terminos quos poſuerunt patres noſtri, nec hereditariæ communionis iura violamus, ſed debitam veſtro imperio honorificentiam reſeruantes, ſtudioſos nos pacis & quietis oſtendimus.

EPISTOLA V.

Concilij Italiæ ad Theodosium Imperatorem.

De Episcopo Antiochiæ subrogato post mortem Meletij. Et vt Nectarius Constantinopoli post Maximum ordinatus loco cedat, aut Romæ super vtriusque ordinatione Concilium habeatur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET clementissimo principi Theodosio, Ambrosius & ceteri Episcopi Italiæ.

SAnctum animum tuum Deo omnipotenti pura & sincera fide deditum sciebamus: sed recentibus cumulasti beneficiis, quòd catholicos Ecclesiis reddidisti, Imperator Auguste. Atque vtinam catholicos ipsos reuerentiæ veteri reddidisse, vt nihil nouarent contra præscripta

maiorum, nec temere vel ſeruanda reſcinderent, vel reſcindenda ſeruarent. Itaque dolentiùs fortè quàm inconſultiùs ingemiſcimus, Imperator, faciliùs expelli potuiſſe hæreticos, quàm inter catholicos conuenire. Quanta enim nuper cõfuſio facta ſit, explicari nõ poteſt. Scripſeramus dudum, vt quoniam Antiochena ciuitas duos haberet Epiſcopos, Paulinum atque Melitium, quos fidei concinere putabamus, aut inter ipſos pax & concordia ſaluo ordine Eccleſiaſtico conueniret, aut certè, ſi quis eorum altero ſuperſtite deceſſiſſet, nulla ſubrogatio in defuncti locũ ſuperſtite altero gigneretur. At nunc Melitio defuncto, Paulino ſuperſtite, quem in communione noſtra manſiſſe conſortia quæ à maioribus inoffensè ducta teſtantur, contra fas atque Eccleſiaſticum ordinem, in

locum Melitij, non tam ſubrogatus, quàm ſuperpoſitus aſſeritur. Atque hoc factum allegatur conſenſione & conſilio Nectarij, cuius ordinatio quem ordinem habuerit non videmus. Namque in Concilio nuper, cùm Maximus Epiſcopus Alexandrinæ Eccleſiæ communionem manere ſecum lectis Petri ſanctæ memoriæ viri literis prodidiſſet, eiúſque intra priuatas ædes, quia Arriani baſilicas adhuc tenebant, ſecretum eſſe, mandatoribus Epiſcopis ordinantibus, dilucida teſtificatione docuiſſet, nihil habuimus, beatiſſime Principum, in quo de Epiſcopatu eius dubitare poſſemus. cùm vim ſibi repugnanti à pleriſque etiam de populo & clero teſtatus eſſet illatam. Tamen ne abſentibus partibus præſumptè aliquid definiſſe videremur, clementiam tuam datis literis pu-

tauimus instruendam, vt ei consuleretur ex vsu publicæ pacis atque concordiæ. Quia reuera aduertebamus Gregorium nequaquam secundum traditionem patrum Constantinopolitanæ Ecclesiæ sibi sacerdotium vindicare. Nos igitur in Synodo ea, quæ totius orbis Episcopis videbatur esse præscripta, nihil temere statuendum esse censuimus. Adeò ipso tempore qui generale Concilium declinauerunt Constantinopolíque gessisse dicuntur. Nam cùm cognouissent ad hoc partium venisse Maximum, vt causam in Synodo ageret suam, quod etiamsi indictum Cōciliū non fuisset, iure & more maiorū, sicut & sanctæ memoriæ Athanasius, & dudum Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopi, & Orientalium plerique fecerunt, vt ad Ecclesiæ Romanæ, Italiæ, & totius Occidentis con-

fugisse iudicium viderentur. cùm eum, ſicut diximus, experiri velle aduerſum eos qui Epiſcopatum eius abnuerant comperiſſent, præſtolari vtique etiam noſtram ſuper eo ſententiam debuerunt. Non prærogatiuam vindicamus examinis, ſed conſortium tamen debuit eſſe communis arbitrij. Poſtremò priùs conſtare oportuit, vtrum huic abrogandum, quàm alij conferendum ſacerdotium videretur. ab his præſertim, à quibus ſe Maximus vel deſtitutum, vel appetitum iniuria querebatur. Itaque cùm Maximum Epiſcopum receperunt in communionem noſtra conſortia, quoniam eum à catholicis conſtitit Epiſcopis ordinatum, nec ab Epiſcopatus Conſtantinopolitani putauimus petitione remouendum. Cuius allegationem præſentibus partibus æſtima-

uimus eſſe pendendam. Nectarium autem cùm nuper noſtra mediocritas Conſtantinopoli cognouerit ordinatum, cohærere communionem noſtram cum Orientalibus partibus non videmus. Præſertim cùm ab iiſdem Nectarius dicitur illico ſine communionis conſortio deſtitutus, à quibus fuerat ordinatus. Non mediocris igitur hic ſcrupulus. Nec quædam nos angit de domeſtico ſtudio & ambitione contentio, ſed communio ſoluta & diſſociata perturbat. Nec videmus eam poſſe aliter conuenire, niſi aut is reddatur Conſtantinopoli, qui prior eſt ordinatus, aut certè ſuper duorum ordinatione ſit in vrbe Roma noſtrûm Orientaliúmque Concilium. Neque enim indignum videtur, Auguſte, vt Romanæ Eccleſiæ Antiſtitis, finitimorúmque & Italorũ Epiſcoporum

debeant ſubire tractatum, qui vnius Acholij Epiſcopi ita expectandum eſſe putauerunt iudicium, vt de Occidentalibus partibus Conſtantinopolim euocandum putarent. Si quid vni huic reſeruatum eſt, quanto magis pluribus reſeruandum eſt? Nos autem à beatiſſimo principe fratre tuæ pietatis admoniti, vt tuæ clementiæ ſcriberemus imperio, poſtulamus, vt vbi vna communio eſt, commune velit eſſe iudicium, concordantémque conſenſum.

PONTIFICVM
ROMANORVM
FELICIS III. GELASII, ET VIGILII, EPISTOLÆ X.

QVIBVS PRÆFIXA SVNT
GESTA DE NOMINE ACACII.

BREVICVLVS HISTORIÆ EVTYCHIANISTARVM.

Siue, vt vetus habet inſcriptio,

GESTA DE NOMINE ACACII.

IN cauſa fidei Chriſtianæ, cui ab exordio ſui nunquam defuiſſe probantur inimici, noſtro quidem ſæculo, ſed interuallo temporum, Neſtorius & Eutyches non noua dogmata ſuæ peruerſitatis, ſed nomina prodiderunt. Nam Neſtorius ante quinquaginta & octo ferè annos, Photini & Pauli Samoſateni ſecutus errorem, Oaſitano exilio meruit relegari, dicendo, ſicut ab auctoribus ſuis didicit, Chriſtum dominum noſtrum hominem tantummodo de virgine Maria eſſe progenitum. Cóntra quem Eutyches, poſt annos non plurimos, æſtimans diſputandum, rectum tramitem tenere neſciens offendit, & in Apollinaris eſt raptus inſaniam, in hæc verba prorumpens, quibus aſſereret Chriſtum verum hominem non fuiſſe,

nec in eo duas naturas esse credendas, sed vnam tantummodo Dei verbi, verumtamen incarnatam. Quam quidem non esse hominis perhibuit, sed humanam, vt similitudo magis humani corporis, quàm ipsa veritas suaderetur. Cùm catholica fides verum Deum, verúmque hominem, Christum Dei filium esse fateatur, non vnius naturæ, sed vnius essentiæ atque personæ. Cùm ergo Eutychem istum, presbyterum & abbatem Constantinopolitanæ ciuitatis, Eusebius Dorylitanus Episcopus suadere talia reperisset, zelo fidei, quam etiam cùm Agens in rebus esset ostendit, (ipse enim Nestorium quoque in tempore reprehendit in Ecclesia res sacrilegas prædicantem) detulit ad Flauianum Episcopum, & ad iudicium prouocauit. Dicta causa est. Cùm partes suas Eutyches videret vrgeri, per Chrysaphium spatarium Theodosij præsidium principis expetiuit. Cuius præcepto Florentius vir illustris, ex Consule, discussioni Eutychis abesse non potuit. & iam in præsentia ipsius conuincitur Eutyches, atque damnatur. Offenditur Imperator, & in Ephesina ciuitate mandat Synodum congregari.

gari. Adſunt ferè CCCLX. Epiſcopi, principibus Dioſcoro Alexandrino Epiſcopo, Iuuenali Hieroſolymitano, Thalaſſio Cæſarienſi, Euſtathio Berytenſi, Euſebio Ancyritano, Baſilio Iſauriæ. Interfuerunt etiam Vicarij ab Apoſtolica ſede directi, Iulius Puteolanus Epiſcopus, Hilarus Archidiaconus, quia presbyter Renatus in Delo inſula morte præuentus eſt. Adfuit etiam Dulcitius Notarius. In quo conuentu repudiata eſt epiſtola Papæ Leonis dogmatica ad Synodum Flauianúmque directa, & penitus non permittitur recēſeri. Tota die, id eſt VI. Idus Auguſti, nihil aliud niſi quondam Neſtorij damnati, id eſt prioris Epheſinæ Synodi geſta releguntur. Simul etiam diſcutitur, lectis omnibus chartis, iudicium de Eutyche ſanctæ memoriæ Flauiani. Interea cùm Eutychis blaſphemiæ relegerentur, ab omnibus adclamatum eſt, hanc eſſe veram fidem, hanc orthodoxam. Deicitur contradicentibus Vicariis Romanis Flauianus, & recipitur Eutyches. Damnatur etiam Euſebius Epiſcopus accuſator eiuſdem presbyteri, tanquam Neſtorianus, qui antè, dum adhuc

esset laicus, Nestorij fuerat accusator. Ita enim nihil volunt isti Eutychianistæ inter se esse atque Nestorium, vt quicumque apud eos Eutychianista non fuerit, Nestorianus prorsus habeatur. cùm doctrina catholica vniat duas naturas in Christo, non diuidat sicut Nestorius fecit. Et isti quidem reperiuntur deteriora garrire. Nam fidentissimè dicunt rem ineptam, rem etiam stolidis execrandam, ante vnitionem, id est incarnationem, duas dici debere naturas; pòst verò vnam Dei verbi tantùm incarnatam: vt si dicamus aliquid ceratum, aut picatum, aut stagnatum, aut quolibet alio genere coloratum. Iam verò post diem tertium Synodi, qua deiectus est sanctæ memoriæ Flauianus, deicitur etiam & Domnus Antiochenus, Dioscorus repentè discessit, solutúsque conuentus est. Ducitur in exilium Flauianus, & apud Epipam, quæ est ciuitas Lydiæ, seu superueniente, seu ingesta morte defunctus est. Tunc temporis Anatolius quidam presbyter Alexandrinus apud Constantinopolim morabatur. Hæc enim consuetudo prędictis est, vt ad comitatum vicibus clerici diri-

gantur; ne quid forte causæ vel necessitatis emergat. Fit ergo iste Anatolius Constantinopoli Episcopus, homo partium Dioscori. Exempto anno moritur Theodosius Imperator, Chrysaphius punitur, Marcianus factus est princeps. Læsam fidem grauiter ferens indicit Synodum apud Nicæam, in qua & ipse & Pulcheria resedit, & omnis cum eo senatus & potestates. Quam Synodum postea transtulit Calchedona propter palatij vicinitatem. Conueniunt quingenti & vltra Episcopi totius Orientis & Ægypti. Dioscorus exhibetur, vt facti sui causas in Concilio possit adserere. Interfuit etiam Imperator ipse conuentui. interfuit & senatus, & omnes Iudices, & omnes aulicæ potestates. Eusebius ille Dorylitanus Episcopus, qui ante annum de exilio fugiens Roma venerat, etiam & Calchedonensi Synodo interesse properauit. Accusat ipse Dioscorum, & alij Alexandrini. Quid multa? Damnatur Dioscorus, sanctæ memoriæ Flauiani corpus officiosissimè Constantinopolim reportatur, apud Alexandriam Proterius catholicus fit sacerdos. Quidam Ti-

motheus, cui cognomen erat Ælurus, presbyter, & Petrus diaconus, qui Episcopatum nunc Alexandrinæ occupauit Ecclesiæ, Dioscori sectatores, se ab Ecclesia Alexandrina separarunt. Quos cùm Proterius Episcopus suis monitis ad ministeria sua reuocare nō posset, vtrumque damnauit. Mortuo principe Marciano, collectis turbis hæreticorum Timotheus & Petrus veniunt Alexādriam, & ordinatur ab hæreticis Timotheus Episcopus. Duo igitur apud Alexandriam Episcopi esse cœperunt. Ante triduum Paschæ, quo cœna Domini celebratur, collecta multitudine perditorum occupatur Ecclesia, ad quam se sanctæ memoriæ Proterius de more contulerat. Ibi supradicto die in baptisterio occiditur, laniatur, eiicitur, & funus eius incenditur, cineresque ipsius sparguntur in ventos. Leo sumit imperium. ad quem tanti facinoris catholicorum querela peruenit. contra quos hæretici supplicarunt, petentes vt Calchedonensis Synodus aboleretur. illi autem vindictam tanti sceleris spectabant. Considerans Imperator nimis esse graue, vexari tan-

tos iterum ſacerdotes, quorum plurimos aut ætas, aut infirmitas, aut etiam paupertas hunc laborem ſubire prohibebat, dirigit Magiſtrianos per totum Orientem. dirigit etiam Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus Aſclepiadem diaconum ſuum. Per quos & omnes illi Epiſcopi, qui Calchedona fuerant congregati, quid Alexandriæ factum fuiſſet agnoſcunt: interrogatique cum ſuis prouincialibus Epiſcopis reſcribunt, Calchedonenſem Synodum vſque ad ſanguinem eſſe defendendam, quia non alteram fidem ſtatuit quàm Synodus Nicæna. Timotheum non ſolùm Epiſcopum non haberi, ſed etiam Chriſtiani appellatione priuari. Quo depoſito, fit alter Timotheus catholicus Epiſcopus Alexandriæ. Vix Timotheus hæreticus depellitur, fugit Petrus. mittitur in exilium Timotheus Cherſona, qui locus eſt in Ponto abditus. Quamdiu vixit Imperator Leo, vixit Timotheus Epiſcopus Alexandriæ cum quiete. Sed cùm Baſiliſcus occupaſſet imperium, damnare cœpit Calchedonenſem Synodum, & catholicos perſequi. Tunc denique Timo-

theus ille damnatus accepta libertate venit Constantinopolim, & damnatos hæreticos locis suis reddidit. Vadit Alexandriam, fugit Timotheus catholicus, & in monasterio latet. Petrus ille iterum se iunxit Timotheo, cum quo fuerat antè damnatus. Redit Zeno Imperator ad regnum, Basiliscus opprimitur. Mittitur Alexandriam, vt pulso peruasore Timotheo Timotheus catholicus redderetur Ecclesiæ. Sed Timotheo damnato morte præuento, Petrus consors ipsius ab vno hæretico Alexandrinis Episcopus ordinatur. Quem nihilominus deiici iussit Christianissimus Imperator, & reduci Timotheum catholicum, sicut Acacij Constantinopolitani literis continetur. Cùm plurimi, seu clerici, seu monachi, seu sæcularis vitæ homines, ad communionem catholici Episcopi Timothei nollent penitus conuenire, diuersis sacris terruit vniuersos clementissimus Imperator. Scripsit ad Papam Simplicium Timotheus [dicens Petrum olim in diaconio esse damnatum, nunc etiam Christiana societate semotum: mandans per Esaiam Episcopum] rogans vt scribere-

tur Imperatori de Petro, qui latebat in Alexandrina ciuitate,& insidiabatur Ecclesiæ, vt ad longinquum deportaretur exilium. Per ferme triennium sanctæ memoriæ Papa Simplicius non desiit scribendo ad Acacium Episcopum, vt ageret cum Imperatore,& fieret de Petro quod Timotheus Episcopus postulabat. Scriptum est etiam principi, sed nunquam inde rescriptum est. Post omnia, Ioannem presbyterum œconomum suum Timotheus ad principem misit, rogans vt si quid humanitus sibi fortè contingeret, iuberet pietas eius catholicum à catholicis ordinari. Ad cuius petita responsum est, & tam ipsi quàm clericis scriptum. atque in iisdem sacris Ioannes œconomus multis laudibus prædicatur, vt iam penè omnibus Alexandrinis Episcopalis putaretur officij candidatus. Defuncto isto Timotheo Episcopo, Ioannes œconomus catholicus à catholicis ordinatur Episcopus. Qui cùm de consuetudine maiorum ad Apostolicam sedem Synodica [per Isidorum presbyterum,& Petrum diaconum] scripta misisset, superueniente Vranio subadiuua,& contra

Ioannem iam Episcopum sacra principis deferente, ab Episcopatus illius confirmatione Papa suspensus est. Et quia in iisdem sacris de restituendo Petro, quem ipse damnauit, fecerat mentionem, hæc pars omnino est abnegata. Vnde videtur clemẽtissimus Imperator offensus. Cùm ergo sanctæ memoriæ Papæ Simplicij nihil totiens ad Acacium directa, propter Alexandrinæ Ecclesiæ quietem, & catholicæ fidei integritatem, scripta proficerent, superuenit idem sanctus Ioannes Episcopus, qui sicut decebat ab Apostolica sede susceptus est. Nam & priores eius similiter Romanæ Ecclesiæ tempore persecutionis suffugium poposcerunt. Huius aduentus plenius vniuersa patefecit. Cui dum Acacij scripta legeremus, quæ de Petro & Ioanne Antiochenis miserat, excessus Acacij etiam in hac causa grauissimos deprehendit. Illo enim tempore, quo de Petro Alexandrino damnato retulerat, non longè post etiam de Petro & Ioanne scripserat. Petrum apud Constantinopolim monasterium gubernasse: sed hoc propter crimina derelicto, Antiochiã fugisse. Ibi pulso [Martyrio]

catholico Episcopo, per hæreticos sedem ipsius occupasse. continuóque damnatum, à Leone tunc principe ad Oasitanum exilium esse directum. De quo lapsum Constantinopolim rediisse, ac dedisse fidem, quod nullas vlterius turbas facere prorsus auderet. Sed sicut superius dictum est, Basilisci temporibus à Timotheo illo damnato, qui Constantinopolim venerat, ad Antiochiam remissum fuisse, vt iterum illic Episcopatum teneret. Quo facto, idem Petrus Ioannem quendam presbyterum, de quo Acacium diximus retulisse, ordinat Apamenis Episcopum. à quibus non receptus venit Antiochiam, & Petrum Episcopatus sui pellit auctorem, & inuadit eius Ecclesiam. Quos iterum damnatos dicit Acacius, petens ab Apostolica sede, vt si fortè ad eam confugerent, nec visu dignos haberet: & si iam aliquam indulgentiam forsitan impetrassent, irritam esse debere, nec eorum pœnitentiam recipiendam esse. Quod cùm præfatus Ioannes Alexandrinus Episcopus relegisset, tacere non potuit, quòd illum Ioannem, quem Acacius damnauerat

cum Petro, & sine remedio pœnitentiæ fecit ab Apostolica sede damnari, post tot damnationes Tyriorum miserit Ecclesiæ præsidere. Postquam ergo non solùm nihil profecisse literas decessoris sui sanctus Felix Papa cognouit, & ludibria quædam ab Acacio fieri in euersionem totius Ecclesiasticæ disciplinæ, electis Vitale Episcopo Troentinate ex Picena regione, & Miseno Cumanæ Ecclesiæ Episcopo ex regione Campaniæ, sub hac instructione direxit, vt Petrus de Alexandrina pelleretur Ecclesia, & vt libello sancti Ioannis Episcopi Alexandrini responderet Acacius, atque ipsi denuntiaretur Acacio, vt anathema diceret Petro. Qui quamuis hostili more detrusi in custodiam chartas amiserint, tamen perfidis hæreticis atque damnatis accommodare non debuerant, quæ sola negari potuit, voluntatem. Non solùm ergo non egerunt quæ iussa sunt, aut quæ expedire poterant; sed etiam hæreticis communicauerunt, confirmationem Petri Episcopatus, ad quem pellendum missi fuerant, deferentes, atque contumelias in Episcopum Ioannem

Acacio dirigente portantes. Quibus rebus habita Synodo commotus beatissimus Papa, Vitalem & Misenum ab officio & communione suspendit, Acaciúmque damnauit. Cuius audacia deteriora committens, etiam Petrum Antiochenum, eiecto catholico Calendione, quem ipse ordinauerat, ad Antiochenam misit Ecclesiam.

EDICTVM SENTENTIAE FELICIS PAPAE propter Acacij Episcopi CP damnationem.

ACACIVS, qui secundò à nobis admonitus statutorum salubrium non destitit esse contemptor, méque in meis credidit carcerizandum, hunc Deus, cœlitus prolata sententia, de sacerdotio fecit extorrem. Ergo si quis Episcopus, clericus, monachus, laicus, post hanc denuntiationem eidem communicauerit, anathema sit, sancto Spiritu exequente.

EPISTOLA I.

Felicis III. Papæ ad Zenonem Imperatorem.

Conqueritur de violatis ab eo Legatis, ſuadétque vt acquieſcat damnationi Petri Alexandrini, & Acacij.

FELIX ZENONI AVGVSTO.

VONIAM pietas tua, licet profuſiore pagina ad mea ſcripta reſponderit, ſuis auribus diligentiùs intimatam faſtidio dignam credidit veritatem: curandum mihi fuit, vt breuiter quæ non vultis latiùs publicari definita concluderem. Itaque officioſitate præmiſſa timere me fateor regno veſtro pariter & ſaluti. Siquidem contra diuinam reuerentiam probabitur, vt

beati Apoſtoli Petri directa Legatio, ſicut eius confeſſio patefecit, tanquam in captiuitate redacta teneretur, & chartis quas baiulabat violenter ablatis, ad communicandum hæreticis, hoc eſt apocriſiariis Alexandrini Petri, aduerſum quem ierat, de cuſtodia ſit producta. Quapropter * Vitalem quidem & Miſenum, cur vel impulſi ad iſta conſenſerint, honore ſimul & communione Apoſtolica cenſura priuauit. Sed * cùm apud barbaras etiam nationes, atque ipſius deitatis ignaras, pro exequendis negotiis vel humanis, iure gentium legationis cuiuſlibet habeatur ſacroſancta libertas; notum eſt omnibus, quanto magis ab Imperatore Romano & Chriſtiano principe, in rebus præſertim diuinis, oportuerit intemeratam ſeruari. Deinde legatione ſummota, quæ apud vos, vt dictum

Nicolaus I. Papa epiſt. ix.

Ibid. poſt pauca.

eſt, nec beati Petri Apoſtoli inuiolata eſſe iam potuit, tranquillitas tua literarum ſaltim tenore cognoſcat ſedem beati Apoſtoli Petri Alexandrino Petro, olim iuſtéque damnato, ac nihilominus per ſententiam Synodalem nuper eliſo, communionis nunquam vel præbuiſſe, vel præbituram eſſe conſenſum. Quia, vt cetera nunc omittam, ab hæreticis inſtitutus, contra fas omne catholicæ præſidere non poſſit Eccleſiæ. Vnde quoniam adhortationem meam duxiſtis onéroſam, in veſtro relinquo deliberationis arbitrio, vtrum beati Apoſtoli Petri, an Alexandrini Petri, cuiquam ſit eligenda communio. Qualis autem Alexandrinus extiterit, vel quemadmodum falſi nominis ſacerdotium per vnum vix ſuæ complicem prauitatis temerarius vſurparit, atque in damnatorum ſuc-

rit etiam apud vos dudum ſorte numeratus, ſuffragatoris eius Acacij literis ad ſanctæ memoriæ deceſſorem meum datis, quarum exemplaria ſubdita cernitis, adprobate. Vtrum vel Epiſcopus dici valeat, quod nomen etiamſi à pluribus Epiſcopis accepiſſet, habere non poſſet, vel orthodoxis plebibus contra Nicænam Synodum, contra obſeruantiam ſingularem, mereatur imponi, prompta in Deum pietate perpendite. Vbi etiam apparet euidenter, Acacium, qui exceſſus ſuos ſub veſtro potiùs nomine celare voluit, quàm vobis profutura ſuggerere, tam ſaluti veſtræ deuotionem deferre ſinceram, quàm fidelem conſcientiam circa patrum regulas, atque ipſum dogma geſtaret catholicum. Propterea hunc eundem, vt pote qui multa, contra ſcita veterum nefaria perpetrarit, & eius lau-

dator emerſerit, quem adſeruit & ipſe damnatum, & ab Apoſtolica fecit ſede damnari, ac rurſus ædificans quæ antè deſtruxerit, præuaricatorem ſe ipſe conſtituit; eorum quos ſequi maluit portioni diſtrictionis Apoſtolicæ per Tutum Romanæ Eccleſiæ Defenſorem iuſta deputauit auctoritas, atque à communione & dignitate Apoſtolica, qua ſe ipſe eius externis ſociando monſtrauit indignum, legitima ſeueritate diſcreuit. Puto autem quòd pietas tua, quæ etiam ſuis mauult vinci legibus, quàm reniti, cæleſtibus debeat parere decretis: atque ita humanarum ſibi rerum faſtigium nouerit eſſe commiſſum, vt tamen ea quæ diuina ſunt per diſpenſatores diuinitus attributos percipienda non ambigat. Puto quod vobis ſine vlla dubitatione ſit vtile, ſi Eccleſiam catholicam veſtri
tempore

tempore principatus ſinatis vti legibus ſuis:nec libertati eius quemquam permittatis obſiſtere, quæ regni vobis reſtituit poteſtatem. * Certum eſt enim hoc rebus veſtris eſſe ſalutare, vt cùm de cauſis Dei agitur,iuxta ipſius conſtitutum, regiam volũtatem ſacerdotibus Chriſti ſtudeatis ſubdere, non præferre : & ſacroſancta per eorum præſules diſcere potiùs,quàm docere : Eccleſiæ formam ſequi, non huic humanitus ſequenda iura præfigere. Neque eius ſanctionibus velle dominari , cui Deus voluit clementiam tuam piæ deuotionis colla ſubmittere:ne dum menſura cæleſtis diſpoſitionis exceditur, eatur in contumeliam diſponentis. Et ex hoc quidem de his omnibus conſcientiam meam ante tribunal Chriſti cauſam dicturus abſoluo. Veſtræ mentis intererit,magis ac magis cogitare, & in D.10.Certum eſt hoc.

rerum præſentium ſtatu ſub diuina nos examinatione ſubſiſtere, ac poſt huius vitæ curſum ad diuinum conſequenter venturos eſſe iudicium. *Et alia manu.* Data Kalendis Auguſti. Venantio v. c. Conſule.

EPISTOLA II.

Felicis III. ad Clerum & plebem Conſtantinopolitanam.

Ne turbentur ob præuaricationem Legatorum. atque vt Acacij à ſede Apoſtolica damnati communionem deuitent.

FELIX CLERO ET PLEBI ORTHODOXIS Conſtantinopoli conſtitutis dilectiſſimis filiis ſalutem.

PRobatam cunctis veſtræ fidei firmitatem Vitalis atque Miſeni non inrationabiliter opinamur præuaricatione turbatam : qui vniuerſa,

quæ illis mandata sunt, non tantùm negligédo, verùm etiam impugnando, fecerunt vt Ecclesia Romana consentire damnatis hæreticis crederetur: quando contra vetitum his qui à Petro illo hæretico, parricidarum socio, olim iustéque deiecto, & totiens anathematizato, directi, atque ab Acacio suscepti sunt, nostrorum immemores mandatorum, communicare conuicti sunt, nulla contestatione præmissa, quam tamen, sicut his præceptum fuerat, religio vestræ sanctitatis audiret. actúmque est vt, sicuti prædiximus, excessus illorum noster crederetur assensus. Quos & ordinibus suis, & veneranda diuini mysterij perceptione priuauimus. Nullus ergo vestrûm per tale commissum sit immemor sui, nec nos æstimet in Apostolicæ traditionis defensione deficere, quos videt fidei

contumeliam in proditores & perditos vindicasse. Scire vos quoque decuit, Acacij quondam Episcopi varietatem inconstãtiámque detectam. Qui cùm de Petro isto, sicut probatur adnexis, non ferenda retulerit, atque olim dixerit fuisse damnatum, per legatos nostros multis laudibus prosecutus, contra conscientiam fecit, & vtrum ei quicquam credendum sit, omnes qui timorem Dei ante oculos constituunt iudicabunt. Alienarum quoque prouinciarum sibi iura defendens, sanctorum trecentorum decem & octo patrum canones illicitarum sibi ordinationum præsumptor est conatus euertere. Quorum etiam ob hoc subiacet vltioni: nec Romanæ, id est Apostolicæ sedis, qua se ipse priuauit, communione iam gaudet: quando Petri Eutychianistæ socius & susceptor apparens,

damnationis eius ſe participem indicauit. Quem noſtra quoque ſententia miniſterij Epiſcopalis officio, & ſancta communione, veſtróque numero, id eſt Chriſtiano, iudicauit alienum, ſicut reperitur in adnexis. Filio autem noſtro Salomoni preſbytero, quem Acacius, vt placeret hæreticis, ſuo priuare putauit gradu, gradum proprium ſententia veſtra conſeruet, vel omnes qui fortè à memorato propulſi, in locis ſuis & in noſtra communione manere pronuntiet. Quamuis autem zelum veſtræ fidei nouerimus, monemus tamen, vt omnes qui catholicæ fidei volunt eſſe participes, ab illius ſe communione abſtineant, ne quod abſit ſimili ſubiaceant vltioni.

EPISTOLA III.

Felicis III. Papæ, ad monachos vrbis Constantinop. & Bithyniæ.

Tutum Ecclesiæ Defensorem præuaricationis causa fuisse damnatum. & quomodo ipsi in suos, qui Acacio adhæserint, animaduertere debeant.

FELIX RVFINO, THALASIO, PRESBYTERIS & archimandritis, & ceteris monachis circa Constantinopolim & Bithyniam constitutis.

Diabolicæ artis astutias frequentiùs experimur, sed malignitati eius, Deo iuuante, non cedimus. Nam cùm ea quæ totiens pro constantia fidei disponuntur fraus eius vacuare molitur, necesse est vt & viribus, quas diuina gratia subministrat, conatus ipsius exstirpemus. Acceptis itaque literis dilectionis vestræ, quarum Ba-

ſilius fuit lator, inter cetera Tutus, quem ob hoc feceramus Defenſorem Eccleſiæ de prouectioribus intra Eccleſiam clericis, vt quam dirigi non licebat, in Acacium ſententiam ipſe portaret, ſe quadam dementia, immo ardore pecuniæ, poſtquam noſtris ſatisfactum eſt conſtitutis, inimicis fidei vendidiſſe conuictus eſt atque confeſſus. Lectæ ſunt enim literæ ipſius in conuentu fratrum, qualiter pacta interpoſita perſona, Marone condemnato, ei cui ſententiam portarat inhæſiſſe creditur: quas proprias eſſe cognoſcens, non potuit diffiteri. Vnde eum fidei & ſedis Apoſtolicæ proditorem, officio Defenſoris quod ei ad tẽpus dederamus exuimus, eúmque ſacroſancti myſterij communione priuatum præcipitaríque cognitione præcepimus, monentes dilectionem veſtram, vt ſicut *

ſemper feciſtis, pro cuſtodia veritatis iugi obſeruatione vigiletis. Et quia non eſt dubium, nonnullos ex monaſteriis veſtris eſſe deceptos, atque ad inimicos Dei, ſeu ſponte, ſeu neceſſitate tranſiſſe, obſeruandum vobis de talibus hoc eſſe mandamus, vt quiſquis cuiuſlibet loci apud vos, vel ſponte ſe dedit, vel mercede corruptus, collegij veſtri ſit prorſus alienus. Quia niſi à fidelibus perfidi ſint remoti, rerum diſcretione ſublata, laborabunt ſuſpicionibus innocentes, vt ad vitia facilis hominibus eſt prolapſus. A probatorum cõſortio contagia repellenda ſunt perditorum:
1. Cor. 15. 33. quoniam mores bonos colloquia, ſicut ſcriptum eſt, peruerſa corrumpunt. Illorum verò aliter cauſa tractanda eſt, quos conſtiterit pœnis grauibus vt traducerentur afflictos. Circa quos humaniores vos eſſe con-

uenit, vt ad cellulas ſub diſtrictione pœnitentiæ reuertantur, & fideliori-bus lacrymis eorum quòd lapſi ſunt expietur, donec excluſis inimicis, & peruerſoribus ſuis catholica purge-tur Eccleſia.

EPISTOLA IV.

Felicis III. Papæ ad Zenonem Imperatorem.

Laudato eius ſtudio in ordinatione noui Epi-ſcopi, hortatur vt in Acacij Petrique nomi-num damnatione, de qua Epiſcopi legati nihil ſibi mandatum reſponderant, cum Eccleſia Romana conſentiat.

FELIX ZENONI IMPERATORI.

DIgnas referre Deo noſtro gra-tias fateor mens humana non ſufficit, quòd tantam religionis cu-ram in veſtræ pietatis ſenſibus miſe-

ratio diuina constituit, vt eam & vniuersis negotiis anteponi, & soliditate reipublicæ contineri, quàm veraciter Christiano, tam augusto iudicio censeretis. quia reuera propitiatione cælesti rerum subsistit vniuersitas. Ex qua mirabili deuotione vestræ clementiæ processisse cognosco quicquid pro diuini cultus reuerentia celebratus tranquillitatis vestræ sermo deprompsit. Vt scilicet firmare catholicæ fidei cupientes vnitatem, Ecclesiarúmque pacem magnopere roborari, talem studeretis præfici Constantinopolitanis Antistitem, qui superno munere prosequente, & morum probitate fulgeret, & præ omnibus orthodoxæ veritatis polleret affectu. Magnam igitur, egregie princeps, capio de vtroque lætitiam: cùm & in tuæ serenitatis animo, sicut in sæculi fastigio constitutum,

ita præcipuum Ecclesia filium Deo factore suscepit: & eum ipsum, de cuius pontificio gloriamini, dum ad beati Petri Apostoli sedem suæ refert dignitatis exordium, iam suæ dedisse gaudeo moderationis indicium. Vbi simul & magnanimitas vestra resplendet, quando Ecclesiæ causam, sicut diuinitus institutum est, Pontificum desiderat ordinatione componi, & qui in sacerdotij perhibetur prouectus officium, optat inde fulciri, vnde Christo cupiente profluit cunctorum gratia plena Pontificum. Cuius etiam literarum me refouet intentio, qua sicut decet Christo placere nitentem, & summum Apostolorum beatum Petrum, & petram fidei esse non tacuit, & eidem mysteriorum claues creditas fuisse cælestium prudenter struxit, vtque nobiscum circa orthodoxam fidem consentien-

tem haberet assensum, quo ampliùs vnanimis redderetur, expetiit. Gratissimis igitur professionibus huius, & votis copiosa lectione patefactis, mox vt etiam filios meos sancti propositi monachos pariter venisse conspexi, difficultates omnes, quæ primitus obstrepebant, hac credidi dispositione summotas: atque ideo venientibus clericis eas præter consuetudinem sociatas esse personas, quæ Petro vel Acacio non communicasse viderentur. vt illorum nominibus sequestratis, per quos scandalum contigisset Ecclesiis, sincera deinceps caritas proueniret. Quibus rite perpensis, nihil aliud mihi supererat gratulanti, nisi vt his qui fuerant destinati Apostolicæ sedis communio traderetur. Sed cùm pro catholica fide cautiùs admonerem, vt suscipientes eam se à consortio retraherent damnato-

rùm, non ſibi hoc mandatum omnino dixerunt. Qua rerum diuerſitate permotum anxium me hæſiſſe profiteor; cùm aliud literæ, & ipſa rerum ratio demonſtraret, & aliud memoratorum contineret aſſertio. Purámque volens cum eo qui Pontifex creatus aſſeritur inire concordiam, gloriæ veſtræ ſuggerere properaui, vt nihil reſidere patiamini, quo denuo quicquam valeat diſſenſionis oboriri. Quia dum per Synodum Calchedonenſem, quam ſe dudum literis deſignauit tua clementia venerari, Eutychem atque Dioſcorum conſtet eſſe damnatos, & eorum ſectatores plurimis illarum partium documentis Timotheus & Petrus extitiſſe monſtrentur, atque eorum communionem, etiam ſi prohibitam, ſecutus Acacius, quos ipſe epiſtolis ſuis hæreticos dixerat eſſe damnatos: ſententia illius

Concilij conuincuntur adſtringi, & in ipſorum pœnam meritò recidiſſe, quorum elegere conſortium. ſicut in ceteris hæreſibus facta ſemel Synodus abiecti cuiuſlibet erroris cunctos ſequaces cõſequenter inuoluit. Quæſo igitur, glorioſiſſime, nec in ſucceſſoribus refouere iudicemur, quod manifeſtum eſt in auctoribus fuiſſe damnatum: nec Petri putetur legitima proueniſſe purgatio, quem non ſecundum morem veterum Apoſtolica ſedes, quæ ligauit, abſoluit. Scit enim Chriſtiana mens tua, venerabilis Imperator, quoniam delicta mortalium ſecundum conſcientiam relaxandi non niſi Pontificibus ſuis ordine competenti ſuperna dederit diſpenſatio facultatem. Qui Petrus tamen, ſi verè receptus eſſet, veniam mereri debuit, non honorem. qui à damnatis atque hæreticis falſum ſa-

cerdotij nomen accipiens catholicæ non poterat Ecclesiæ pręsidere. Hæc ego, reuerentissime princeps, beati Petri qualiscumque vicarius, non auctoritate velut Apostolicæ potestatis extorqueo, sed tanquam sollicitus pater, salutem prosperitatémque clementissimi filij manere cupiens diuturnam, fidenter imploro. Ecce desideramus, optamus, ambimus Ecclesiam Constantinopolitanam, sicut semper, habere connexam. Exuantur obsecro ab his qui nostri non sunt, & nos quoque volumus esse nobiscum. Postulationes certè gętium barbararum, venerabilis Imperator, pro quiete mundani regni publicè benignus exaudis. Quanto præstantius quæso te, preces Apostolicæ sedis pro sacrarum tranquillitate rerum placatus admittis? Hoc enim hoc expedit, vt si vtraque Roma pro mutuo pignore

nuncupatur, fiat vtriusque vna fides illa Romanorum, quam per vniuersum mundum prædicari beatus Paulus testatur Apostolus, sicut apud nostros floruit indiscreta maiores: & quæ genere concordat, ac nomine, non sit religione diuisa, per quam etiam discrepantia copulantur. Putásne me, venerabilis Imperator, non cum lacrymis ista profundere, & velut præsentem ad tuæ pietatis vestigia? Nec enim piget, in tali maximè causa, imperialibus officiis inclinari, cùm se Apostolus omnium factum dicat esse peripsema. Hæc diutius tacui, ne aliis contraria suggerentibus irreuerētiam meis potiùs literis commouerem. Verùm nunc facultate percepta, qualiter vigeat in meo corde vestræ pietatis affectus insinuo: quia successus traditæ vobis diuinitus potestatis superna cupio propitiatione

Rom. 1. 8.

1. Cor. 4. 13.

tiatione constare. Neque, veneran-de fili, respuas supplicantem, néve meam velis dissimulare personam. In me enim qualicumque vicario beatus Petrus Apostolus, & hæc in illo, qui Ecclesiam suam discerpi non patitur, ipse etiam Christus exposcit: Absit vt huic quemquam Christiana mens tua vel possit, vel debeat anteferre, quem pro te votis omnibus desideras exorari. Præsertim cùm tanta sint illa, vel talia, quæ tyrannide deleta pro fide catholica gessisti & geris, vt plena à Deo vestræ conscientiæ experimenta teneamus. De quibus etsi quid fortassis omissum est, non respicit nisi perfidi virus Acacij: qui dum inlicitis crescere tendit augmentis, ea quæ rectæ religioni congruerent, vobis inter curas publicas occupatis destitit intimare. Nam pietas tua quomodo

non ſequendum potiùs exiſtimaret, quod feciſſe conſpiceret ſacerdotem? Vnde diuino iudicio nullatenus potuit, etiam cùm id mallemus, abſolui. Quapropter magis magíſque ſupplicare non deſino, vt cum ſuis nominibus atque perſonis feralis illa cauſa tranſierit: quo nos, annuente Domino noſtro, certa perfectáque lætitia necti valeamus cum præſule nunc creato, beati Apoſtoli voce dicentis,
2.Cor.5. 17. *Si qua igitur in Chriſto noua creatura, vetera tranſierũt, omnia facta ſunt noua.* Literæ certè veſtræ catholicæ fidei prædicant vnitatem, pacémque Eccleſiarum regia pietate pronuntiant. Quæ cùm debito honore legerentur, qualiter mecum totus ordo Romani preſbyterij vitam vobis proſperitatémque continuam promptus exorans, repetitis aſſiduè vocibus acclamarit, & hi qui directi ſunt audie-

runt, & vbique velox tam præclari nuntij legatio putabatur obuiare. Necessitati populi Alexandrinæ ciuitatis magis in ea parte prospiciendum est, vt à pestiferi rectoris retrahatur insidiis. Concurrant omnia, rogamus omnes, vt quemadmodum docet Apostolus, auferatur de medio qui nos conturbat: & ea quam augustæ memoriæ Leo, pater eruditórque vester, iugiter custodiuit, vel vos magnanimiter seruare decernitis, Ecclesiarum fida pax, vera sit vnitas. quoniam cuicumque personæ paterna fides, & beati Petri communio debet præferri. Atque ad vestram gloriam, sicut imperij vestri felicitas, ita post Deum pertinere doceatur regni cælestis integritas. vt de conseruatis Ecclesiæ suæ legibus tranquillitatis tuæ beneuolentiam Christus adsumens, & temporalia Gal. 1. 12.

tibi dona multiplicet, & præstet æterna.

EPISTOLA V.

Felicis III. Papæ ad Flauitam Episcopum Constantinopolitanum.

Quòd Legatos eius à communione propterea suspenderit, quia de Acacij, Petríque nominibus nihil sibi mandatum responderint. Hortatur vt & ipse ab his recitandis abstineat, & Zenoni id ipsum persuadeat.

FELIX FLAVITÆ EPISCOPO Constantinopolitano.

MVlta sunt quæ nobis prębeant de tuæ dilectionis ordinatione lætitiam, & sperare diuino beneficio cohortentur Ecclesiasticæ pacis effectum. Primùm quidem, quòd talem te gratia cælestis elegerit, cuius à puero vita probabilis adferatur, & catholicæ fidei, quod ante omnia cupi-

mus, prædicetur intentio. Deinde quia inter hæc munera tuæ Dominus caritati domni quoque filij nostri gloriosissimi principis votum contulit & fauorem. quatenus potestatis fultus, Deo præstante, subsidio, faciliùs valeas expetere, quæ secundum veritatem sapienter intenderis. Postremò quòd omnia propemodum, quæ tui sequuntur honoris exordium, tam beneuolentiam nobis clementiæ principalis ostendunt, quàm tuæ produnt speciem voluntatis. Dum scilicet ad Apostolicam sedem regulariter destinatur, per quam largiente Christo omnium solidatur dignitas sacerdotum. Quòd ipsæ dilectionis tuæ literæ Apostolorum summum, petrámque fidei, & cælestis dispensatorem mysterij creditis sibi clauibus, beatum Petrum Apostolum confitentur. Quòd deni-

que, vt ampliùs esse vnanimes valeamus, nobiscum dilectionem tuam orthodoxæ fidei habere velle testantur assensum. Quæ cùm non mediocria videantur indicia, quibus de tua mente nobis procedere votiua credamus, ad testimonium maius accessit, vt filij nostri religiosi monachi, rectę fidei confessione pollentes, pariter huc venirent. Quibus vtique visis, æstimauimus non aliter destinatos, nisi nominibus damnatorum, à quorum isti communione distabant, de Constantinopolitana Ecclesia iam repulsis. Itaque nihil superesse perspeximus, nisi vt hi qui dilectionis tuæ synodica baiulabant, communionis Apostolicæ participatione fruerentur. Sed dum cum ipsis sollicitiùs ageretur, vt si mallent B. Petri Apostoli communionem fideli corde suscipere, responderent vel se, vel

dilectionem tuam ab Alexandrini Petri, Acaciíque deinceps recitatione futuram modis omnibus alienam: illi nihil ſibi tale mandatum fuiſſe perhibentes, oblatæ ſalubriter gratiæ noſtræ conſentire noluerunt. Qua eorum cunctatione permoti, cùm literæ venientes, vel ipſa rerum diſpoſitio aliud promittere videretur, & relatio prædictorū longè aliter quàm ſperabatur efferret, communionem quidem noſtram contriſtati diſtulimus. quam remotis dubietatibus optabamus plenam catholicæ fidei, & hoc, quòd circa orthodoxam fidem conſenſum nobiſcum ſe habere promiſit, arbitramur eſſe venturam. Alioqui nihil nobis poterit imputari, ſi complectentibus fœdera caritatis, beati Apoſtoli Petri conſortio Alexandrini Petri ſocietas præferatur. Erit enim apud Deum hominéſ-

que manifeſtum, talia perpetrantes non noſtro vitio, ſed ſuo prorſus arbitrio ſeparari. idémque antè tribunal Chriſti modis omnibus terribiliter iudicandum. Non ſumus pertinaces, ſed dogmata paterna defendimus: quemadmodum etiam tuæ dilectionis pagina deſignauit, zelum pro orthodoxis oſtendere nos debere. Calchedonenſi Concilio, quod vniuerſalis ſanxit & cuſtodit Eccleſia, Eutyches & Dioſcorus non probantur eſſe damnati? An eorum complices Timotheus atque Petrus inſtructionibus plurimis conuenientibus non docentur, ſicut hi quoque quos miſit tua dilectio peruiderunt? An eorum communionem, frequenter & regulariter interdicentibus nobis, non eſt ſecutus Acacius, quos ipſe ſuis epiſtolis hæreticos dixerat, olímque dánatos, & malè rurſus ędificans,

quod bene antè ipse destruxerat, secũdum Apostolum præuaricator apparuit? Ideóque iuxta præfatæ Synodi tramitem, meritò illic damnatæ perfidiæ parem cũcti subiere vindictam, qui huius maluerunt esse participes. quemadmodum contra vnamquamque hæresim Synodus constituta, cunctos etiam deiectæ similes prauitatis adstringit: ne in successoribus omnino reparandum esset, quod in auctoribus iustè monstratur esse prostratum. Absolui autem Petrus nulla ratione potuit sine Apostolicæ sedis assensu, qua fuerat mandante seclusus, sicut de recipiendis talibus forma veterum testatur Antistitum. Qui etiam Petrus, si de legitima fuisset curatione sanatus, ad indulgentiam suscipi deberet, non ad sacerdotij dignitatem. qui à damnatis atque hæreticis institutus, catholicis plebibus

Gal. 2. 18.

nulla posset ratione præponi. Perspexisti & ipse nobiscum salutaria esse quæ dicimus. Vnde etiam in tuis literis, cùm de beati Petri fide loqueris, quod cum tota gratulatione legimus, catholica mente posuisti : Et
„ qui cum eo sicut vos credunt conso-
„ na voce gloriantes dispersa colligere valeamus. Quæro igitur quænam illa sint, vel qua rerum perturbatione dispersa. Nec alia nunc prorsus occurrunt, nisi quæ per Eutychianæ pestis eiusdem sequacium sunt excogitata vesaniam. Dilectio verò tua operam det nobiscum, quatenus possint quæ te quoque fatente dispersa sunt colligi. voce vtor Apostoli, *Obsecro*
Gal. 4.12. *vos, nihil me læsistis.* Non hoc velut imperiosus impono, sed vt conscientiam meam conuenienter expediam. Ne commissæ vobis diuinitus rationabiles oues, non sine vestro discri-

mine, quod absit, perire sinantur, exhortor. Cogitate simul omnes, qui dignitate pastorali cẽsemini, pro Christiana fide; quæ tunc est Christi si vera est, & viuendum nobis, & si oportuerit sacrosanctæ religionis amore moriendum. Perpendite igitur ipsius vitæ semper tempus incertum: ne repentè rapti ad cognitionis illius formidandæ trahamur examen. Vnde propensiùs tanquam præsentem dilectionem tuam iure caritatis vehementer adstringimus, vt sortem infelicis Acacij perhorrescens, qui sicut scriptum est, vt iret in locum suum, etiam nobis conantibus, non est permissus absolui, quo vales tenore contendas, vt catholicorum illius vrbis Antistitum magis monstreris esse imitator, & domnum filium nostrum gloriosissimum principem, coniugémque eius, adiuncta tecum mea Act. 1. 25.

prece, non desinas suppliciter exorare, vt sicut deuoti Ecclesiæ filij, & obsecrationes nostras clementer admittant, & pro sui regni salutísque perpetuæ perfici consideratione decernant. Nec dilatæ communionis Apostolicæ tua causetur dilectio tarditatem. Nollemus qualicumque difficultate suspendi, nisi respectus catholicæ veritatis obsisteret, cui dilectionem quoque tuam summis viribus inhærere vel opto, vel moneo. Nomen igitur Petri & Acacij tollatur è medio: nec apocrisiariis damnati Petri misceamur, aut literis. Et
Gal.5.12. sicut ait Apostolus, *Abscindantur qui nos conturbant.* Iterúmq; vt ipse pro-
1.Cor.5.7. nuntiat, *Expurgate vetus fermentum, vt sitis noua conspersio*, cum nominibus personísque suis præterita caussa deleatur. Nobis Deo inspirante prouisuris rationabiliter, vt scripsi-

mus, ſi cuncta conuenerint, vt eorum quos ordinauit vel baptizauit Acacius, ſalua confeſſione catholica, pro caritatis Eccleſiæ redintegratione nihil pereat. quatenus pax illa proueniat, quæ fecit vtraque vnum: non illa quam propheta condemnat, *Pax, pax, & non erat pax.* & caritas, quam tua dilectio ſuis ſæpe literis poſtulauit, pura ſuccedat, de qua dicitur, *Caritas de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta.* Nihil ſit commune luci cũ tenebris: quia non poſſumus, nec debemus menſæ Domini participare, & menſæ dæmoniorum. vt tibi creditis ouibus præteritorũ cõgregatione mũdatis, fiat vnus grex, & vnus paſtor. Scriptum eſſe meminiſti, *Si rectè offeras, & rectè non diuidas, peccaſti.* & propheta clamat, *Inter mundum & immundum non diſcernebatis.* Quæ vniuerſa ſummatim illa circumſpectio-

Ezech. 13. 10.

1. Tim. 1. 5.

Gen. 4. 7.

Ezech. 22. 26.

ne perſtringimus, vt cordibus ſalubriter expiatis, tam firmam ſine dubitatione, quàm veram, tam perpetuam, quàm vnitam poſſimus tenere concordiam. Quantocius ergo ſuper his tua nos reddat dilectio certiores: vt Deo noſtro perficiente quod cœpit, in compage corporis Chriſti plena valeamus reconciliatione conſentire.

Codex Virdunenſis hanc tribuit Gelaſio. at Gelaſius hoc tempore Pontifex non erat, ſed Felix. Liberatus Breuiarij cap. 18. Moritur, *inquit*, Acacius, & ordinatur poſt eum Flauitas preſbyter, qui fuit à ſancta Thecla. qui non conſenſit ſine Romano Pontifice intronizari, ſed tranſmiſit ſynodicam Papæ Romano Felici. Qui modico viuens tempore moritur non accipiens epiſtolam ipſius. Vide Nicephorum lib. 16. cap. 19.

EPISTOLA VI.

Felicis III. Papæ ad Thalaſium Archimandritam CP.

Ne cum Eccleſia Conſtantinopolitana, vel illius Epiſcopo, ipſe aut monachi eius antè communicent, quàm à ſede Apoſtolica iuſſum fuerit.

FELIX THALASIO.

POſt factas literas, quas per filios noſtros religioſi propoſiti viros dilectioni tuæ miſimus contradendas, ne quid minus pro catholicæ fidei cuſtodia diligentior cura proſpiceret, caritatem tuam duximus admonendam, vt etiamſi, præſtante Deo noſtro, nomina damnatorum, id eſt Alexandrini Petri & infelicis Acacij, fuerint de Eccleſiaſtica recitatione ſublata, vt ſimiles perditio-

nis eorum ſacerdotij non permittantur præſumere dignitatem, non priùs tua dilectio, vel congregatio quam gubernas, Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, vel quicumque eius futurus eſt pontifex, communicandum eſſe decernat, quàm ad notitiam ſedis Apoſtolicæ cuncta referantur, vel ipſius literis qui fuerit creatus Epiſcopus, vel tuæ dilectionis alloquiis. Quia ſicut per profeſſionem catholicam ſedis Apoſtolicæ formam ſecutus es, vt te à damnata communione ſuſpenderes: ita beati Petri ſequi debetis exemplum, vt quando eius auctoritate fuerit relata communio, tunc eis etiam tuum noueris miſcendum eſſe conſortium. Nec quiſquam dilectioni tuæ omnino perſuadeat iam noſtram communionem illis partibus fuiſſe commiſſam, cùm videas adhuc res in dubio

bio constitutas, & apud nos de illic creato Pontifice omnia haberi prorsus incerta. Neque posset cum eo sociari communio, cuius adhuc à nobis nec honor probatur esse susceptus, nec fides atque intentio comprobata. Expectet ergo dilectio tua sedis Apostolicæ iussionem, & sic Ecclesiæ Constantinopolitanæ sacra se communione coniungat, si in participatione beati Petri & catholicæ veritatis desiderat permanere. Data Kalendas Maias. Probo & Fausto vv. cc. Indictione XIII.

Superiori epistolæ titulus in veteri codice præfixus est huiusmodi. Exemplum epistolæ, quam pertulerunt in legationem directi monachi, ad Rufinum, Hilarum, & Thalasium, Archimandritas Constantinopoli.

EPISTOLA VII.

Felicis III. Papæ ad Vetranionem Episcopum.

Discidij Ecclesiæ Constantinopolitanæ causas exponens, hortatur vt Zenonem ad vnionem cum Romana instaurandam permoueat.

FELIX VETRANIONI EPISCOPI.

QVod vnitatis Ecclesiasticæ plena cupimus redintegratione firmari, multorum relatione comperimus, dilectionem tuam, & egregiis moribus diuina gratia tribuente pollere, & domni filij nostri Christianissimi principis familiaritate subnixam: paratámque fraternitatem tuam catholicę fidei causam, si manifestiùs panderetur, libere & prudenter adstruere. Quibus de tua mente sumptis

indiciis, talem te veritatis auctorem esse perpendimus, qualem illic desiderauimus inuenire. Gratamur igitur, quòd hereditatem suam non vsquequaque Dominus repulisset, sed in eorum cordibus flammam rectæ confessionis seruaret absconditam, qui siue se à communione confusa penitùs abstinerent, siue in eam per ignorantiam recidissent, mallent tamen & declarari quæ recta sunt, & secundum traditionem veterum comprobata sectari. Atque ideo adloqui caritatem tuam nostro modis omnibus sermone curauimus, & de his quæ Ecclesiam Christi fecerint diffidere competenter instruere. In Calchedonensi itaque Synodo, quæ de Concilij Nicæni tenore procedēs, pro Christianæ confessionis integritate seruanda, tam auctoritate sedis Apostolicæ, quàm vniuersalis Ecclesiæ est

celebrata consensu, Eutychem atque Dioscorum constat fuisse damnatos. Quorum Timotheus & Petrus extitisse docentur proculdubio sectatores, eorúmque se communioni nefariæ miscuisse, etiam cùm à nobis prohibitus est, Acacius: atque ob hoc, ex forma Synodi memoratæ, similem cunctos, quæ præfixa fuerat prauitati, damnationis incidisse sententiam, cuius se elegerunt esse consortes. Vnde meritò prædictus Acacius Apostolicæ sedis, quę nunc exsecutrix vtique sæpedicti Calchedonensis Concilij pro fide catholica tunc probati non defuit, iterata excommunicatione depulsus est, ne per eum quod absit nos quoque reddamus complices perditorum. Neque Petrum quisquam legitimè credat esse purgatum, qui non à beati Petri Apostoli sede receptus est, qua fuit mandante de-

iectus. Bene enim dilectionem tuam nosse non ambigo, quòd personam huiusmodi, cùm ita ratio postularet, non nisi Ecclesiasticæ legis ordine competenti, sicut diuinitus constitutum est, vel possint, vel debeant conuenienter absoluere. Quod cùm factum non sit, manifestum est Petrum in ea qua pridem fuerat peruersitate ac damnatione detineri. Qui etiamsi legitimè corrigi voluisset, indulgentiam consequi debuit, non Ecclesiasticam dignitatem: quia ab hæreticis damnatísque falsi sacerdotij nomen assumens, Ecclesiæ catholicæ nullis regulis potuit præsidere. Hæc autem, quæ de prædictis gesta narrauimus, documentis inde venientibus approbantur, sicut Constantinopolitani clerici, qui directi sunt, agnouerunt. palámque monstratum est, Acacium se eorum fecisse participem, quos

ſuis literis hæreticos, & retulerat ipſe damnatos. Perceptis ergo ſummatim dilectio tua, quæ videntur Eccleſiarum feciſſe diſcidium, nóſque perpendens non immeritò pro fide catholica extitiſſe ſollicitos, non ſolùm deinceps ſe à communione damnatorum ſtudeat cuſtodire: ſed Chriſti gregem qua valet induſtria retrahere non quieſcat, & domno filio noſtro Chriſtianæ mentis Auguſto inceſſabiliter ſuggerere non omittat, vt operis ſui memor, quod fide catholica, inſpirante Domino noſtro, clementer dicitur exſecutus, plenam temporibus ſuis pacem, & Chriſti veritatem ſinceram, vt præcipuus ſacræ religionis filius, & pia deuotione conſpicuus, tranquilla diſpoſitione reſtauret, & de Eccleſia Conſtantinopolitana Petri Alexandrini nomine Acaciíque ſublato, pro quo tempeſtas

omnis exorta eſt, intemeratam paternæ traditionis & fidei poſt Dominum benignus efficiat vnitatem. Quę nunquam fuiſſet vtique temerata, ſi hanc Imperatori Chriſtianiſſimo fideliter Acacius inſinuare voluiſſet. Sed dum patrum terminos transferre molitur, & ambitionibus ſuis præuaricationis aditum impudenter exquirit, nec venerabilia dubitauit decreta calcare, & inter curas publicas occupato principi venerando diſſimulauit quæ nouerat vera ſuggerere: talem ſe conſcientiam circa ſalutem regiam poteſtatémque geſtare demonſtrans, qualem in negotio ipſius religionis exhibuit. Vnde, quod non ſine diuini iudicij terrore dicendum eſt, etiam nobis ſi requiſiſſet optantibus, non eſt permiſſus abſolui. Quomodo autem domnus filius noſter venerabilis Imperator non hoc

ſibi iudicare poſſet faciendum, quod cerneret ſacerdotem vel facere, vel docere? Quapropter adiuncta ſecum mea prece, dilectio tua ſæpedictum domnum filium noſtrum ſupplicatione qua poteſt, & lacrymarum profeſſione deprecetur, vt patienter permittat abſcidi qui nos conturbant: ne in ſucceſſoribus hæreticorum reparaſſe videamur, quod in auctoribus eorum certum eſt fuiſſe damnatum. priorúmque conſimiles opprimere non ſinat Eccleſiaſticam dignitatem: quatenus
1.Cor.5 17 Apoſtolica voce dicamus, *Si qua igitur in Chriſto noua creatura, vetera tranſierunt, ecce facta ſunt omnia noua.* Eccleſiam Conſtantinopolitanam nobis, ſicut ſemper, vnitam ſua poſt Deum placiditate concedat. Quoniam & hoc præſentis felicitatis eius incrementa deſiderant,

& consequendæ fructus æternitatis exposcit. Dilectionem verò tuam specialiter commoneo atque contestor, in illo nostri Saluatoris examine formidando rationem mihi modis omnibus reddituram, si quæ pro integritate salutis humanæ, pro orthodoxa atque regulari constitutione maiorum, & veraci atque sincera totius Ecclesiæ pace reparanda delegaui, quod de tua mente non credimus, segniùs exequaris.

Ex eodem codice Virdunensi.

FELIX ANDREÆ EPISCOPO Thessalonicensi.

Quod plenè catholicæ fidei cupimus redintegratione firmari, sollicitudinem dilectionis tuæ, qua ad sedis beati Petri communionem venire desideras, libentèr amplectimur: sed eam vellemus, sicut orthodoxæ veritatis cautela deposcit, ex omni fieri parte constantem.

EPISTOLA VIII.
SIVE
TRACTATVS GELASII PAPÆ.

In quo etiam ponit exempla epiſtolarum Simplicij Papæ atque Felicis, quòd Timothei Aeluri, vel Petri Alexandrini impietatem olim cognouerint, vel viſi fuerint iudicaſſe. Poſtea propriis proſequitur dictis, inſtruens quid aduerſus Græcos debeat reſponderi.

* * * * *

Ex Epistola Simplicii Papæ ad Acacium.

Epiſt. 17. ILlud, *inquit*, me non mediocriter facit attonitum, quòd iiſdem literis ſuis Petrum, qui hæreticorum dudum ſocius extitiſſe probetur & princeps, quod conſcientiam dilectionis tuæ meminimus non latere, inſtructionéſque ipſas, quibus fuerit confutatus, noſſe confidimus,

quémque etiam dubium non ſit adhuc extra cõmunionem durare catholicam, ſæpéque nos de eadem ex illa vrbe pellendo ſcripſiſſe ſit certum, ad præfatæ Eccleſiæ regimen exiſtimet prouehendum: eúmque promittat rectæ fidei definitionibus conuenire, à cuius vtique, ſicut ſuperiùs dixi, conſortio tam degit extraneus, quàm ab eius communione diſcretus eſt. Ad quam ſi nũc redire contendit, niſi per ſatisfactionem Chriſtianis regulis competentem non poteſt introire. ac perinde non ad faſtigium ſacerdotalis dignitatis accedere, ſed medelæ, quæ poſt pœnitudinem præbenda eſt, conſequenter aptari: animæ ſuæ cupiens reconciliatus auxilium, non gradum ſummi honoris affectans, qui diu conuincitur fuiſſe peruerſus. ne per ſpeciem remeantis non remedium ſinceræ ſaluationis inquirat, ſed facultatem propagandæ prauitatis inueniat. Quo facto non hunc magis ab errore detrahimus, quam perniciem fidelibus irrogamus. eóque modo Calchedonenſis Synodi ſtatuta violantes, aditum ſæua copulatione graſſandi in Eccleſiam lupis rapa-

cibus aperimus. Denique ab eisdem ipsis, cum quibus olim à catholica participatione diuisus est, pontifex dicitur postulari. vt satis euidenter appareat, non eos rectam fidem velle, sed in præsule proprio nefandi dogmatis quærere potestatem. neque inter ipsos, & veraciter sentientes, pax inde possit fida generari, vnde hæreticarum mentium crescit funesta damnatio, & catholicorum miseranda captiuitas.

Ex Epistola Felicis Papæ ad Zenonem Imp.

Epist. 1. VBI esse, *inquit*, iam consequens proculdubio peruidetis, Alexandrinæ Ecclesiæ peruasorem, funesta diu impunitate grassantem, vestris præceptionibus, quibus meritò dudum probatur eiectus, esse nihilominus addicendum. An non ipse est, qui per xxx. annos catholicæ desertor Ecclesiæ, inimicorúmque eius sectator & doctor, & ad fundendum sanguinem semper velox fuit & promptus? Nunquid adhuc & istam dissimulationem quadam sumus ex conhibentia recepturi. In quo reuera non est opus dis-

cuſſione ſubtili, quia eius aperta ſunt crimina.

MVLTA ſimilia in diuerſis epiſtolis eorum diligens lector, ſi requirat, inueniet. Prætermitto iam ſcripta & admonitiones Papæ Simplicij, quæ plerique vilia æſtimant, & iudicant contemnenda. Illud conſideremus attentiùs, quod de eodem Petro tunc cùm adhuc ſanum fortè ſaperet, iudicarit Acacius, qualémque de eo ſententiam ad Apoſtolicam ſedem direxerit.

DOMINO SANCTO, ET BEATISSIMO patri, Archiepiſcopo Simplicio Acacius.

SOLLICITVDINEM omnium Eccleſiarum ſecundum Apoſtolum circumferentes, nos indeſinenter hortamini, quamuis ſponte vigilantes ac præcurrentes. Sed vos diuinum zelum ſolitò demonſtratis, ſtatum Alexandrinæ Eccleſiæ certiùs re-

quirentes, vt pro paternis canonibus suscipiatis laborem, piissimo stillantes sudore pro his, sicut semper est adprobatum. Sed Christus Deus noster, qui diligentibus se in bonum cooperatur, nostris cogitationibus insidens, & vnam nobis in his mentem, atque eandem pro gloria sua esse cognoscens, omnem victoriam esse perfecit, consortes nos cum tranquillissimo principe faciens, & Timotheum quidem decessorem spirantem procellas, & Ecclesiasticam tranquillitatem, sicut apparuit, conturbantem vitæ subduxit humanæ, dicens ei, Tace & obmutesce. Petrum quoque, qui ab Alexandria more similiter procellæ surrexerat, dissipauit, atque in æternam fugam Spiritu sancto flante conuertit, vnum & ipsum de his qui olim fuerant & antè damnati. Sicut enim in nostris archiuis inuentum est, & de vestris scriniis, si dignamini requirere, poteritis agnoscere, quæ in tempore de eodem subsecuta, ab Alexandrino Episcopo Romam ad alterutrum sint relata. Qui Petrus filius noctis existens, & operum diei lucentium alienus apparens, omnino tenebras ad latrocinium

peragendum congruas eorum cooperator inueniens, media nocte, adhuc iacente cadauere illius, qui paternos canones ſubuerterat, inſepulto, ſubrepſit in ſedẽ, ſicut ipſe arbitratus eſt, vno & ſolo præſente, & eo qui conſors illius inſiſtebat inſaniæ. ita vt propter hoc maioribus ſuppliciis ſubderetur. nec quod ſperabat effectum eſt. Sed ille quidem de ſe ex parte vel minima iudicans nuſquam penitus omnino comparuit. Timotheus autem paternorum canonum cuſtos, qui Dauidicæ manſuetudinis exemplo ſubditur, & vſque in finem patiens, atque poteſtati propriæ reſtitutus à Chriſto, propriæ ſedis honore lætatur: & ſpiritualium filiorum voces accipiens, gratiam curationis expectat, multiplicato in ſe honore à Chriſto principe ſacerdotum.

ECCE teſtimonium Acacij validiſſimum, quid de Timotheo, quid de Petro ſenſerit. Verè enim, ſicut ſcriptum eſt in Euangelio de Caipha illo Pontifice, euenit Acacio. Dicitur enim de illo, quia cùm eſſet prin-

ceps ſacerdotum anni illius, de Domini dixerit paſſione, *Expedit vt vnus homo moriatur pro populo, vt non tota gens pereat.* Et ſubiungit Euangeliſta beatus Ioannes, *Hoc*, inquiens, *à ſemetipſo non dixit, ſed cùm eſſet princeps ſacerdotum anni illius prophetauit.* Ita & hic, cùm in ſummi eſſet ſacerdotij dignitate locatus, vtrum nolens an inuitus, dubitare quippe nos eius varietas & inconſtantia fecit, veriſſimam de inimicis Dei tulit ſententiam. quam ſi ſeruare voluiſſet, procellam, quam ab Eccleſia veraciter depulerat, rurſus in Eccleſiam ipſe non reuocaſſet: & de quo dixerat, *Tace & obmuteſce*, rurſus Petri perſonam loqui in Eccleſia minimè permiſiſſet. Quem ſimiliter procellam à ſancto Spiritu diſſipatam eſſe prædixerat, quémque filium noctis aſſeuerauerat, & quem ab opere luminis

Ioan. 11. 49.

nis alienum, amantémque tenebras latronum operibus cögruas esse narrabat. qui falsum sacerdotij nomen, ab eo qui paternos, vt ipse ait, canones subuerterat, artibus dolosis sibi ipse imposuerat. Hic Petrus, de quo beatæ memoriæ Timotheus catholicus, vt ipse dixit, paternorum custos canonum, Alexandrinæ quondam Ecclesiæ pontifex, ad sedem Apostolicam multa retulit deteriora, quàm superiùs continentur, asserens specialiter & affirmans inimicum fidei, inimicum Calchedonensis Synodi per omnes extitisse infelicitatis conatus. Quid igitur nobis faciendum est? Non credimus tot & tantis tantarum sedium sacerdotibus, qui omnes vno ore, vno consensu, publicam & feralem humanæ salutis bestiam Petrum esse dixerunt, in cuius se communione, perniciosa coniunctione, suaden-

te dæmonico ſpiritu, infeliciter ſociauerat Acacius, malè rurſus ædificans quod bene deſtruxerat? Nec opus plura hinc dicere, cùm timentibus Deum, & formidantibus diem iudicij, & Eccleſiæ vnitatem diligentibus, ſatis apertéque cauſa ſit clara. Hæc enim ſola ratio eſt, quæ vnitatem diuidit, & concordiam diſſipat: quia quamdiu præuaricatorum nomina de Eccleſia non auferuntur, pacis vinculum nullatenus redintegrare permittunt. Si enim licet ſectatorum vel communicatorum Eutychetis, vt fuit eius ſectator Petrus, & communicator Acacius, in Eccleſia nomina recenſeri, cur de ſectatoribus & communicatoribus Arrij, vel ceterorum hæreticorum, ſimili ſorte non liceat? An minoris impietatis & perfidiæ Eutyches fuiſſe putatur, quàm Arrius? Nemo hoc quidem

ſani capitis audebit dicere. Si ergo par eſt impietas, par ſit & vtrorumque deteſtatio. ne ſi ſemel talis fuerit intromiſſa licentia, omnibus exinde omnia liceant, fiátque, quod abſit, tam paſſiua rerum confuſio atque commixtio, vt nulla inter mundum & immundum ſit ſecundum prophetam certa diſcretio. Non eſt quidem Eze 22. noſtræ humilitatis, de totius orbis diſſenſione ferre ſententiam: eſt tamen noſtrum de propria ſalute eſſe ſollicitos. quoniam vnuſquiſque pro ſe rationem redditurus eſt ante illud tribunal iudicis & regis æterni, in quo etiam de verbo otioſo, minimóque quadrante, ſumus noſtrorum rationem actuum pręſtituri. Vnde & optamus, qualiacumque & quantacumque ſuper nos importauerit inimicus, tolerare diſcrimina in ſæculo præſenti, tantùm ne cauſas incurramus

mortis æternæ. Sed dicitur de Petro, quamquam ſine approbatione dicatur, præſertim de homine perſpicaciſſimo, qui per xxx. annos famoſus expugnator fuerat veritatis, quòd pœnitentia acta ſuſceptus ſit in Eccleſia. Nunquam igitur per xxx. annos agere potuit pœnitentiam, niſi tunc cùm Epiſcopatus amore & ambitionis ardore feruebat? O rem monſtro ſimillimam! antè illum potuiſſe locum ſuum ſacerdotij obtinere, quàm poſſet vel breui ſpatio pro tam immani crimine pœnitens videri. Sed ſoluit illum, inquit, auctoritate ſua priùs Acacius, & ſic ſuſcepit. Vtinam ſeipſum miſerrimus omnium, ſecúmque quamplurimos, nō æternæ mortis compedibus alligaret! Qui cùm ſuperbiſſimo perflatus ſpiritu thronum humilitatis altiùs efferre conatur quàm decuit, & præ-

ſumptionibus ſuis aditum vndecumque conquirit, ſimulque per fas & nefas calcat & tranſit inuiolabilia ſtatuta ſanctorum, cum ipſo quem imitatus eſt auctore ſuperbiæ, in profundiſſimam ruinam deiectus, id dereliquit Eccleſiæ, vnde lugerent pacifici, fideleſque & humiles flerent. Si enim ille modum temperata poteſtate ſeruaſſet, nec Petrum hæreticum, nullo regulari ordine abſolutum, pro eius audaci temeritate, in ſua ſocietate hodie Eccleſia ſuſpiraret aſſumptum: nec caritatis, quæ omnium virtutum eſt perfectio, & ſine qua ſecundum Apoſtolum inania ſunt vniuerſa quæ facimus, tanta filij pacis diſpendia paterentur, nec mordendo inuicem conſumerentur inuicem. Sed quolibet modo dicatur Petrus eſſe ſuſceptus, apparet tamen eum fuiſſe hęreticum, qui pœnituiſſe 1.Cor.13.1.

pro peruersitate defenditur: & quòd prauus & infidelis fuerit, & de Ecclesia Ecclesiastico iure proiectus, ambigi dubitaríque non potest. Sed concedamus paulisper pœnituisse eum, quod nullatenus verum est, videndum ergo est quomodo, id est vtrum qui ordine competenti, regulari seueritate excisus & exstirpatus est, pœnitens rectè & consequenter receptus sit. Sed nunquam docebitur, nunquam monstrabitur, nunquam omnino probabitur, eius purgationem fuisse legitimam, quæ non est competentibus regulis celebrata. Secundæ enim sedis Antistitem nec expellere quisquam, nec reuocare, sine primæ sedis assensu, vel potuit, vel debuit. Nisi fortè confuso iam ordine rerum atque turbato, nec prima, nec secunda, nec tertia sedes debeat obseruari, vel suscipi secundum antiqua

ſtatuta maiorum, & ſublato capite, vt videmus, omnia membra vario inter ſe compugnent certamine, fiátque illud quod de populo ſcriptum eſt Iſraël: *In illo tempore, non erat dux in Iſraël. vnuſquiſque quod placitum erat in oculis ſuis faciebat.* Iudic. 21. 24. Qua enim ratione vel conſequentia aliis ſedibus defendendum eſt, ſi primæ beatiſſimi Petri ſedi antiqua & vetuſta reuerentia non defertur, per quam omnium ſacerdotum dignitas ſemper eſt roborata atque firmata, trecentorúmque decem & octo patrum inuicto & ſingulari iudicio vetuſtiſſimus iudicatus eſt honor? Vt pote qui Domini recordabantur ſententiam, *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram fundabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduerſus eam. Et tibi dabo claues regni cælorum, & quæcumque ligaueris vel ſolueris in terra, erunt ligata vel* Matt. 16. 18.

soluta in cælo. Et rursus ad eundem, Luc. 22. 32. *Ecce ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua. & tu aliquando conuertere, &* Ioan. 21. 17. *confirma fratres tuos.* & illud, *Si amas me, pasce oues meas.* Quare igitur ad Petrum tam frequens Domini sermo dirigitur? nunquidnam reliqui sancti & beati Apostoli non erant simili virtute succincti? Quis hoc audeat affirmare? Sed vt capite constituto, schismatis tolleretur occasio, & vna mõstraretur compago corporis Christi, quæ ad vnum caput gloriosissima dilectionis societate concurreret: & vna esse Ecclesia, cui fideliter crederetur, vnáque domus vnius domini, & vnius redemptoris, in qua de vno pane & de vno calice nutriremur. Qua ratione, sicut dixi, maiores nostri, reuerendi illi Ecclesiarum magistri, clarissimáque illa populi Christiani lumina, quos merita virtutum

ſuarum vſque ad confeſſionis glorioſiſſimas palmas, & martyrij fulgentes extulere coronas, ad illam ſedem, quam princeps Apoſtolorum ſederat Petrus, ſui ſacerdotij ſumpta principia repleti Chriſti caritate mittebant, ſuæ inde ſoliditatis grauiſſima firmitatis roboramenta poſcentes. Vt per hāc ſpeciem omnibus appareat, verè vnam eſſe per omnia, & indiſſolubilem Chriſti Eccleſiam, quæ concordiæ vinculo, mirabilíque caritatis textura compoſita, ſola & indiuiſa per totum oſtenderetur eſſe tunica Chriſti, quam nec milites ipſi, qui Dominum crucifixerunt, diuidere auſi fuiſſent. Quæ nunc ſi propter perfidiam Petri, Acacij tyrannicam ſuperbiam, impiámque præſumptionem eius, violatur atque conſcinditur, videte & ſapienter expendite, in quam graue periculum

noſtra deducitur conſcientia, dum tanta maiorum ſoluitur obſeruantia. Quis enim non agat quodcumque libuerit, ſi ſemel in conſuetudinem corruptus ordo peruenerit? Si autem hoc ſacrilegum eſt etiam cogitare, cur non cum diligentiſſima obſeruatione teneatur hæc forma maiorum, cùm ſit in hoc obſeruationis tenore ineffabilis indubitatæque vnitatis euidens, & grande myſterium? An duæ ſunt Eccleſiæ, & duo paſtores? Abſit. Vnus eſt enim, qui fecit vtraque vnum, tollens de medio inimicitiarum parietem in corpore ſuo. Cur ergo per Petri & Acacij nomina rurſus inimica ſepis intexitur, quam ſemel Chriſti crux, mors, & ſanguis deſtruxit, ſoluit, & euertit? Non ergo diuidat eos interpoſitum Petri & Acacij nomen, quos tanti me-

diatoris pretiosus sanguis vniuit. Postremò æquum est, vt qui alios libenter & competenter vultis habere subiectos, cedatis & ipsi antiquo more maioribus, vt confidenter imperare possitis minoribus vestris. Duodecim certè fuere Apostoli, paribus meritis, paríque dignitate suffulti. Cúmque omnes æqualiter spiritali luce fulgerent, vnum tamen principem esse ex illis voluit Christus, eúmque dispensatione mirabili in dominam gentium Romam direxit, vt in præcipua vrbe vel prima primum & præcipuum dirigeret Petrum. Ibique sicut doctrinæ virtute sublimis emicuit, ita sanguinis gloriosa effusione decoratus, æterno hospitio conquiescit, præstans sedi, quam ipse benedixit, vt à portis inferi nunquam pro Domini promissione vin-

catur, omniúmque ſit fluctuantium tutiſſimus portus. In quo qui requieuerit, beata & æterna ſtatione gaudebit: qui verò contempſerit, ipſe videbit qualia genera excuſationum in die obtendat iudicij. Me enim credo, ſpero, confido in Christo, quòd ab eius caritate nec tribulatio, nec anguſtia, nec gladius, nec perſecutio, nec vita, nec mors vnquam poterit ſeparare. Incumbat perſecutio, ſæuiant leges. militi Chriſti glorioſius eſt mori, quàm vinci: fraudari præſentium commodis melius, quàm carere futuris.

EPISTOLA IX.

GELASII PAPÆ AD EPISCOPOS Orientales.

Quòd in Acacij aliorúmque damnatione Synodo noua opus non fuerit, & quòd Petrum Alexandrinum absoluere Acacius sine sedis Apostolicæ auctoritate non potuerit. Tum de Episcopis catholicis sede sua sine discussione deiectis.

DILECTISSIMIS FRATRIBVS vniuersis Episcopis Orientalibus Gelasius.

* * * * *

QVid ergo isti prudentes viri, & argutis mentibus totius religionis interna rimantes, in Orientis partibus constituti, si cognouerunt huiusmodi personam in Antiochena Ecclesia constitutam, cur communicando talibus præbuere consensum? Cur non illico reclamarunt,

cur non ſe à tali contagio remoue-
runt, cùm tam euidenter aduerterent,
ideo Calendionem depulſum, vt hæ-
reticis panderetur introitus? Quare
hîc nihil de Synodo, nihil de re, nihil
de fide Chriſtiana, nihil de perſona-
rum examinatione tractarunt? Si ve-
rò illi eorum ſe communioni volun-
tariè ſubdiderunt, ab Apoſtolica ſe-
de certè ſeparati ſunt, cum talibus &
apud tales, etiamſi eſſet neceſſe fieri,
nulla poſſet omnino Synodus proue-
nire. Quòd ſi ignoraſſe ſe dixerint
qualis Antiochiæ poſt Calendionem
ſucceſſiſſet Antiſtes, quid mirum, ſi
qui in Oriente poſiti, quæ in regione
ſua contigerint ſcire nequiuerunt, ea
quæ apud Apoſtolicam ſedem geſta
fuerant ignorarent? Cur tamen, poſt-
eaquam ad eorum notitiam perue-
nit qualis eſſet ſacerdos apud Antio-
chiam conſtitutus, non eius conſor-

tia continuò respuerunt? Quid excusationem de ignorantiæ colore prætendunt, cùm hodiéque & manifestata contagia perfidorum,& à nobis sæpius exprobrata sectentur?Quo satis apparet, quia ne tunc quidem etiamsi cognoscerent refutarent, quando nunc etiam publicata non renuunt. Prorsus in quamlibet se partem causationémq; conuertant, manifestæ veritatis ita laqueis suffocantur, vt suis ipsi verbis possint actibúsque concludi, nec nisi solam perniciem obstinatæ perfidiæ residuam ventilare. Hæc autem, quæ de Calendione venerabili dicta sunt, & in Ioannis Alexandrini conueniunt certa ratione personam. Immo,si causa eadem latiùs inquiratur, tantæ illic tragœdiæ, tanti reperiuntur errores, vt si ipsi sint iudices qui eadem perpetrarunt, cùm euidẽter fuerint con-

futati, à ſui damnatione non tempe-
rent. Palàm enim illic apertéq; mon-
ſtratur, nihil aliud quàm quæſitam
cauſam, quemadmodum, catholico
qualicumque depulſo Pontifice, hæ-
retico Petro reſeraretur acceſſus. Tūc
iſtud nemo diſcutiebat, Synodum
nemo poſcebat. paſſim omnia lici-
tò fieri à quibuſcumque videbantur.
nullum diſcrimen rerum, nulla exa-
minatio poſtulabatur Eccleſiæ: ſed
prout de vno quoq; veniſſet in men-
tem, de ſuis vrbibus catholicus pelle-
batur Epiſcopus, non ſolùm Metro-
politanus, ſed etiam tertiæ & ſecun-
dæ ſedis Antiſtes. In his nulla rerum
veſtigatio quærebatur, nulla facien-
da Concilia iactabantur. Subroga-
bantur hæretici, nemo reſultabat:
ſed velut muta pecora in captionem
ducta, ſubditis voluntatibus perfi-
diam ſectabantur. Non mirum qui-
dem,

dem, si nunc eos defendere moliantur, quorum indiscussam cæcis mentibus secuti sunt vilitatem. Sed miramur, cur eos non pudeat in istorum damnatione de Synodo non facta causari, cùm sciant tot tantósq; pontifices nulla Synodo fuisse depulsos. Si in istorum reiectione de non inito Concilio conqueruntur, cognoscant se, cur non & hoc in aliorum reiectione quæsiuerint, accusari: Si verò in ceterorum reiectione Concilia necessaria non fuerunt, nec in istis necessaria fuisse cognoscant. An in catholicorum deiectione non fuit opus, & fuit magnopere congreganda in præuaricatoris dãnatione confessi? Quid igitur restat, nisi vt dicant hæreticos non fuisse? Non ergo de Synodo conquerantur, qui se palam communionis externæ perhibent sectatores. Cur enim eis Synodus necessaria fuisse vi-

deatur, qui ſe contra Calchedonenſem Synodum venire cognoſcunt, qua Eutychianus error cum auctoribus generali Eccleſiæ voce damnatus eſt? Nec dubium, quòd ſicut in vnaquaque hæreſi, quod inceſſabiliter repetendum eſt, quia firmum eſſe *nullus* ambigit Chriſtianus, omnes complices, ſectatores, communicatores damnatæ ſemel prauitatis pari ſorte cenſentur. Ideóque fit conſequens, vt ſicut Timotheus atque Petrus talium ſectatores, ſecundum illius tenorem Synodi, nulla recenti facta pontificum congregatione damnati ſunt: ſic & qui Petro communicauit Acacius, vt criminis particeps, ita conſors ſit factus & pœnæ. Quid igitur ambagibus & nebulis iſta prætexunt, vt impudentiam ſuam, mentémque veſanam inanibus potiùs fabulis velare letaliter, quã prodendo medicinaliter

ſanare contendant? Nihil enim nobis commune cum hominibus cõmunionis externæ. Ideo vocatur ad iudicium certè quæcumque perſona, vt aut fateatur obiecta, aut conuincatur obiectis. Poſt confeſſionem porrò literarum tenore depromptam, cur ad iudicium vocaretur Acacius, qui ſe confeſſus eſt Petro, quem petita ſedis Apoſtolicæ præceptione damnarat, communione ſociaſſe: nec ei credi iam externæ communionis effecto, vel pro ſua, vel pro illorum, vel pro Petri defenſione iam poſſet, cui ſe prius miſcuerat nefando conſortio, fecerátque ſe cum eius cauſa ſine dubitatione communem? Cui examinatione præmiſſa, & legitima ſi ita eſſet purgatione ſuſcepto, regulariter miſceretur. Sed cum eodem nondum legitimè diſcuſſo atque purgato communione ſociatus, quàm

adhuc reo se miscuit, tam pro eodem non habuit loquendi fiduciam. Nam cùm Acacius nullo priuilegio fulciretur, vt de secunda sede posset ferre iudicium, non potuit iure quemquam damnare. Simili modo, nisi primæ sedis auctoritate percepta, nec examinandi Petri ius habuit, nec recipiendi penitus potestatem. Quo regulariter constituto, nec apud nos Petro vllatenus absoluto, quem damnasse nos nouimus, examinasse vel absoluisse nescimus: restat vt illud etiam demonstremus, eundem Petrum, quem se purgatum communione recepisse prætendit Acacius, nunquam ab hæreticæ communionis contagio cessasse: ac non solùm ipso tempore quo communicauit Acacius, sed etiam post communionem præuaricatoris Acacij, semper Alexandrinum Petrum in hæretico-

rum collegio perduraſſe. Atque ita & per hunc Acacium perfidæ communionis ſuſcepiſſe contagium, & per eandem illis hæreticis, quibus Petrus communicabat, eadem peſte coniunctum. Qui præſumpſit non ſeruato ordine Petrum ſuſcipere, nec examinatum eum, nec cognoſcitur recepiſſe purgatum: & ideo præter ſedis Apoſtolicæ notitiam, non legitimam ſibi eius receptionem vſurpare voluiſſe, vt examinationem eius & purgationem poſſet pro ſua voluntate mentiri, atque eum nec examinatum, nec reciperet omnino purgatum. Quem ſi reuera vellet examinatum purgatúmque recipere, ordinem in eius examinatione & receptione potiùs cuſtodiſſet, ne videretur magis, quàm veraciter poſſet iure purgare. Sicut ergo antè non priùs damnauit, quàm & referret, & poſceret

Apoſtolica poteſtate damnandum: ſic & in recipiendo modum ſeruare debuiſſet, vt priuſquam ſe ei communione miſceret, per ſedem Apoſtolicam poſceret examinari eum, & legitima ratione purgari: cùm nec examinandi aut recipiendi eum haberet ipſe pontificium, & non niſi per illius ſedis auctoritatem conſenſúmque hoc poſſet implere, ſine cuius auctoritate eum non potuerat ipſe damnare, & cuius principali diligentia, & diſcuti potuit & purgari, & ad communionem conuenienter admitti. Cùm enim conſtet, ſemper aut ſedis Apoſtolicæ auctoritate huiuſmodi perſonas, aut diſcuſſas vel eſſe purgatas, aut ſic ab aliis quibus competebat Epiſcopis abſolutas, vt tamen abſolutio earum ex ſedis Apoſtolicæ conſenſione penderet: vbi vtrumque defuit, nec diſcuſſionem

legitimam, nec pugationem firmam, ac per hoc receptionem fuiſſe conſtat indebitam. Si tu abſq; mea communione Petrum iudicaſti eſſe catholicum, méque deſpecto tuo cum iure recepiſti, quid cauſeris, ſi illum ego à communione mea, quam tu voluiſti contemptam, tanquam abſque tua notitia vel conſultatione repulerim? Vis adquieſcere? meus es. non vis adquieſcere? non es meus. Qui enim mecum non eſt, contra me eſt: & qui mecum non colligit, ſpargit. Mat. 12. 30.
Quæro abs te, Petrum hæreticum fuiſſe putas, an catholicum, an ab hæreſi poſtea eſſe correctum? Si hæreticum, nullatenus eidem communicare debuiſti, & eidem communicando, hæretici te manifeſtum eſt factum fuiſſe participem, & eius conſequenter ex Synodi tenore veniente damnatione conſtringi. Si catholi-

cum, palàm totius dogmatis es defensor, quod catholicum esse pronuntias. Ac nihilominus illius errore censeris, si hæreticum fuisse definias, sed postea correxisse prætendas, eíque te purgato communicasse pronunties. Interim in cuius persona me negligendum esse credidisti, causari non potes quòd in hac eadem te eius persona neglexerim. Deinde cùm sine me ius non habueris vel absoluendi, vel recipiendi huiusmodi rite personam, nec purgatam legaliter, nec regulariter constat esse. Quàm regulariter non acceptam, tam legaliter non constat esse purgatam: & ideo non iure purgatam, quia legaliter non receptam. Mea enim in illum manente sententia, te sine me pontificium, vt meam sententiam resolueres, non habente, qua potestate vel discussus est, vel qua auctoritate re-

ceptus asseritur? Ecce interim in his causa vestra nutat & labitur: & si hæc sola fuit, prorsus tota subruitur. Sed est adhuc aliud, quod ad cumulum vestræ conuictionis accedat. Quid enim si doceatur, non solùm priusquam in eius communionem veniretis, neque tantummodo cùm ad eius communionem venistis, sed etiam postea in hæreticorum nihilominus cum communione durasse: nonne aut per illum apud vos communio perueniebat hæretica, aut in hæreticam communionem vos eius commercio transiebatis? Docete igitur Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri vnquam communione desiisse, & non vsque ad diem cùm Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indiuiduum vtrisque fuisse consortium. An dicturi estis & Antiochenum Petrum fuisse correctum,

cui vſque in finem ſe non communicaſſe gloriabatur Acacius? Sed quid profuit, quòd illi per ſeipſum communicare non voluit, cùm eidem per Alexandrinum Petrum ſine vlla ſe communicare putaret inuidia? Quid facimus de tot tantíſque ciuitatibus, ex quibus catholici pontifices ſunt repulſi? Si catholici ſubrogati ſunt, cur catholici ſunt reiecti? Sed euidenter apparet, quia cùm catholici ſunt reiecti, non catholici ſunt ſubrogati. Reſtat vt catholicis hæretici quicumque ſucceſſerint. Cur eis temere communicaſtis? cur non, vt iſta noua facies rerum, & tanta tragœdia de pontificum ſucceſſione viuentium à Synodo diſcuteretur egiſtis? An de vno dolet Acacio, quòd ſpeciali Synodo non fuerit confutatus, cùm proprium crimen ſuis literis ipſe detexerit, nec audiri debuerit

iam ſponte confeſſus; & de tantis pontificibus catholicis non dolet ſine vlla diſcuſſione ſecluſis? Qui vtique, ſi catholicos noſſent eos, quorum communionem vitauerant, his potiùs cõmunicare maluiſſent, quàm non communicantes eis dura perſecutione depelli. Ecce tanti catholici ſacerdotes in hoc ipſo ſe indicant, quid Apoſtolica ſedes cenſuerit cognouiſſe, conſtantérque probaſſe retinendum, quòd communionem catholicam reſeruantes, & eos qui Apoſtolicæ ſedi communicarent, elegere conſortes; & illos, quibus ſedes Apoſtolica decreuerat minimè communicare, vſque ad perſecutionis incurſus renuere conſortes. Certè quæ ſedes Apoſtolica decreuerat, Orientalibus Epiſcopis non innotuiſſe iactatur. Vnde ergo tot tantíque pontifices vnum idémque cum ſede Apo-

ſtolica ſentientes, eámque probantes apta religioni ſacroſanctæ veráque ſanxiſſe, quæ non ſolùm ſequenda ſibi iudicauerunt, ſed etiam vſque ad perſecutionem viriliter exerenda? Ecce habuiſtis qui Apoſtolicæ conſtitutionis, & notitiam vobis ingererét, & retinendi conſtantiam miniſtrarent. Si Apoſtolica ſedes miſiſſet, vix duos aut tres dirigere potuerat. Ecce tot pontifices, Apoſtolicæ ſedis ſcita ſectantes, ingerunt vobis notitiam, & præbent ſeruandæ veritatis exempla. Qui contra tantos clauſiſtis oculos ibidem conſtitutos, quomodo duos vel tres audire poſſetis? Hoc ipſo ſine dubio cognouiſtis illos Apoſtolicæ ſedi placere, quòd vos diſplicere videbatis. Aut illos ergo ſectamini, per quos intelligebatis ſedis Apoſtolicæ voluntatem: aut nihil eſt quòd de ignorantia velitis obten-

dere, cùm indiciis tantis & talibus abutentes, ſedis Apoſtolicæ conſtituta, tantis teſtimoniis prædicantibus, reſpuere potiùs quàm recipere maluiſtis. Nunquid omnes iſti, quos memorauimus Epiſcopi Imperatori mentiti ſunt? nunquid omnes Imperatoris nomen ex diptychis abſtulerunt? Cùm igitur pellerentur, & viuis pontificibus catholicis ſucceſſores hæretici crearentur, & non de inferioribus quibuſque ciuitatibus, ſed etiam Metropolitani pontifices, in catholica iugiter communione durantes, cur compaſſi non eſtis tantis fratribus veſtris? cur non adiiſtis Imperatorem? cur non Eccleſiæ cauſam, & ſacerdotij miſerabilem decolorationem continuatis vocibus defleuiſtis? allegantes * nunquam de pontificibus niſi Eccleſiam iudicaſſe: non eſſe humanarum legum de

D. xcvi. Nunquā de Pontificibus.

talibus ferre ſententiam abſque Eccleſiæ principaliter conſtitutis pontificibus : obſequi ſolere principes Chriſtianos decretis Eccleſiæ, non ſuam præponere poteſtatem : Epiſcopis caput ſubdere principem ſolitum, non de eorum capitibus iudicare. Quibus Eccleſiæ Conciliis, qua Synodo pellerentur : quid denique commiſiſſent, vt ſine vlla diſcuſſione rerum, tot Eccleſiarum præſules pro humano libitu, & ſæcularis poteſtatis arbitrio pellerentur. Inauditos, indiſcuſſos, inconuictos non debere percelli. Maximè cùm nouę cauſæ, & noua rerum facies appareret, vt rectores iſti plebium repentinis incurſionibus, pro mundanæ potentiæ voluntate, ſacris dignitatibus priuarentur. Ex nulla veteri cauſa, ex nullo collegio reatus, nec participio cuiuſlibet erroris iam antè damnati,

teneri eos conuincíque consortes, vt tanquam ex præterita definitione iudicarentur obstricti. Et ideo, quia nullis antè præcedentibus causis retenti essent, cur eicerentur, incursus qui illi essent, debere monstrari, & Ecclesiasticis legibus, vt semper, oportere constare. Saltem vel pro vestro loco illorum duceretis miseriis consulendum, formidantes in vobis quod in aliis cerneretis præter vllum morem violenter admitti. Si crimine respersi erant aliquo, Ecclesiastica debuit examinatione cognosci. Taceam & ad sedem Apostolicam ex more deferri, ne nostra priuilegia curare videamur. Satis sit ostẽdere, quid secundum regulas, & patrum canones facere deberetis. Præcipuè cùm etiam ipsæ leges publicæ, Ecclesiasticis regulis obsequentes, tales personas non nisi ab Episcopis sanxerint

iudicari. Si verò de qualibet hæresi fuerant impetiti, tanto magis eos decuit ista cognoscere, qui & secundum religionis tenorem possent ista discutere, & haberent pristinum, ex quo est Christiana religio, pontificium iudicandi. Aut catholici enim erant, aut hæretici, de quibus passim illa ludibria gerebantur, & latrocinia detestanda sæuiebant. Si hæretici, prodi, discuti, & legitimè conuinci modis omnibus debuerant, vel suis confessionibus, vel aliorum vocibus confutari. Taceo quia ad nos paterna fuerat consuetudine referendum, tantúmque commoneo quid fieri Ecclesiastico iure conuenerat. Si verò catholici probabantur, vos, qui non solùm in eorum depulsione cessistis, sed etiam subrogatis communicare delegistis, indubitanter hæretici. Qui depulsis catholicis secedentibus, non igno-

ignoraſtis cauſam fidei communioníſque catholicæ per tantos Antiſtites toto orbe patefactam: ſed planè ſcientes volentéſque, ſine vlla diſcuſſione rerum, ſine vlla ſynodali examinatione, ſine vlla ſedis Apoſtolicę reuerentia, aſſenſiſtis hęreticis; libenter habentes, patientérque ſinentes, catholicos Antiſtites inaudita priùs & miſerabili ſorte detrudi. Quos ſi à fide integra communionéque catholica putaretis errare, ad Apoſtolicam ſedem, ſecundum ſcita maiorum, & ſicut ſemper eſt factum, referre debuiſtis: ſicut de Petro Alexandrino, vel de Antiocheno Petro, de Ioanne & Paulo feciſſe monſtratur Acacius. Sed quoniam noueratis eos cũ Apoſtolica ſede ſentire, & quid ſedes Apoſtolica ſua definitione cenſeret, per illos tãtos ac tales Epiſcopos conſtat Oriẽtales Antiſtites nullatenus igno-

rasse,& vos catholicæ atque Apostolicæ communioni prodidisse contrarios, & ab eadem defecisse, cùm non illis estis passione coniuncti, sed potiùs persecutoribus eorum societate connexi. Hîc vobis Synodus nunquam venit in mentem: & certè de personis, vt dictum est, nulla veteri lege constrictis. Hîc nullo consilio, non vnius vrbis vel vnius Episcopi, sed totius Orientis Ecclesias, subiit animum vestrum facto sacerdotali Concilio debere curari. Sed homines, qui in cõtrariam partem toto proposito, & toto recesseratis affectu, Concilia potiùs necessaria etiam studio declinastis, ne per eadem tale aliquid censeretur, quo vobis, rebus euidenter ostensis & legitimè confutatis, in hæreticorum non liceret venire consortium. Quid igitur de ignorantia prætẽditis, cùm per totum Orientem

catholicam fidem communionémq; ſinceram ſedi Apoſtolicæ congruentem, non ſolùm cognouiſſe tot Pontifices videbatis, ſed etiam vſque ad extremum conſtātiſſimè defendiſſe? Si nos non audieratis, quid de fide & communione catholica atque Apoſtolica cenſeremus, illos adſpicere debuiſtis, & aut ſequi, ſi credebatis eſſe catholicos, aut apud Apoſtolicam ſedem potiùs accuſare, ſi credebatis erraſſe. Quid illos iuuat vel ſuo propoſito illam tenuiſſe ſententiam, aut cognoſcendo quid ſedes Apoſtolica definiret? Aut igitur collegas & fratres de proximo in conſpectu veſtro, vel catholicos ſequi debuiſtis, vel impetere ſi credebatis errare: nec illis, à quibus nullo diſcrimine vexabantur, præbere conſenſum, donec veritas ex omnibus patefacta conſtaret, & regulariter de eis Eccleſiaſtici iudicij for-

ma procederet. Sin verò sedis Apostolicę regulam subsequendo perspiciebatis illos hâc tenere constantiam, consequenter per illos,& quid nostra definitio contineret, non habuistis incertum;& illorum persecutoribus annuendo, à sedis Apostolicæ, non ignorantes eius sentẽtiam,consortio retrocessistis. Et adhuc dicitis ignorasse vos quid sedes Apostolica censuisset, cùm ab illis sacerdotibus in catholica fide & communione pollentibus, non verbis aut literis, sed personis præsentibus,didiceritis vniuersa, & ab eadẽ vos proprio iudicio separasse videamini. Dicitis etiam Synodum in vnius hominis persona debuisse tractari, quam in damnandis tãtis pontificibus catholicis non quæsistis. Quibus autem vultis, vt de talium causarum relatione credamus? catholicis,an hæreticis? ab om-

ni hæreticorum contagione diſcretis, an hæreticorum communione pollutis? Quis autem non videat illos eſſe catholicos, & ab omni hæretica peſte prorſus alienos, qui propriis vrbibus detruſi, & in exilium ſunt redacti: & eos qui ſuperſtitibus catholicis ſucceſſores fieri auſi ſunt, catholicos omnino non eſſe, ſed aut Eutychianos manifeſtos, aut eorum ſectatoribus communicantes? Hæc peſtis apud eos hodiéque perdurat. Siquidem & cum Petro Alexandrino, & cum Antiocheno Petro, indifferenter ij qui catholicis ſucceſſerant communione permixti ſunt, & ſucceſſoribus vtriuſque Petri hodiéque miſcentur. His adde etiam illos, qui licet catholicis non ſucceſſerint, ſed dum catholici pontifices haberétur, talium ſe communione iunxerunt. Hæc illa mixtura, hæc eſt illa confu-

ſio, qua per Orientem totum inter catholicam hæreticámque communionem nulla diſcretio eſt:immo qui diſcerni temptauerit, potiùs habetur hæreticus, perſecutione percellitur, exiliis & afflictione multatur. Reſtat ergo, vt in hac colluuione cunctorum, ſicut quiſquis ab eadem ſeparatus eſt, ſinceræ communionis, & ideo catholicus comprobatur: ita quiſquis illius deteſtandi commercij particeps inuenietur, quantum à ſyncera communione, tantum à catholica atque Apoſtolica ſit remotus. Nec prętendat quiſquam, quòd alicui forſitan euidentiori non communicaſſet vel communicare videatur hæretico. Quid enim iuuat, ſi illi non communicet, & his tamen communione iungitur, qui ab illius non ſunt communione diuerſi? Quòd ſi eorum nulli communicauit, vel non omnino

communicat, hic erit ille sinceræ, catholicæ, Apostolicæque communionis & fidei. alioqui nullomodo poterit indiscretæ illius mixtionis insincerum vitare contagium. Hoc modò etiam ille vir bonus Acacius Antiocheno Petro, cui se palàm non communicare iactabat, per alios sine ambiguo communicasse detegitur. Neque enim ab omnium, qui Antiocheno Petro cõmunicabant, semet Acacius communione suspendit. Ac per hoc quid profuit, quòd videri volebat illi palàm non communicare, cui per suos complices subsiciuæ communionis nectebatur? Alexandrino Petro cõmunicauit Acacius. Sed donec aduixit Antiochenus Petrus, qui vtique post Acacianum cum Petro Alexãdrino fœdus initum defunctus ostenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrinus Petrus commu-

nicare desiit. Quod catholicorum continet relatio sacerdotum, ceterorúmque in catholica fide durantium, nec conscientiam latere potest totius Orientis. Et vt taceam, quòd per ipsum Zenonem Imperatorem, qui vtique Antiocheno Petro, quem *intro*duxerat, & cuius sacerdotium comprobauerat, sine dubio communione permixtus, communicabat Acacius: plurimos diuersarum vrbium Præsules possumus demonstrare, quibus cum Antiocheno Petro communicantibus nihilominus communicabat Acacius, & per illos Antiocheno communicabat consequenter & Petro. Sed hæc apud Græcos facilis & inculpabilis putatur esse permixtio, apud quos nulla est veri falsíq; discretio; & cùm omnibus reprobis volunt esse communes, in nulla monstrantur probitate constare. Hic autem

ille eſt Petrus Antiochenus, quem nec per pœnitentiam ad communionem catholicam recipi etiam à ſede Apoſtolica popoſcit Acacius. Ac per hoc queruntur à nobis Acacium fuiſſe damnatum, cùm hac profeſſione præmiſſa, & per infectos Antiocheni Petri recepta communione, ſe doceatur ipſe damnaſſe. Vbi tamen non ſolùm reus tenetur Acacius, ſed omnes pontifices Orientales, qui pari modo in hæc cecidere contagia, meritóque ſimili damnatione tenentur obſtricti, nec inde poſſint vllatenus expediri, niſi dum ſuperſunt à talibus abſtinendo. Nec nos oportet in talibus cauſis niſi illis credere, qui aut omnino ſe ſciunt ab huius perfidiæ nexibus diuino beneficio ſeruare diſcretos, aut his qui à perfidorum conſortio receſſerunt. Nam in perfidorum contagio conſtitutis, quam

fidem pro sinceræ communionis testificatione possumus adhibere, qui insincera communione sunt polluti? Nec eorum testimoniis niti pro veritate poterimus, qui impugnare non verentur falsitatibus veritatem. Restat vt non nisi illis credere debeamus, qui ab omni contagione sunt liberi.

EPISTOLA X.

VIGILII PAPÆ ENCYCLICA ad vniuersam Ecclesiam.

Exponit causas secessus sui ad S. Euphemiam, & quid ibi egerit cum legatis Iustiniani. simúlque fidei suæ confessionem interserit.

VIGILIVS EPISCOPVS ECCLESIÆ catholicæ vrbis Romæ vniuerso populo Dei.

DVm in sanctæ Euphemiæ basilica graui laborantes ægritu-

dine detineremur, piissimus atque clementissimus Imperator, Dominicorum die, id est, v. Kalendas Februarij, gloriosos Iudices suos ad nos destinare dignatus est, id est, Belisarium & Cethegum Exconsules atque patricios, nec non & Petrum Exconsulem patricium atque Magistrum, sed & Iustinum Exconsulem & Curapalatij, & Marcellinum Quæstorem: qui nobis dicerent, vt sacramenta percipere deberemus, & de sanctæ Euphemiæ Ecclesia ad ciuitatem regiam remeare. Quibus tale dedimus Deo adiuuante responsum, dicentes, Nos quidem in hanc basilicam pro nulla pecuniaria vel priuata causa confugimus: sed pro Ecclesiæ tantùm scandalo, quod iam in toto mundo pro peccatis innotuit. Et ideo, si causa Ecclesiæ ordinatur, vt pacem eius, quam auunculi sui piis-

ſimus princeps fecit temporibus, & modò reſtituat, ego ſacramẽtis opus non habeo, ſed ſtatim egredior. Si autem cauſa Eccleſiæ finita non fuerit, item ſacramentis opus non habeo: quia nunquam de ſanctæ Euphemiæ baſilica exire diſpono, niſi ſcandalum ab Eccleſia Dei fuerit amputatum. Nam poſteaquam edicta ſua piiſſimus princeps iuſſit appendi, omnibus Epiſcopis diuerſarum partium, ſed & preſbyteris atque diaconibus, necnon & clericis Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ad nos venientibus, in Placidiana domo, antequam ad S. Petri confugeremus baſilicam, facie ad faciem ita locuti ſumus, Rogate piiſſimum principem, vt edicta ſua, quæ præcepit appendi, remouere dignetur, & conſtitutum commune debeat expectare. id eſt, vt ſcandalizati Epiſcopi Latinæ linguæ, aut ad

Synodum veniant, aut certè, remota omni violentia, ſuas ſcripto declarent ſententias. Quòd ſi fortè preces veſtras audire noluerit, vos nulli rei præbeatis aſſenſum, quæ ad diuiſionem tendit Eccleſiæ, nec contra conſtitutum comminatione aliqua veniatis. Quia ſi hoc forſitan, quod non credimus, feceritis, noueritis vos ex præſenti die, vt præuaricatores, à beati Apoſtoli Petri ſede per miniſterium vocis meæ communione ſuſpenſos. Et quoniam his actis non ſolùm ea quæ commiſſa fuerant nullomodo ſunt correcta: ſed etiam ex aliis cauſis die ipſo, in præiudicium regularum Eccleſiaſticarum, vel iniuriam ſedis Apoſtolicæ, peiora præſumpta ſunt, nec vlteriùs eos communionis noſtræ permiſimus eſſe participes, nec aſpectus eorum, poſt tot præuaricationes, noſtri oculi re-

ceperunt. Ea enim quæ verbo de memorata excommunicatione cunctis Episcopis, presbyteris, & diaconibus, aliisque clericis Constantinopolitanæ Ecclesię voce publica dixeramus, postea etiam die xix. Kalendarum Septembrium nuper præteritarum, in beati Petri basilica in Ormisda scripto firmauimus: in quo etiam illum *, qui sub habitu Episcopali lupi rapacis dominico gregi semper tetendit insidias, & assumens totius ducatum scandali, vniuersalem Dei perturbauit ac perturbat Ecclesiam, de Episcopatus ordine deponentes damnauimus: alios verò, qui superius memorati sunt, à communione suspendimus. Sed ob hoc hactenus paginam ipsius damnationis proferre noluimus, quoniam & clementissimum principem pro tali ac tanto scandalo ea quæ facta sunt, diuini considera-

* Theodorum Cæsariensem.

tione iudicij, reuocare confidimus, & prædictis omnibus oportebat nos ſpatium pœnitentiæ reſeruare, imitantes beatum Petrum, cuius ſedem tenemus etſi immeriti. Chartam verò ipſam excommunicationis, atque damnationis, cuidam Chriſtianæ perſonæ tradidimus conſeruandam: vt ſi forſitan hi qui exceſſerant nullo modo corrigere voluiſſent, aut ſi nobis vis aliqua irrogaretur, ſiue quælibet inquietudo fieret, vel certè humana ſorte tranſitus de hac luce contingeret, mox eam in celeberrimis locis proponeret, quatenus eius notitia Chriſtianis omnibus patefacta ſeruaretur in poſterum. Dum hæc autem præfatis Iudicibus diceremus, rogauimus & coniurauimus eos, inuocato omnipotentis Dei iudicio, vt clementiſſimo Imperatori hoc quoque ex nomine noſtro ſuggererent,

quia illis qui à nobis excommunicati ſunt, in quibus & is quem prædiximus eſt, communicare non debet, ne graue quod abſit peccatum incurrat. His ita ſe habentibus, per magnificum virum Petrum Referendarium die pridie Kalendas Februarias quædam charta nobis eſt allata, quam à clementiſſimo principe nullomodo credidimus deſtinatam, quia nec fuerat pietatis eius manu ſubſcripta. Et dum memorato Referendario diceremus, vt in ea ſubſcriberet, diémque quo ab ipſo fuerat allata pariter deſignaret, omnino refugit hoc facere: quæ res ſuſpicionem noſtram, quia charta ipſa à piiſſimo principe neſciretur, apertè firmauit. Tantis enim à veritate ſepoſitis rebus, atque iniuriis probatur eſſe pleniſſima, vt hanc imperialis oris nunquam credatur manſuetudo dictaſſe, maximè contra

tra illius primi Apoſtolorum vicarium, cuius olim reuerentiæ ſe frequentibus ſcriptis profeſſus eſt debitorem. Memorata autem charta licet per ſe nullas vires obtineat, tamen contra eam ad ſingula, Deo iuuante, veraciter atque ſimpliciter reſpondetur: quatenus eius falſitas, quæ ſapientibus viris ſemper eſt odioſa, à cunctorum animis pleniùs excludatur. Nunc autem omnibus hominibus hoc quoque curauimus indicandum, quoniam nos ad ſanctæ Euphemiæ baſilicam ſub magno timore atque anxietate diſceſſimus. Nam cùm ad beati Petri baſilicam in Ormiſda fundatam Auguſto mēſe nuper præterito fugiſſemus, nullum latere confidimus, quia cùm in eadem Eccleſia à comitatu Prætoris, cum multitudine armatorum militum veniente tanquam ad bellum inſtructa acie, à

ſancto eius altare tracti pedibus traheremur, tenuimus, & ſuper nos etiam ipſa altaris menſa ceciderat, niſi clericorum noſtrorum fuiſſet manibus ſuſtentata. Poſtea verò, dum nobis dicitur, quòd exinde, niſi ſacramẽta voluiſſemus accipere, ſub omni violentia traheremur, & memorati Iudices à piiſſimo Imperatore directi voluiſſent nobis ſacramenta præſtare, indiculum dedimus, per quod dari perſonæ noſtræ ſcripto petiuimus iuſiurandum. quod clementiſſimus princeps non quale nos voluimus præberi conceſſit, ſed quale ipſi placuit per Iudices ſuos dandum eſſe dictauit. Et dum ſæpe dicti Iudices, poſito indiculo ſuper altare & cataracta beati Petri Apoſtoli, & ſuper crucem quæ de ligno paſſionis Domini habet inclauſum, ſed & ſuper claues beati Petri Apoſtoli præ-

ſtitiſſent corporale iuſiurandum, ad Placidianas, tanquam nihil mali vlteriùs patientes, ſecundum piiſſimi principis rediuimus voluntatem. In qua dum multa mala intolerabilia ſæpius pateremur, quæ iam omnibus nota eſſe confidimus, prædictos Iudices tam verbo, dum ad nos ſæpius à clementiſſimo fuiſſent principe deſtinati, quàm etiam ſcriptis, ſemel, ſecundò, & tertiò credidimus conteſtandos, vt ſacramenta quæ dederant conſeruarent, & piiſſimo Imperatori ſuggererent, quatenus nullas inquietudines aut moleſtias, ſicut nobis iuratum fuerat, pateremur. Dúmque nihil noſtra toties vel verbo vel ſcripto conteſtatio profeciſſet, ſed diebus ſingulis peiora etiam pateremur, ante biduum Natalis Domini per nos ipſos agnouimus, & auribus noſtris audiuimus, quia per ſingulos

memoratæ domus custodiremur ingressus: ita vt illi qui nobis ponebant insidias, à nostris hominibus plurimis viderentur, & eorum clamores in cubiculo, vbi manebamus, nocte qua discessimus audiremus. Quo facto, cùm sub graui desperatione nocturnis horis, maximi & pauoris ægritudine teneremur, diffugimus, sicut locus ille poterit cunctis hominibus indicare. Nam si circumspiciatur quale quantúmque discrimen metu faciente despeximus, vt per paruam maceriem fabricātium transire compediti dolore nimio in nocturna obscuritate positi cogeremur, tunc poterit euidenter agnosci, quanta nobis fuerit temporis pro sola Ecclesiæ causa necessitas, aut quanta custodia, quæ nos sub tali discrimine coëgit discedere. Sed ne quis forsitan, vt est peruersorum hominum malitia, de

prædicatione noſtra religioſis animis, ac Deum timētibus, aliqua mentiatur, fidei noſtræ prædicationem huic paruæ relationi malorum quæ pertulimus, credidimus ſubiungendam. Sciant igitur vniuerſi, nos illam fidem prædicare, tenere, atque defendere, quam ab Apoſtolis traditam, & per ſucceſſores eorum inuiolabiliter cuſtoditam, reuerenda Nicæna Synodus CCCXVIII. patrum ſancto Spiritu ſibi reuelante ſuſcipiens redegit in ſymbolum: ac deinde tres aliæ ſanctę Synodi, id eſt Conſtantinopolitana CL. patrum ſub piæ memoriæ Theodoſio ſeniore principe facta, & Epheſina prima, cui beatæ memoriæ Papa Cæleſtinus deceſſor noſter, & Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus præſederunt: ſed & Calchedonēſis DCXXX. patrum, quæ ſub piæ memoriæ Marciano Imp. conuenit, cuique ſanctæ

recordationis deceſſor noſter Papa Leo per legatos ſuos vicarióſque prę-ſedit, & prout diuerſarum hæreſum damnanda exigebat aduerſitas, eandem fidem vno eodémque ſenſu atque ſpiritu declarantes latiſſimè ediderunt. Hinc eſt quòd Deus noſter contra errorum huiuſmodi feritatem paſtorale cælitus armauit officium, quod beatiſſimo Petro Apoſtolo trina præceptione commendans ait,
Ioan.21. 17. *Paſce oues meas*: & rectè illi paſcendarum eſt cura commiſſa, cuius fidei præclara confeſſio Dei eſt ore laudata. Confitenti enim ſalutariter, ac
Matt.16. 16. dicenti, *Tu es Chriſtus filius Dei viui*, perennis beatitudo rependitur, & columbæ filius vocitatur, & claues regni cæleſtis accipit. Interrogante ſiquidem Domino, quem eum dicerent eſſe filium hominis, eundem ipſum hominis eſſe Deíque filium,

ſub mirabili interrogationis reſponſioníſque breuitate confeſſus eſt, *Tu es Chriſtus filius Dei viui.* Sacratiſſimæ ſcilicet myſterium incarnationis eius aperiens, dum in vnitate perſonæ, ſeruata geminæ proprietate naturæ, homo idémque Deus, & quod ex matre ſemper virgine ſumpſit in tempore, & quod natus ex patre eſt ante ſæcula, permaneret. Inconfuſè autem, & indiuiſè, atque inconuertibiliter & ſubſiſtentialiter vniens ſibi carnem Deus verbum Emmanuel noſter, qui lege & prophetis adnuntiantibus expectabatur, aduenit. Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. totus in ſuis, totus in noſtris. adſumens ex vulua carnem cum anima rationali & intellectuali: & ſicut ſcriptum eſt, ædificans ſibi domum, tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo, ineffabili ſalutaríque my- Prou. 9. 1. Pſal. 18. 6.

ſterio, qui in principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum, incarnatus Deus Dei filius ex Spiritu ſancto, & ex beata Maria ſemper virgine humanitatis ſumpſit initium, vt nos æternitatis ſuæ faceret cohæredes. noſtræ conſors dignatus eſt eſſe naturæ, vt nos ſuæ immortalitatis faceret eſſe participes. pauper factus eſt cùm eſſet diues, vt eius inopia ditaremur. omnia quæ noſtra ſunt euacuato noxarum noſtrarum chirographo condonauit,
Philip.2.6 ſicut vas electionis edocuit. *Cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt eſſe æqualem Deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens, in ſimilitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo. humiliauit ſe factus obediens vſque ad mortem, mortem autem crucis.* Id peragens tam inſcrutabilis myſterij & diſpenſationis arca-

no, vt mediator Dei & hominum homo Christus IESVS maledicto, quo primus homo terrenus mortis vinculis tenebatur adstrictus, secundus homo cælestis, dum mortem morte calcaret, absolueret. Passus carne est pro nobis Dei filius, crucifixus carne est, mortuus carne est, & die tertio resurrexit, vt diuina impassibili permanente natura, & carnis nostræ veritate seruata, vnius eiusdémque domini Dei nostri IESV Christi & passiones & miracula fateamur. Vt glorificationem capitis nostri totius Ecclesiæ corpus aspiciens, quales primitias in capite nostro, id est in Christo Deo ac domino intueretur ex mortuis, tales in his qui eius membra sunt in futuræ gloriæ præstoletur aduentum. Ipse igitur redemptor noster sedet ad dexteram patris, vnus idémque sine confusione vtriusque naturæ, sine

diuiſione perſonæ, & ex duabus atque in duabus creditus permanénſque naturis. inde venturus iudicare viuos & mortuos. Pater autem cum eodem vnigenito filio, & Spiritu ſancto, vnus eſt in deitate, & æqualis indiſcretæque naturæ. Huius fidei plenitudinem Dominus noſter poſt reſurrectionem mandauit Apoſtolis
Matt.18. 19. dicens: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.* In nomine, inquit, dixit, non in nominibus. vt in quibus vna virtus, vna poteſtas, vna deitas, vna æternitas, vna gloria, vna omnipotentia, vna beatitudo, vna operatio eſt, vnáque natura, vnius quoque nominis exiſtat integritas. Nihil in deitate quippe diſcretum eſt, cùm tantùm perſonarum proprietas manifeſta diſtinctione ſignetur. Totum ergo quod Trinitas eſt permanet

consubstantialis & indiscreta diuinitas. Hanc fidem à me sub breuitate narratam, doctrinæ propheticæ atque Apostolicæ congruentem, suprascriptorum patrum latiùs explanauit assertio. cùm sicut diximus aut hæreticorum infestantium conuinceretur aduersitas, aut rectorum dogmatum efficaciter declararetur auctoritas. Hanc quoque fidem præfatarum quatuor Synodorum, sed & beatorum decessorum nostrorum epistolis de fidei integritate conscriptis, continet laudanda confessio. quæ doctrinæ sedis primi Apostolorum per omnia probatur adsimilis, & nulla ex parte discordans. Huic ergo fidei, vel omnibus quæ in supradictis quatuor Conciliis à sanctis patribus nostris definita sunt, contradicentes hæreticos condemnamus. id est Arrium, Macedonium, Eunomium, cum dog-

matibus ſuis, & omnes qui errori eorum conſenſerũt atque conſentiunt. Anathematizamus etiam Paulum Samoſatenum, Photinum, Bonoſum, atque Neſtorium, cum nefariis doctrinis ſuis, & quicumque eorum blaſphemiis præbent aut præbuerunt aliquando conſenſum. Item anathematizamus Valẽtinum, Manichæum, Apollinarem, atque Eutychem, ſimúlq; Dioſcorum defenſorem, cum execrabilibus commentis & prædicationibus ſuis, & omnes qui erroribus eorum vſque in die mortis ſuæ implicati manſerunt. Sed ſi quos hæreticos nominatim omiſimus, in cuiuſlibet erroris morbo pollutos, & vſque ad ſuum exitum permanentes, cum propriis erroribus condemnamus, abicimus, atque reſpuimus: ſolam fidem catholicam, quam in ſupraſcriptis quatuor ſanctis Conciliis

ab Apoſtolis traditam ſuſceperunt, & ſuis expoſitionibus declaratam per ſucceſſores ſuos vſque ad noſtra tempora tranſmiſerunt, inuiolabiliter operante gratia Domini cuſtodimus. Et quoniam nullus Chriſtianorum vſque ad præſentem diem geſtarum rerum incertam debet habere notitiam, etiam quæ poſt tantæ relationis ſupplementum facta ſunt ſimili ratione narramus. Dum heſterna die, id eſt Dominicorum, qui fuit pridie Nonas Februarias, magnificus vir Petrus Referendarius ad nos cum mandatis clementiſſimi principis remeaſſet dicens, Quando vultis vt veniant Iudices, & vobis prębeant ſacramenta, quatenus de hac in qua reſidetis Eccleſia egredi debeatis, & ſecuri ad regiam ciuitatem remeare? ita ei publica voce reſpondimus: Et per glorioſos Iudices palatij, ſicut præfati

ſumus,cum quibus & tua magnitudo ad ſanctam Euphemiam venerat,quę ſuperius ſunt dicta mandauimus, & nunc per te denuo clementiſſimo principi hæc dicimus ſuggerenda. Nos ad pietatem tuam feſtinantes ante ſeptem annos de ciuitate noſtra ſic egreſſi ſumus, vt nulla haberemus priuata negotia. Nunc quoque ſuggerimus, & rogamus pro pace, quam per pietatem tuam pridem Deus donauit Eccleſiæ, vt eam nullorum hominum turbari ampliùs inſinuatione permittas: nec auctorem totius ſcandali Theodorum vltra vexare fidem catholicam patiaris. quoniam ante ſex menſes à nobis inter alios communione ſacra priuatus eſt,& ab Epiſcopatu pro ſua prauitate depoſitus. per eam videlicet paginam,quam adhuc pro manſuetudinis veſtræ intuitu, & ſpe conuerſionis eius, ſicut

dictum est, publicè proferre distulimus. Illud etiam pari modo per magnitudinem tuam eius auribus intimamus, quia de causa Ecclesiæ per te nullum possumus dare responsum, ob hoc quòd quædam, quæ tibi dicimus nuntianda eius clementiæ, profiteris te non posse suggerere. Et ideo si directis duobus Iudicibus, quorum nomina tibi in præsenti prodidimus, sacraméta præstare dignetur, vt posthæc sine metu periculi fratrem nostrum Datium Episcopum Mediolanensis Ecclesiæ, vel alios quos cum eo transmiserimus, loco nostro suscipiat, parati sumus dirigere, vt per eos de Ecclesiastica causa quæcumque mandauimus veraciter innotescant. Siquidem Ecclesiæ causa nulla sacramenta nobis dari deposcimus: sed mox pro gratiarum actione eius occurrimus pietati. quia nihil aliud est

quod præter ſcandalum nos Deo adiuuante perterreat, vnde ampliùs in ſanctæ Euphemiæ baſilica ſedeamus. Supplicamus enim Deo noſtro, & precibus indefeſſis optamus, vt per eum ſublata diſſenſione pax, quam piæ memoriæ auunculi ſui fecit ipſe temporibus, reparetur Eccleſiæ. Nam ſi vlla prouenerit vltra dilatio, nos neceſſe eſt cauſam modis omnibus definire. quia neque proximos, neque alios parentes, aut quamlibet ſubſtantiam, animæ noſtræ, vel piiſſimi principis opinioni præponimus. Data Nonis Februarij, imperante domino Iuſtiniano PP. Aug. anno xxv. Poſt Conſulatum Baſilij v.c. anno x.

FINIS.

